

B
ROTO
BIBLIOTEKA
X-100
SF

ZLODUH NAUKE

Broj **11** • 150 dinara

J.G. VANDEL

NAUČNA FANTASTIKA

11

1986.

J.G. VANDEL
ZLODUH NAUKE

X-100

Urednik izdanja
GRADIMIR PAŠČANOVIĆ

Recenzent
RASTISLAV DURMAN

Izdaje i štampa: Novinska, izdavačka i štamparska radna organizacija »DNEVNIK«, OOUR »IZDAVAČKA DELATNOST«, Bulevar 23. oktobra 31 Novi Sad, telefon (021) 621-555. Broj žiro-računa: 65700-603-6350. Direktor ~~MIRO~~ »DNEVNIK«: **JOVAN SMEDEREVAC**, Rukovodilac OOUR »Izdavačka delatnost«: **ILIA VOJNOVIĆ**, Glavni i odgovorni urednik OOUR: **TODOR ĐURIĆ**, Urednik Redakcije knjiga: **MILORAD PREDOJEVIĆ**, Sekretar Redakcije: **ZDENKA KARABASIL**, Tehnički urednik: **JULIŠ ARVANITIDIS**, Korektor: **SAVA MALEŠEVIĆ**

Tiraž: 25.000 primeraka

UKOPISI SE NE VRAĆAJU

J.G. VANDEL

ZLODUH NAUKE

I DEO

Tek što prođe nešto više od ponoći, ulice Stenmora, predgrađa severnog Londona, utonuše u dubok san. Nebo, visoko gore, ličilo je na crnu masu koja se nadvila nad usnule kuće, a vetar, koji je dolazio sa okolnih polja, beše vlažan i težak. U vazduhu se osećala pojava prvih magli.

Nekoliko kilometara dalje od Stenmora jedna velika kvadratna kuća, masivna i mračna građevina, skrivala je svoju usamljenost usred jednog parka, čija divlja i isprepletana vegetacija beše kao neki prirodni zid, koji je delio zgradu od ostalog sveta. Samo su jedna gvozdena vrata davala prolaz sivkasto-pepeljastom putu, kojim se moglo ući u krug imanja. Ali, te gvozdene vratnice, koje su nekada očevidno bile veoma lepe, sad behu u rđi.

Zalutali šetač, koji bi slučajno prolazio pored toga tužnog i usamljenog mesta, mogao je jedino da u sebi pomisli: eto još jednog napuštenog ognjišta! Jer, u stvari, već pola veka – od pojave zakona izdatog u januaru 1997, koji je ovlastio bo-

gate evropske porodice da kupuju imanja u novoj klimatskoj zoni centralne Australije – veliki broj imućnih građana beše napustio Englesku već krajem leta, da bi mogao da provede zimu u svojim udobnim vilama.

Već od samog sumraka jedan čovek se šunjaao oko imanja utonulog u tišinu i usamljenost, koje je zapazio prilikom jedne šetnje. I, evo, bila je već druga noć kako je obilazio ovo mesto da bi što bolje osmotrio okolinu.

Ponekad bi, dobro skriven tamom, ostajao tamo i više od jednoga sata i pažljivo posmatrao veliku zgradu. No, kad je časovnik neznanca pokazivao dva sata izjutra, on više nije oklevao. U kući se nije palilo svetlo niti se primećivalo prisustvo ljudi. Očevidno, mislio je u sebi, ta je kuća bila nenastanjena.

Neznanac se približi gvozdenim vratima i izvadi obijački alat. Dok je vešto obijao bravu, u njegovim očima blesnu sjaj zadovoljstva. Po njegovom držanju moglo se zaključiti da nije bio mlad. Možda je imao oko pedeset... Tek što je otvorio vrata i našao se u krugu imanja, on ostade nepomičan nekoliko trenutaka, a onda, uverivši

se da nema nikog u okolini, uputi se prema kući.

Pre nego što je iz džepa izva-
dio svežanj ključeva, dva puta je
oprezno obišao građevinu. Uči-
nilo mu se da je sve u najboljem
redu: ni u prizemlju ni na
spratu nije bilo znaka života! A
i prozori, koji su gledali prema
drugom delu parka, nisu bili
osvetljeni. Svuda okolo vladao
je nepomućeni tajac uvijen u
tamu.

Neznanač brzim koracima
pređe nekih osam metara, koji
su ga delili od ulaza, pa pretrča
tiho četiri stepenice kamenog
stepeništa. Onda se saže prema
bravi na hrastovim vratima, da
bi ispitao o kakvom sistemu se
radi. Zatim navuče rukavice i
odabra jedan ključ iz svežnja,
pa ga uvuče u bravu.

Ali, tek što se čulo tiho škljoca-
nje metala, gotovo istog tre-
nutka, neznanač se trže kao gro-
mom pogoden. Ledima mu
prođe samrtna jeza. Naglo se
ispravio i okrenu da bi se oslo-
bodio nečijeg strahovito snaž-
nog zagrljaja, koji je stiskao
istovremeno i njegov potiljak i
njegovu levu ruku.

Bio je to užasan, zastrašujući
topao i vlažan dodir. Nečiji bar-
šunasti ali čelični prsti zatva-
rali su se oko njegovog vrata i
ruke! Ulažući krajnje napore,
neznanač je uspeo nekako da
oslobodi ruke, pa se okrenu da
vidi opasnog protivnika. Istog
trenutka zadrhta kao prut na
vodi, otvori usta da bi kriknuo
od užasa, ali mu se glas sledi u
grlu. Bezbroj crnih baršunastih
ruku već se beše obavilo oko
njega učinivši ga nepokretnim,
a tri okrugla oka, sjajna kao

crni dijamanti, posmatrala su
ga svojim ostrim sjajem.

Učinilo mu se da je žrtva
neke đavolje halucinacije pa
pokuša da se pribere. Naglo
zamahnu nogom i udari to »ne-
što«, crno i meko, što ga je stis-
kało, ali se njegova noga zau-
stavi u nekakvoj želatinastoj
masi. U istom trenutku još pet
ili šest takvih istih baršunastih
»šaka« dohvati njegove noge i
obavi mu se oko butina. Onda
ga to čudovište podiže sa zem-
lje. Zaista, snaga tog monstroz-
nog napadača bila je neodolji-
va!

Nepoznati tada oseti kraj
samog obraza čudnu čeljust iz
koje se čulo prigušeno mumlja-
nje a zatim njegovo čelo, osuto
ledenim kapima znoja, bi oba-
suto plamtećim dahom. Iskola-
čenih očiju posmatrao je netre-
mice glavu »protivnika« koji ga
je držao u čeličnom zagrljaju.
Široko okruglo lice sa tri oka
bez kapaka imalo je usta koja
su prelazila s jednog na drugi
kraj i stalno se micala podrhta-
vajući treperavim dlakama.

Polip?... Ili možda ogromni
pauk? Ili čak neka meduza, izro-
nila iz dubina okeana?

I tada nepoznato čudovište
ponese svoj teret prema un-
utrašnjosti parka uronuloj u
potpunu tamu. Onda se izne-
nada odvoji od svoje žrtve a že-
latinasta muskulatura mon-
struma počeo da se povija kao
da je postala plen nekih mrač-
nih konvulzija.

Taj gnusni dodir izazva kod
napadnutog neznanca takav
užas i odbojnost da su se i nje-
govi nervi počeli grčiti a krv se
ledila u venama. Ponovo pozele

da krikne, ali mu jedna »šaka« zatvori usta. Opet ga spopade užasan strah. Beše se sasvim izbezumio, a onda izgubi svest.

Doktor Ter Konvej nije bio nimalo simpatičan onima koji su ga poznavali. Veoma visok i mršav, krutih pokreta tela i reskog glasa, odavao je neugodan utisak. Iz njega je izbijala neka gorčina iz koje se nazirala natprirodna inteligencija lišena plemenitosti.

Mada je imao tek četrdeset četiri godine, Konvejeovo lice podsećalo je na izbrazdanu masku, imao je sedu kosu a obrazi su mu izgledali kao da su od pergamenta. U njegovom dugom ptičijem licu i ledeno sivim očima bilo je čudne hladnoće i prikrivene grubosti. Ispoljavalo se to u nekoj čudnoj nepomičnosti crta njegovog lica, čak i kad bi se nasmejavao, što se retko kad dešavalo. Sve u svemu, njegov izgled bio je veoma neprijatan.

Te noći, kad je u njegovom laboratoriju uređaj za uzburku počeo da emituje crvene signale, doktor Konvej je samo podigao glavu i nabrao obrve. Zatim je bez žurbe ustao sa sedišta pred elektronskim mikroskopom, pa je prešao u susednu prostoriju, gde je pritisnuo jedno zeleno dugme. Istog trenutka osvetlio se jedan ogroman ekran. Konvej odmah primeti nečiju sliku na njemu. Iznenaden, on jednim pokretom ugasi aparat i uputi se prema metalnom stepeništu a zatim elektronskim uređajem pomeri betonska vrata, pa uđe u drugi

laboratorij sa belim zidovima. Na samom ulazu u tu drugu prostoriju ležalo je nečije telo na podu od belog mermerskog.

Posmatrao je nekoliko trenutaka ljudsko telo koje je ležalo pred njim. Učini mu se nepojmljivo nepomično, utoliko više što je ležalo odudarajući od beline prostorije jarko osvetljene sa četiri ogromne zidne svetiljke.

Najzad kleknuvši do samog tela, Konvej ga odgurnu i prevrnu na leđa, pa naglim pokretom strže sa njegovog lica maramu. Zatim se lagano nadvi nad nepomično telo i pažljivo se zagleda u njegovo lice. Onda počeo polako da raskopčava uljezov kaput i košulju posmatrajući ozlede na telu. Bio je ubeđen da tog čoveka nikad nije video, ali...

Na doktorovom licu ne pomače se nijedan mišić kad je utvrdio da je nepoznati još u životu. Očevidno, bio je samo u nesvesti. Konvej potraži bočicu alkohola u jednom od ormara koji su se nalazili u toj prostoriji. Nije mu trebalo više od nekoliko minuta pa da povrati svesti nepoznatog noćnog posetioca njegove kuće.

Vraćajući se svesti, nepoznati se poplašeno obazre oko sebe i zapita:

– Životinja?... Gde je ono čudovište?!

– Koja životinja? – zapita Konvej.

– Pa, ona sa tri oka! Sa onim užasnim velurskim krakima!

Doktor se namršti.

– Ili ste pijani ili ste pobeгли iz nekog sanatorijuma za umobolne?!... Ko ste vi, zapravo? Šta vas je dovelo u moju kuću?

– Pa, mislio sam da nikog nema u kući!

– Možete ustati – dobaci doktor – ali vam savetujem da budete mirni... Nemojte ništa da pokušavate. Bilo bi to suviše skupo za vas!... Dodite ovamo!

Konvej povede uljeza u prostoriju koja se nalazila kraj laboratorija. Bila je to neka vrsta kancelarije čiji su zidovi obloženi brojnim knjigama, kutijama sa dokumentacijom, pločama i filmovima zatvorenim u metalne kutije.

– Sedite!

Doktor pokaza rukom na stolicu od hromiranih cevi, a zatim obide svoj radni sto i izvadi iz jedne fioke revolver većeg kalibra.

– Pazite dobro – dobaci Konvej – ako na moja pitanja budete odgovarali lažima, ucmeću vas bez razmišljanja. Jasno?

Pogled neznanca se unezveri. Odmah je podigao glavu da bi bolje video lice čoveka koji mu je pretio.

– Rekli ste da ste mislili kako je kuća prazna?!... Onda?

– Pa, hteo sam da vas pokradem!

– A tako!... Vi ste lopov!

Konvejov glas je bio pun sarkazma.

– Jesam... Možda ste i čuli za mene?... Zovem se Čarli Brenšou!

– Ne čitam dnevnu štampu, a još manje želim imati neke veze sa vašom sredinom. Hoću samo da znam zašto ste izabrali baš moju kuću?

Brenšou sleže ramenima.

– Pa, obio sam dve zgrade u jednom drugom predgrađu.

Pretpostavljao sam da će biti bolje ako promenim reon. Inače, u ovom delu Londona ima dosta zgodnih mesta za moj posao.

– U redu, recite mi ipak zašto baš moju kuću? U mojoj okolini ima bogatijih imanja nego što je moje... Čak ima dosta praznih kuća koje su napustili njihovi vlasnici još pre mesec dana!

– Verujte mi, posredi je čista slučajnost! Sem toga, vaša je kuća usamljena i na skrovitom mestu, a u blizini nema suseda.

– Slučajnost? – progunda doktor. – Zašto bih vam poverovao?

Konvej se poigravao neko vreme revolverom, a onda ga naglo uperi u Brenšoua.

– Ako vas je neko najmio da se uvučete ovamo, bilo da me pokradete ili nešto drugo, zahtevam od vas da mi odmah kažete njegovo ime. Ne skrivajte ništa. Ako slažete, doznaću istinu pre ili kasnije i potražiću vas!

– Radio sam sam. Niko me nije poslao kod vas. Učinite što hoćete, ali stvari stoje baš tako!

Brenšou začuta za trenutak, a onda dobaci:

– Imam utisak da ste namerno skrenuli razgovor na drugi kolosek!... Mislim na ono čudovište!

Zatim zavuče ruku pod košulju i počeo da trlja grudi osetivši bol u njima.

– Da sam znao šta me ovde čeka – nastavi Brenšou – nikad ne bih odabrao vašu kuću. Budite sigurni u to! Nikada neću zaboraviti tu užasnu zver!

– Opet ste počeli staru priču?! – naljuti se Konvej. –

Ako već imate takva čudna prividenja, savetujem vam da promenite zanimanje!

Doktor Ter Konvej dohvati telefon i pozva policiju.

Prošlo je samo desetak minuta od poziva, a u Konvejevu kuću stiže inspektor Tomas Pik sa dvojicom agenata. Doktor ih odmah odvede u prostoriju gde se nalazio Čarli Brenšou vezan za stolicu.

– Gle! – iznenadi se Pik. – To je naš stari znanac Čarli Brenšou!... Eh, Čarli, baš nemaš sreće. Ovog trenutka traži te ceo Skotland Jard!

Stari provalnik pogleda ispod oka inspektora i obori glavu. Bio je bled u licu, a oko usana su mu se formirale dve duboke bore, koje su odavale teške patnje preživljene tokom poslednjih nekoliko časova.

Inspektoru to nije izmaklo iz vida, ali nije želeo da to komentariše. Samo još jednom dobaci:

– Čarli, nemaš sreće... Tek je mesec dana kako si napustio zatvor!

Pik se tada obrati svojim ljudima.

– Strpajte ga u ćeliju, pa se odmah vratite. Za to vreme sastaviću izveštaj.

Konvej otpрати agente i zatvorenika do gvozdene kapije pa se odmah vrati u laboratoriju.

– Obična formalnost, doktore – dobaci inspektor Pik vadeći beležnicu iz džepa. – Samo nekoliko pojedinosti u vezi sa provalom!

– Sasvim sam ga slučajno uhvatio – reče Konvej. – Kad rešavam neki naučni problem, imam običaj da radim do kasno u noć. Bilo je oko dva izjutra

kad sam napustio ovu prostoriju i krenuo na spavanje. Pošto je ovaj laboratorij dosta udaljen od kuće, imam običaj da sa sobom nosim pištolj. Učinilo mi se da čujem neke korake u tami... Upravo zbog toga bio sam oprezniji nego inače. U blizini ulazne verande primetio sam siluetu čoveka. Zaista, pošto sam bio naoružan, nije bilo teško da ga uhvatim.

Inspektor Pik zatvori beležnicu, a Konvej se osmehnu:

– Mislim da sam ga iznenadio! Očevidno zanet oko obijanja brave na vratima, primetio me je u poslednjem trenutku... Video je da sam naoružan i nije pružio nikakav otpor.

– Doktore, moram vam reći da Čarli nije opasan provalnik. Nikad ne nosi oružje!

– Čini mi se, inspektore, da vam je taj tip simpatičan? – dobaci podrugljivo Konvej.

– Donekle... Samo, razumem i vas. Nije nimalo prijatno sresti se sa provalnikom usred noći u svojoj kući. Ipak, taj Čarli se razlikuje od ostalih... Mislim na one koji ubijaju! Zaista, on nikada nije upotrebio oružje prilikom provala.

– Sve je relativno – dobaci Konvej rasejano opraštajući se od inspektora.

Teri Konvej isprati Pika do izlaza imanja, gde su dva agenta već čekala sa automobilom.

Čim su se kola udaljila, Konvej se žurnim koracima uputi laboratoriju, pomeri pokretnu pregradu i side u prvo odeljenje. Zastade pred komandnim uređajem jedne mašine sa većim brojem bročjanika, pa po-

krenu nekoliko ručica na klavijaturi komandnog uređaja. Onda upali ogromni ekran na kojem se pojaviše nejasne slike. Istog trenutka, u skoro nepomućenoj tišini koja je vladala u ce-
loj zgradi, čula se samo tiha buka otvaranja i zatvaranja vrata na pojedinim prostorijama zgrade. Onda se na osvetljenom ekranu pojavi jedna aleja parka, kojom je promicala jedva primetna senka, koja za-
čas nestade kao da ju je progutala tama. Iz jedne prostorije do laboratorija čula se za trenutak neobična buka a onda se sve utiša i ekran se ugasi.

Konvej isključi svoje instrumente, pogasi svetla u laboratoriju, pa izađe iz njega.

Penjao se lagano puteljkom koji je vodio do stepeništa verande. Prelazeći preko nje, noga mu zape za neki metalni predmet. Bio je to svežanj ključeva uhapšenog provalnika. Konvej se saže i dohvati ključeve, a na licu mu se pojavi ironičan osmeh... Samo vrhom jednog prsta on odgurnu vrata! Da ga je tog trenutka mogao videti Čarli Brenšou, njegovom iznenađenju ne bi bilo kraja. Taj svežanj ključeva nije mu bio potreban.

Teri Konvej još beše u dubokom snu kad telefon u njegovoj sobi počeo uporno da zvoniti.

– Odmah ćete dobiti vezu sa inspektorom – javi se glas sa drugog kraja žice.

Konvej podiže obrve.

– Doktor Ter Konvej?... Ovde inspektor Pik! Oprostite

što vas uznemiravam u ovaj čas. Hitno ste nam potrebni... Da li biste mogli doći u moj ured pre deset?

– Zašto sam vam potreban?

– Radi se o vašem noćasnjem posetiocu, doktore... Od našeg rastanka dogodilo se nešto novo... Izveštaj moram dopuniti!

– Šta se dogodilo?

– Kad dodete ovamo, doktore, sve ću vam objasniti. Siguran sam da ćete se veoma iznenaditi! Ništa manje od mene... Odmah ću poslati automobil po vas!

– Biću spreman kroz dvadesetak minuta – dobaci Konvej i spusti slušalicu.

Taj poziv iz policije nije bio doktoru Konveju nimalo prijatan. Nije bio mnogo uznemiren jer se osećao dovoljno sigurnim da se suprotstavi svakom neprijatnom pitanju inspektora Pika. Ipak, nije mogao ni biti ravnodušan, pretpostavljajući da se dogodilo nešto o čemu ništa nije znao.

Za njega je ta noćna poseta Čarlija Brenšoua bila nezgodna okolnost. Prekorevao je samog sebe što nije preduzeo sve mere predostrožnosti za takve slučajeve. Ali, zauzet naučnim radom, zaista nije mogao da razmišlja i o takvim glupostima.

Bio je spreman čim su stigla policijska kola.

Prostorije Prve mobilne policijske brigade za rejon London-sever nalazile su se na Kingsberiju. Inspektor Pik je primio Konveja čim je stigao u policijsku stanicu.

Tomas Pik je bio onizak dežmekast čovek na čijem su

okruglom licu sijala dva plavkasta oka. Bilo mu je oko pedeset, a već za sobom ima trideset godina borbe protiv svih vrsta kriminala. No, uvek optimista, sa osmehom na ustima, obavljao je sve te teške poslove bez većih teškoća.

— Zahvalan sam vam, doktore, što ste odmah došli — dobaci Pik čim je ugledao Konveja na pragu sobe. — Nadam se da ćete razumeti zašto sam vas hitno pozvao.

— Evo, doneo sam vam ovo! — dobaci doktor Konvej i baci svežanj ključeva na inspektorov sto. — To sam našao na svojoj verandi.

Pik samo klimnu glavom pa zamoli Konveja da pode za njim.

Neko vreme su išli dugim hodnikom, a onda predoše preko omanjeg dvorišta popločanog tesanim kamenom od jedne bele zgrade.

Teri Konvej nije krio svoje iznenađenje, našavši se u širokom hodniku na čijim belim zidovima, levo i desno, primeti brojevima označena vrata. U hladnom vazduhu osećao se jak miris antiseptika.

Pik otvori vrata, druga sleva, upali svetlo i propusti Konveja da uđe. Nasred osvetljene prostorije, na podlozi od plavičastog kamena, ležalo je nečije telo prekriveno belim čaršavom.

Inspektor pride i nevoljno strže čaršav.

— Eto, to je naš zajednički poznanik, Čarli Brenšou! Umro je jutros u ćeliji, oko pet.

Konvej pogleda iznenađeno Čarlijev leš.

— Zar je izvršio samoubistvo?

— Ni govora! Umro je od srčanog udara... Tako bar kaže lekarski nalaz.

— Tako... Ali, kakve veze imam ja s njegovom smrću?

Inspektor navuče čaršav preko mrtvog Čarlija.

— Pa, samo sa administrativnog gledišta, doktore. Jer, smrt Čarlija Brenšoua menja iz osnova moju istragu. Zapravo, prinuđen sam da podnesem malo opširniji izveštaj... Znaate kako je, smrt nekog zatvorenika pod okriljem policije, uvek zahteva veoma određene pojedinosti.

— Ja, zaista, ne vidim kako bih vam u tome mogao da pomognem. Zar moja izjava nije dovoljna? — dobaci Konvej.

— Možemo se vratiti u moj ured, doktore.

Pik je očevidno želeo da saslušaja Konveja i dobije više podataka o noćasnoj provali.

Teri Konvej sede u fotelju sučelice inspektoru.

— Prinuđen sam — počeo Pik — da rasvetlim taj slučaj od početka do kraja. Potrebna mi je svaka pojava onoga što se događalo noćas u vašoj kući, doktore.

Istog trenutka Tomas Pik uključio magnetofon na svom stolu, koji je beležio svaku Konvejevu reč.

— Recite mi pre svega, doktore, kako je Čarli ušao noćas u krug vašeg imanja?

— Nemam pojma, ali pretpostavljam da je morao preskočiti gvozdenu ogradu!

— Gde se nalazio u trenutku kad ste ga iznenadili?

— Pa, već sam vam rekao...

Zatekao sam ga na verandi pred ulazom u kuću!

— Zanimljivo! Kako se mogao približiti toliko kući da ga vi ne primetite?

Konvej se naljuti.

— Slušajte, inspektore, čini mi se da veoma grešite! Ja nisam provalnik! Ne znam kako da vam objasnim ponašanje takve ličnosti kakav je bila pokojni Brenšou.

— Bez ljutnje, doktore, postavljam takva pitanja da bih dobio što podrobnije podatke za izveštaj! Moram bolje rasvetliti ceo taj slučaj.

— Onda mi nemojte postavljati besmislena pitanja, inspektore! — brecnu se Konvej.

Pik se pretvarao da nije primetio oporost doktorovih reči i nastavi saslušanje izbegavajući svako zaoštravanje.

Teri Konvej je bio prinuđen da još jednom ponovi svoju verziju noćasnog događaja. Očevidno, ona je bila lažna.

Čim se saslušanje završilo, inspektor Pik izvuče iz magnetofona kopiju Konvejove izjave koju je otkucio auto-print.

Konvej samo baci pogled na hartiju pa i ne pročitavši tekst saslušanja uze pero i potpisa.

— Moj automobil vam stoji na raspolaganju, doktore — dobaci inspektor Pik opraštajući se uzdržano od Terija Konveja.

Ostavši sam u sobi, Tomas Pik polako pročitao odgovore doktora Konveja. Zatim dohvati omot dosijea koji je ležao na stolu pred njim i veoma pažljivo pročitao još jednom nalaz lekara koji je pregledao leš Čarlija

Brenšoua. Besumnje, sadržaji ta dva dokumenta bili su veoma različiti.

Lekarov izveštaj je glasio:

Smrt je nastupila, isključujući svaku mogućnost sumnje, usled jakog emocionalnog šoka koji je izazvao krizu srca. Ovaj nalaz mogao bi izgledati čudan, jer pokojnik nikako nije bio naklonjen takvom stanju. Tačnije, njegovu srce bilo je u skoro izuzetnoj kondiciji. Otud bi se mogao izvesti zaključak da je psihološki potres kod pokojnika izazvan izuzetno jakim uzrokom.

Sem toga, na telu pokojnika su pronađene sumnjive masnice čije je poreklo teško objasniti, a i manje rane. One su veoma uočljive na njegovom potiljku i po butinama. Postavlja se dakle pitanje: nisu li to tragovi neke borbe? To bi se moglo pretpostaviti zbog većeg broja ogrebotina i ranica. Izgleda da se pokojnik borio sa više lica. Međutim, ništa ne dozvoljava da se oni tačnije mogu indentifikovati. Jer, te ogrebotine i ranice nisu izazvane ljudskim noktima! Rane, međutim, nisu veće od onih koje bi ostavile kandže nekog većeg psa. I, ma koliko to izgledalo neverovatno, prinuđen sam da priznam da se naše analize ne podudaraju ni sa jednim nama poznatim slučajem. Zbog toga se osećamo prinuđeni da se ogradimo sa najvećom rezervom i da, do novog naređenja, ne odobrimo dozvolu za pogreb pokojnika. Istraga mora biti ponovljena.

Dr REDŽINALD VUDERS

Inspektor Pik odmahnu glavom i uzdahnu. Sa takvim le-

karskim nalazom više se nije moglo postavljati pitanje podnošenja samo jednog rutinskog izveštaja ministarstvu. Odande bi svakako odmah zahtevali veoma podroban izveštaj o tako neobičnoj smrti.

Emocijalni šok? Tragovi borbe sa više lica?!

Iskreno rečeno, to se nikako nije slagalo sa Konvejovim iskazom! A ni sa mnogo čim drugim... Stari Čarli je počeo svoju obijačku karijeru sa šesnaest godina... Više od trideset obijao je tude stanove ali mu se nikad nije desilo nešto slično?! Odakle to izuzetno uzbuđenje baš u Konvejeovoj kući? Njemu, koji se nikad nije plašio... Njegovo srce je moglo da podnosi svakakva uzbuđenja!

Konvej je izjavio da nije bilo nikakve borbe! Odakle onda masnice, ogrebotine i ranice po Čarlijevom telu? U čemu je stvar? Što je više o tome razmišljao. Piku se ceo slučaj činio čudnijim.

Razmišljao je nekoliko trenutaka, onda uze slušalicu telefona i pozva centralnu kartečku.

– Ovde inspektor Tomas Pik iz Prve mobilne brigade za severni rejon Londona. Hitno su mi potrebni podaci o izvesnom Teriju Konveju sa stanom u Stenmoru, Hajdin Road – Old skver hauz.

– U redu! Uključite liniju ITP 9!

Pik okrenu broj ITP 9 na jednom malom aparatu koji se nalazio skoro na rubu radnog stola.

Prode samo nekoliko sekundi a zatim se na ekranu, sučelice

radnog stola, počese da pojavljuju podaci o doktoru Konveju.

Konvej Teri Herold, rođen u Londonu 8. novembra 2003. Sin Konveja Pitëra, hirurga, umrlog 2021. godine. Studirao na Kembridžu, doktorirao na Džordžtaunskom univerzitetu u Vašingtonu, SAD. Postavljen u januaru 2031. za saradnika u laboratoriju Državnog instituta za industrijsku biologiju – sekcija 5. Posećuje poseban kurs na Zoološkom institutu 2039. i 2040. godine. Nezavisan duh i izuzetna inteligencija. Godine 2044. podnosi ostavku na položaj u Državnom institutu i posvećuje se ličnom naučnom istraživanju. Sa administrativnog sudskog gledišta nema nikakvih primedbi. Završeno!

Ekran se istog časa ugasi, a auto-print otkuca kopiju podataka koju Pik odloži u dosije.

Bio je lep oktobarski dan a moglo je biti oko dva i po po podne kad neki usamljeni šetač zađe u šiprag koji je ovičavao Hendonski put severno od Stenmora. Taj šetač, sa lulom u ustima u tamnom mantilu i sa šeširom na glavi, zastade za trenutak da otare blatnjave cipele o travu.

U okolini je bilo tiho. Skoro nema tišina.

Šetač nastavi da hoda, a onda ponovo zastade pred zardalim vratima »Old skver hauza« posmatrajući pažljivo unutrašnjost parka i kvadratnu zgradu doktora Terija Konveja. I onda, kad se dosta nagledao toga prizora,

pritisnu zvono na ulazu. Tek tada primeti da su vrata samo pritvorena.

Nepoznati odgurnu vrata i ude u park, pa mirno pode prema zgradi.

Ali, tek što prode ispod prvih prozora u prizemlju, do njega dopreše nečiji glasovi. Šetač zastade kao ukopan, a zatim, koristeći se tom galamom, oprezno pride drugom prozoru.

Očevidno, dva čoveka koja su raspravljali o nečem veoma važnom u toj prostoriji, nisu bili istog mišljenja. Otud je i njihov razgovor više ličio na prepirku i svađu.

Nije bilo teško odmah prepoznati reski glas doktora Terija Konveja.

— Dragi moj, — obraćao se on ljutito svom sagovorniku — da ste vi daleko pametniji od one fosilne mase u Akademiji nauka! Sad bih rekao da sam se grdno prevario!

Za trenutak nastade tišina, a onda se ču glas Konvejevog sagovornika:

— ja sam opet mislio da ste vi manje ludi nego što jeste! Zar vi zaista ne vidite da plivate vodama utopije i da nikako nećete da to priznate!? Konvej, uništiće vas taj prokleti ponos! Zapamtite što sam vam rekao!...

— Na vašem mestu bilo bi me sramota da govorim o nekoj utopiji i ponosu! Postavljajući takve primedbe stićem utisak da ste vi obična budala!

— Šta ćete, Konvej, budala je uvek manje opasna od nekog genija!

— Sve bolje i bolje! — nasmeja se ironično Konvej. — Vi zapravo niste samo budala već i

užasno glupi! Zaista, smelost nauke je uvek . plašila glupake!

— Ako me i dalje budete vređali, onda moje mesto nije ovde!

— Tačno, vidim da samo gubim vreme. To me užasno nervira. Mogu vam reći da vas ne zadržavam!

Nastade tajac. Onda se ponovo čuo glas nepoznatog.

— Zaista mi je žao što odlazim posle tih malo prijatnih reči koje ste mi upravo uputili, Konvej. Došao sam ovamo jedino da bih spasao vaš ugled. Ništa gore nego prisustvovati srozavanju jednog čoveka od vrednosti! Nikako ne želim da doktor Konvej, član akademije čiji sam ja sekretar, postane ruglo pred naučnicima u svetu. Razumete li me? Ako ne povučete svoje saopštenje, ja ću ga spaliti u peći!... Jasno?

Konvejev glas postade krajnje grub.

— S kojim pravom to govorite?

— Ako ne poštujete nauku, onda nisam na vašoj strani! Vaše ideje su ludačke... One vređaju nauku!

Iz Konvejovih usta začu se podrugljiv smeh.

— Nauka?

Još jednom odjeknu njegov neprijatan smeh.

— Vi ste obično stado lakrdijaša! Vi ne znate čak šta je to nauka! Plašite se mojih ideja jer vas moje teorije prevazilaze. Samo, ja ću vam dokazati da je prava nauka na mojoj strani, a neznanje i rutinska podlost na vašoj!

— Onda, zbogom, Konvej! — preseče ga glas nepoznatog.

Onaj šetač se odmah povuče ispod prozora i pođe alejom. Kad su Teri Konvej i njegov sagovornik izlazili iz kuće, činilo se da čovek u tamnom mantilu dolazi prema kući pravo od ulaznih vrata.

Tek što ga je nepoznati posetilac ostavio, Konvej primi šetača.

– Dobar dan, inspektore Pik! Zar ste opet došli da mi dosadujete onim slučajem provale?

Mada je pitanje bilo nezgodno, Konvejov glas nije bio oštar.

Ne, nema ničeg novog!... Čak nisam ni u službi. Imam slobodan dan! – odgovori mirno policajac.

– Znači, vi ste u šetnji? – osmehnu se ironično Konvej.

Pik se ljubazno osmehnu.

– I da i ne! Poželeo sam da malo porazgovaram s vama. Ali, ako ste zauzeti, ne želim vam smetati!

– Zaista, veoma sam zauzet, ali nije važno. Izvolite, udite! Nikad nije naodmet razgovarati sa policijom, zar ne?

– Imali ste posetu?

– Zar ga ne znate?... To je profesor Bad Gejns, sekretar Akademije nauka!

– Oh, zaista, video sam ga više puta na televizoru! Samo, osećam da gubim sećanje poslednjih nekoliko godina... To baš nije pohvalno u mojoj profesiji!

Obojica udoše u zgradu, a Konvej povede inspektora prema prostranom salonu u kojem je razgovarao sa profesorom Gejnsom.

– Neće vam smetati moja lula? – zapita Pik spuštajući se u fotelju.

– Ne, a nadam se da vam ni čaša skoča neće škoditi?

– Nikako, mogu da pijem kad nisam u službi!

Pik mirno pripali lulu, zavuče ruku u džep i izvadi komad hartije, pa dobaci:

– Doneo sam vam nešto... Siguran sam da će vas to zanimati, doktore. Za ljude od nauke, enigme uvek mogu da budu veoma zanimljive!

Konvej nasu dve čaše i odloži bocu.

– O čemu se radi?

– Doneo sam vam kopiju lekarskog nalaza pregleda Čarlijevog leša. Veoma zanimljiv izveštaj, verujte mi... Pročitajte ga sami!

Teri Konvej se spusti na fotelju i počeo da čita. Pik ga je posmatrao prodornim pogledom ali nije mogao primetiti da se na Konvejevom licu pomakao i jedan mišić.

– Zaista, čudni zaključci! – dobaci doktor i mirnim pokretom ruke vrati izveštaj inspektoru.

Onda zamišljeno dodade:

– Bilo bi zanimljivo znati šta se dogodilo Čarliju pre nego što je stigao do mene?! Pretpostavljam da tragovi te borbe nemaju nikakve veze sa našim slučajem?!

– Imam isto mišljenje, doktore, ali je čudno da istraga nije uspela da objasni poreklo tih masnica... Čarli je posle izlaska iz zatvora stanovao neko vreme u jednom malom hotelu na Sohou... Ali, tokom poslednje nedelje njegovog života nije ostavio nikakvog traga iza sebe... Oprostite, doktore, nemate li slu-

čajno psa koji čuva vaše imanje?

– Ne... Nekad sam ga imao ali sam ga upotrebio za korisnije stvari!

– Kako to mislite?

– Isekao sam ga na komadiće – dobaci Konvej smeškajući se. – Bila su mi potrebna njegova pluća za naučne eksperimente. Šta ćete, tada nisam imao nikog drugog sem svoga Medora!

Tomas Pik uvuče nekoliko dimova i pogleda doktora.

– Bili su vam potrebni komadići nećijih pluća? – ponovi Pik podigavši glavu. – Vi, dakle, obavljate eksperimente na živim bićima?

– Zar vam podaci o meni, koje imate u policiji, o tome ne govore? – dobaci tiho Konvej.

– Veoma površno... Vi radite za potrebe Državnog instituta, zar ne?

– Radio sam nekada, ali sam podneo ostavku pre tri godine.

– Pretpostavljam da ste nastavili svoje radove?

– Svakako.

– Oprostite, ako nije indiskretno, smem li vas upitati o prirodi tih poslova?

– Nema nikakve tajne, inspektore! Odavno sam se specijalizovao u domenu konzervacije živih organa koji se primenjuju u operacijama zamene organa. Rukovodim takozvanom bankom rezervnih delova za oči, kosti, kožu i unutrašnje organe, kao što su bubrezi, jetra, srčane arterije.

– O, pa vi ste onda dragocen čovek! – uzviknu Pik. – Onog dana kad budem imao potrebu da promenim neki deo svoga

tela, znaću kome treba da se javim.

– Nećete imati potrebe, jer su sve klinike veoma dobro snabdevene za takve operacije.

– Želeo bih, zaista, da pogledam vaš laboratorij – dobaci Pik.

– Učiniću vam to zadovoljstvo.

Iskapiše svoje čaše i napustiše salon. Prolazeći holom, Pik odjednom zastade.

– Kakva tišina! Zar vi nemate kućne posluge?

– Ne.

– Da niste i njih isekli na komadiće?

– Bio bih u stanju da to učinim, ali zaista nemam potrebe. Moja stara kuvarica umrla je pre pet godina. Bila je odana do te mere da je njena odanost prelazila u tiraniju. Posle nje, odlučio sam da ne uzimam nikoga!

– Sami spremate hranu?

– Da, ali se koristim jednim veoma jednostavnim sistemom ishrane... Hranim se sintetičkim materijama!

– Veoma originalno.

– Možda. Samo ja sam uvek bio za punu slobodu i nezavisnost. Posvetio sam sav svoj život nauci i nemam vremena za gubljenje jer želim da dodem do otkrića na koje odavno mislim.

Stigoše zajedno do zgrade koju je Konvej bio podigao u dnu parka i gde su bili smešteni njegov laboratorij i ured.

Poseta toj zgradi nije bila tako zanimljiva kako je Pik pretpostavljao. U velikom broju posuda nalazili su se razni delovi kože, koji su čekali priliku za presađivanje na neko živo telo. Na drugim stalažama, u poseb-

nim tubama, nalazili su se koštani kalemi predviđeni za lečenje ozleđenih ili oštećenih organa...

– Veoma zanimljivo – do-
baci inspektor – ali to baš nije
mного privlačno!

– Stvar je navike.

Pik je nameravao da napusti
Konvejevu kuću. Ali, pre nego
se oprostio sa domaćinom, do-
baci:

– O, skoro da zaboravim...
Taj revolver kojim ste zadržali
pokojnog Čarlija... Da li je u pi-
tanju C-Gan?

– Ne, u pitanju je revolver
starog tipa... Jedan »kolt«!
Čemu to pitanje?

– Poznate su vam karakteri-
stike C-Gana?

– Svakako... Radi se o pišto-
ljima sa zracima koji izazivaju
grčenje svih mišića.

– Da, tako je! Pomislio sam
na takvo oružje, setivši se Čarli-
ja! Zar se njegova srčana kriza
ne bi mogla objasniti na taj na-
čin?

– Pa, ja nemam takvo oružje!

– Da, ali vi ste u stanju da
izmislite još savršenije oružje
kako vidim.

– Istinski naučnik je u toku
svega – odgovori mirno Kon-
vej.

Čim je inspektor otišao, Konve-
jevo lice poprimi grub iz-
raz. Taj dan za njega je bio
veoma neprijatan... Bad Gejns,
pa sada Tomas Pik!

Sve to nije najavljivalo ništa
dobro.

Mračan i ćutljiv, Konvej se zat-
vori u svoj laboratorij. Punih
pola sata ostade oslonjen lakto-

vima na sto razmišljajući. Onda
se naglo podiže, očevidno u
njemu je bila sazrela neka od-
luka.

Konvej side u podzemni labo-
ratorij kroz tajni ulaz pokre-
nuvši pokretna vrata. Upalio je
sve svoje ekrane, zatim postavio
jednu metalnu stolicu pred ko-
mandni sto i počeo da pokreće
pažljivo seriju dugmadi.

Na jednom ekranu pojavi se
uzbudljiva slika. Prikazivala je
šta se događa u jednom po-
drumu. Tri stvorenja, čudovišna
izgleda, slična zmajevima, vi-
soka metar i po, okruglih čelju-
sti, sa osam krakova koji su se
završavali velurskim šakama,
kao da su se budila iz zmrlosti.

Čudovišta se uspraviše
podrhtavajući i mašući svojim
glavama čija su po tri oka zra-
čila fosforoscentnim sjajem. Iz-
gledalo je kao da pažljivo osluš-
kuju nečiji glas koji im se obra-
ćao. Očevidno, to je mogao da
bude samo neki unutarnji glas
jer kraj njih nije bilo nikoga.

Zatim se ti monstumi pokre-
nuše okupljajući se oko ogrom-
nog bureta na kojem je bilo na-
pisano: sumporasta kiselina.
Onda udružiše snagu svojih pi-
paka – ruku da bi podigli bure.

Doktor Konvej, sa rukama na
dugmadima, pažljivo je posma-
trao ponašanje odbojnih životi-
nja, koje nisu ličile ni na šta što
je bilo poznato i koje su podse-
ćale na užasnu mešavinu maj-
muna, pauka i ogromnih slepih
miševa.

Poslušno, jedan za drugim,
oni se uvukoše u burad i, malo
pomalo, istopiše se pred očima
Konveja koji ih je posmatrao na
ekranu.

Čim se ova operacija završila, Konvej se pope u gornji laboratorij gde je demontirao neke uređaje, a njihove komade smestio u više ormara. Zatim napusti zgradu i vrati se u kuću gde je stanovao. Začas se presvukao seo u automobil i krenuo za London.

Bio je prinuđen da sačeka više od četvrt sata da ga primi profesor Marej Karter, državni sekretar za primenjene nauke.

Svestan važnosti, koja je proisticala iz njegove visoke funkcije profesor Karter je skrivao svoj ponos samozadovoljstva maskom lažne dobrote. Mogao je imati preko sedamdeset, a kosa mu je bila bela kao sneg.

— Pretpostavljam, kolega — obrati se on Konveju pokazujući na jednu fotelju da ste došli do mene u vezi sa vašim izveštajem Akademiji nauka?

— Da, došao sam da od vas dobijem konačan odgovor!

— Da li ste imali prilike da izložite svoju teoriju nekom od svojih kolega?

— Razgovarao sam sa profesorom Badom Gejnsom... On me smatra ludim!

— Gle? — začudi se državni sekretar. — Inače profesor Gejns ima naviku da iznosi svoja mišljenja veoma taktično i odmereno?!

— Lažna ugladenost! — preseče Konvej. — Nego, gospodine sekretare, prošlo je već šest meseci od kada imate moje zaključke. Molio bih vas da mi izložite svoje mišljenje!

— Doktore Konvej, mada se ne bih mogao izraziti kao profesor Gejns na vaš račun, mislim da su vaše teorije neprihvat-

ljive... Čak, rekao bih, apsurdne!

Usne Terija Konveja zadržataše.

— U redu, profesore Karteru! Vi ste izučili moje predloge veoma iscrpno... Imali ste za to dovoljno vremena, a ipak vaš je zaključak da sam ja lud! Da li je to vaše lično mišljenje ili mišljenje državnog sekretara?

— I jedno i drugo, dragi kolega! — dobaci tiho starac.

— A šta je sa mojom molbom za kreditom? Tražio sam od vlade da finansira praktičnu fazu mojih radova... Mogu li očekivati povoljan odgovor?

Marej Karter sleže nemoćno ramenima.

— Žao mi je, kolega, ali ne nameravam da iznosim vašu molbu pred ministarski savet. Kad bih to učinio, smejao bi nam se ceo svet!

— Tako, dakle! Bad Gejns je odbio moj izveštaj u Akademiji, a vi ga zvanično odbacujete i ne nameravate da finansirate praktične radove?

— Tačno.

— Profesore Karteru — brecnu se doktor Konvej. — Moram priznati da sam prece-njivao vašu inteligenciju... Vaša odluka je čist promašaj, ali se ne čudim... Vaša glava je obavijena oreolom starosti!

— Doktore Konvej, budite pristojni! — podiže glas Karter pocrvenivši.

Konvej se okrenu na petama i izađe zalupivši vrata za sobom. Začas se našao u predgradu Stenmor. Kad je stao pred gvozdena vrata svoga parka, nehotice pomisli na Čarlija Brenšoua, a oko njegovih usana na-

braše se dve duboke bore. Odjednom se u njegovoj glavi rodi čudna misao.

Oko pola dva izjutra poče da sipi sitna kiša.

Inspektor Pik procedi kroz zube:

— Samo mi je još to trebalo! Kao da je u ovoj pomrčini još nedostajala ta kiša!?

Zaista, u toj sumornoj poljskoj usamljenosti noć je bila crna kao katran. Od samog zalazka dana, policajac je stražario oko kuće. A onda mu to bde-nje poče ići na nerve.

Mireći se sa sudbinom, Pik sleže ramenima i podiže okovratnik mantila, pa nabi šešir na oči i nastavi monotono obilaženje kuće. Uprkos svojoj krupnoći, kretao se nečujno, skoro nevidljiv. Prelazeći od žbuna do žbuna, od jednog drvoreda do drugog, izbegavao je spretno da ga neko vidi. Onda, kad su kazaljke na njegovom časovniku pokazivale koji minut posle dva ujutro, on prekide šetnju i dade se na posao.

Imao je dovoljno vremena da dobro ispita okolinu i odabere najbolji način kako da pređe preko starih zardalih gvozdenih vrata. Veštim skokom prebaci svoje dežmekasto telo preko vratnica i skoči na zemlju kao mačka.

Čim se našao u parku, nestade u gustom grmlju i polako pođe prema kvadratnoj zgradi. Bilo je nečeg sumornog i pretećeg u silueti te uspavane kuće.

Nikakvog svetla, pa čak ni najmanjeg svetlucanja. Ni kroz prozore stambene zgrade ni la-

boratorija!... Ništa! Svuda je vladao nepomućeni mir i osama. Samo je laki šum kiše, koja je kvasila lišće na stablima, remetiio tišinu tog uznemiravajućeg pejzaža.

Pre nego što će napustiti centralnu stazu, inspektor izvuče iz džepa svežanj ključeva koji je pripadao pokojnom Čarliju, pa povinujući se svom policijskom nagonu, pokuša da rekonstruiše, što je vernije mogao, kretanje pokojnog obijača. Bilo je sasvim verovatno da se Čarli uputio prema ulaznoj verandi putem koji je vodio pravo do nje. Zbog toga je trebalo izaći iz senke i preći preko aleje.

Pik odabra taj put i bez teškoća stiže pred verandu kuće, pa pođe kamenim stepenicama.

Sad je trebalo brzo pronaći odgovarajući ključ i otvoriti hrastova vrata. Tek što se nagnuo prema bravi da isproba ključ, jedan jetki glas poremeti noćnu tišinu.

— Ne mičite se! Samo jedan pokret i bićete ubijeni!

Izgleda da ta opomena nije mnogo delovala na Pika. Brzo se snašao, uspravio se i okrenuo. A zatim, prebacujući svežanj ključeva iz desne u levu ruku, izvuče svoj pištolj. Onda iznenađujućom spretnošću za čoveka njegove krupnoće skoči sa verande i nestade u tami parka.

— Pazite — opomenu isti glas — ako učinite još jedan korak, pucaću!

Inspektoru nije bilo jasno odakle dolazi taj glas. Imao je utisak da dolazi sa više strana. No, to nije ostavljalo na njega nikakav utisak. Pod zaštitom tame,

krećući se od grma do grma prostranim parkom, on se uputi prema laboratoriju. A kako ni na toj strani nije video nikakvo svetlo, on odluči da se povuče u tom pravcu. Nije učinio ni nekoliko koraka, kad ga zaslepi jak reflektor. Bio je svestan da se nalazi u samom centru osvetljenog kruga.

– Dobro veče, inspektore.

Pik je odmah prepoznao ironični glas doktora Konveja. Nekoliko trenutaka zbunjeno se obazirao oko sebe, a onda povika:

– Doktore, zar ne biste mogli ugasiti to prokleta svetlo?

– Mislio sam da ću vam učiniti zadovoljstvo ako ga upalim!

– nasmeja se Konvej.

Pik je pažljivo osluškivao. Ili mu se to samo činilo ili je doktorov glas zaista dolazio iz nekoliko pravaca? Da bi bilo načisto, Tomas Pik potrča brzo prema laboratoriju i nalete na vrata... Onda ulete u zgradu opruživši se koliko je dug po podu. Ta davolska vrata uopšte nisu bila zatvorena!

Polako se podizao psujući. U padu mu iz ruke ispade revolver a on se naglo podiže na kolena i počeo pipati po mermernom podu tražeći oružje.

Istog trenutka čuo je lepo neko klizanje a zatim se upališe zidne svetiljke. Nije imao vremena ni da ustane kad se iza njegovih leđa začu glas Konveja.

– Imate zanimljive metode, inspektore!

Pik ga pogleda preko ramena. Doktor je stajao oslonjen leđima na zid, kao da je izronio iz toga betona.

– Njuškate kao psi? – do-
baci ironično Konvej.

Inspektor Pik ustade i odmeri doktora, koji mu glavom pokazao na revolver koji je ležao tri koraka dalje od njega.

– Potrudite se da uzmete svoju igračku, inspektore!

Pik uze pištolj, a onda, ne vodeći računa o komičnoj situaciji u kojoj se našao, dobaci:

– Pa, kako ste, doktore? Nadam se da nemate ništa protiv moje posete?!

– Baš ništa! Ako imate nešto da mi kažete, podimo do mog ureda.

Predošao u susednu sobu. Inspektor sede na jednu stolicu, izvadi lulu i bez reči počeo je pu-
niti duvanom.

– Eto, došao sam ovamo da bih proverio nešto – konačno progovori. – Samo, opet nisam mogao da dodem ni do kakvih rezultata!

– Molim vas, budite jasniji.

– Ništa naročito. Hteo sam samo da rekonstruišem pokušaj obijanja Čarlija Brenšoua i ništa više! Tokom istrage išao sam njegovim tragom od kada je izašao iz zatvora pa do trenutka njegove smrti, ali nisam mogao da pronađem ništa što bi opravdalo njegovu srčanu krizu i ogrebotine na njegovom telu... Eto, ta me tajna muči!

– I tako ste vi pokušali da odigrate ulogu obijača da biste videli šta se dogodilo? Vrlo dobro... Nadam se, međutim, da niste dobili nervni napad?!

– Ni govora.

– Sem toga, nadam se da ćete priznati da nije bilo ni neke borbe? Nisam vas, dakle, ni dotakao!

– Tačno, ali...

Inspektor začuta... Ali Konvej nastavi mirno:

– Vi mislite da nešto skrivam?

– Tačno – dobaci Pik neskrivenom iskrenošću.

Oko doktorovih usana pojavi se jedva primetan osmeh.

– Inspektore Pik, spreman sam da vam otkrijem sve svoje tajne! Ali, pod jednim uslovom: da mi date časnu reč da moje poverenje ne iznosite u vašem policijskom izveštaju!

– Plašite se indiskrecije?

– Nemam poverenja u administraciju. Jer, čim jedan izveštaj počne da kruži po kancelarijama, neko nepozvan bi mogao da zabode nos u njega. Verujte mi, inspektore, imam svojih razloga da ne verujem znatiželji drugih. Moji naučni radovi nisu pristupačni javnosti. Ni štampa, pa čak ni moje kolege, ne smeju biti upoznati sa rezultatima mojih naučnih istraživanja.

– Doktore, imate moju časnu reč!

– Odlično! Pre svega, morate znati da sam postavio u parku i oko kuće zamke kroz koje ne može da promakne nijedan znatiželjnik.

– Zamke?

– Da... Detektore koje sam sam izradio. Rade pomoću infracrvenih zraka i automatski me obaveštavaju o prisustvu svakog nenajavljenog posetioca, čiju sliku odmah vidim na zidnom ekranu. Tako sam odmah primetio i Čarlija Brenšoua i vas. A što se tiče mog glasa, on je zaista dolazio iz raznih pravaca... Tačnije, iz četiri

glasogovornika koji su razmešteni po parku.

– Eh, baš sam to i želeo da znam! – dobaci inspektor Pik zadovoljna izgleda. Bio sam siguran da nešto nije bilo u redu sa vašom verzijom događaja.

Pik zastade, a onda nemarno dobaci:

– Zamislite, doktore, pružila mi se prilika da u »Naučnoj reviji« pročitam nekoliko vaših članaka... Jasno je da nisam dosta toga razumeo, ali me je sve veoma zanimalo!

– O čemu se govorilo u tim člancima?... Objavio sam ih na stotine, ali su oni različitog sadržaja.

– Pa, na primer, vaš članak o pticama. Bio sam zaista veoma iznenađen svim tim pojednostima koje ste izneli! Na primer, ono o letu lastavice... Da može leteti brzinom od 170 kilometara na sat!... Onda i onaj članak o prirodnom radaru kod slepih miševa! Pa, čudesni sastav ribe lastavice...

Tomas Pik nabroja dosta članaka koje je napisao Teri Konvej. Naročito mu se dopao onaj u kojem se govori da mnoga živa bića prevazilaze tehniku mašina koje je izumeo čovek.

Konvej je ćutao, a onda iznenada dobaci:

– Grešite, inspektore, kad govorite da vas pamćenje napušta! Čini mi se da je ono još uvek na visini!... No, pošto vas zanimaju moji radovi, odvešću vas u svoje svetilište... Dodite!

Na Pikovo veliko iznenađenje, doktor pokrenu pomična vrata na tajnom prolazu koji je vodio u podzemni laboratorij. Obojica sidoše u naučnikovo sklonište,

gde je Pik mogao da vidi sve uređaje koji su se tu nalazili. Među tim čudnim uređajima bilo je hirurških instrumenata, uređaj za proizvodnju veštačke krvi, svetiljki za zračenje i bezbroj mikro-električnih manipulatora.

Jedan sprat niže, u nizu izdvojenih prostorija, Pik je imao prilike da se upozna sa eksperimentalnim kolekcijama doktora Konveja. Tu je bilo neobičnih biljaka, životinja – opitnih kunića, majmuna utonulih u san. Ukratko, niz vrsta u neočekivanim oblicima i stanjima. No, poslednje odeljenje bilo je prazno. U njemu se nalazilo samo jedno bure sa natpisom »sumporasta kiselina«!

– Koji je cilj vaših istraživanja? – zapita Pik pošto je video sve te začuđujuće stvari.

– Kad bi me država podržala i odobrila mi kredite, mogao bih da izvedem praktične opite koji bi me stavili na čelo liste najboljih naučnika!... Mogao bih, na primer, da ljudske živote učinim dva puta dužim zahvaljujući intervenciji biljaka i životinja! Možda bih čak mogao da otkrijem i tajnu besmrtnosti!

– O, zar nameravate da od čoveka napravite božanstvo? – dobaci iznenađeno inspektor Pik.

– Znaite, inspektore, moći ljudskog genija su fantastične – povika Konvej drhtavim glasom. – Jer, naša nauka zapravo još ništa nije otkrila! Ja sam prvi autentični novator u nauci!

Tomas Pik je tražio priliku da napusti usamljenu kuću na Stenmoru. Bilo mu je jasno da je pred njim čovek poremećena

mozga, baš onako kako je to rekao i profesor Karter, kad ga je posetio u vezi sa istragom koju je vodio. Zapravo, taj stari profesor na čelu jednog značajnog ministarstva rekao je za Konveja: »Ludak sa nadraženim mozgom. Loš karakter, ali u osnovi neopasan«!

Tomas Pik je u sebi našao najbolje rešenje. Odlučio se da Brenšouov dosije odloži međa rešene predmete!

Ali, čim ga je inspektor napustio, Konvej protrlja zadovoljno ruke, pa bez obzira na to što je bilo kasno, baci se na posao.

U njegovoj glavi rodio se već jedan plan. Nervi su mu treperili od nestrpljenja, a oko usana mu se pojavi tajanstveni osmeh.

U devet časova izjutra 5. aprila 2048. inspektora Tomasa Pika poslaše u Vatford u vezi sa jednom krađom. Mesna policija je dobila prijavu izvesne Virdžinije Maršal, šezdesetogodišnje udovice, koja se žalila da joj je nestao mali zlatni medaljon.

Već prva istraga ukazala je na tako neobične pojedinosti da se tamošnji policijski komesar odlučio da pozove u pomoć nekog iz mobilne brigade.

Čitajući taj izveštaj, inspektor Pik se pomalo i zabavljao. Ali, pošto je lično saslušao udovicu, zaključio je da je taj slučaj više neobičan nego zabavan.

Ta Maršalova se vratila kući oko deset časova uveče i pre nego se umila u kupatilu, ostavila je u jednu staklenu posudu svoj nakit. Zatim je legla u postelju. Međutim, kako je pa-

tila od nesanice, čitala je u postelji negde do tri sata ujutro. Tada se podigla da bi uzela pilulu za spavanje... Onda se opet podigla oko pola pet i sa zaprepašćenjem primetila da joj nema nakita!

Pik se odmah uverio da joj ženi može poverovati. Bila je sasvim sređena starica... Ali, ko je mogao onda uzeti nakit kad je Maršalova bila sve vreme budna i niko nije ulazio u njen stan?! Sve je bilo čudnije jer ni policija nije otkrila nikakve otiske prstiju niti ma kakve tragove provalnika!

Posle dva dana vođenja istrage, Pik je bio prinuđen da izjavi kako je potpuno nemoćan i da ništa ne shvata. Vratio se u policijsku stanicu prilično uznemiren i dekoncentrisan zbog neuspešne istrage.

No, tri dana kasnije, u Enfieldu, iz ureda firme »Grosper i Tiliko« nestalo je dvadeset zlatnih funti na još tajanstveniji način. Jedan od službenika firme bio je pripremio taj zlatni novac da bi ga predao te večeri jednom od posrednika. Dok se vratio iz restorana, gde je večerao, novac je nestao! Samo, prostorija u kojoj se nalazila soba toga službenika nikako se nije mogla otvoriti na silu. Jedini prozor na njoj gledao je na reku, a prozor se nalazio na pedeset metara od zemlje (firma se nalazila na jedanaestom spratu kuće), a na njemu se nalazila gvozdena rešetka.

Ovoga puta Pik se osetio poniženim. Nikakvih tragova ni otisaka! Krađa je bila skoro nemoguća... To ga je strašno nerviralo!

Tek što se Pik vratio kući, pozvali su ga u Harov. I tamo je neko pokrao industrijalca Svalbauma. Iz njegove spavaće sobe bilo je ukradeno deset zlatnih kocki! I, razume se, ni ovog puta nije se nikako moglo objasniti kako je krađa izvršena.

Sad je nastupilo ono najgore za Tomasu Pika. U igru se umesala štampa. Neki mladi novinar prikupio je podatke o sva tri slučaja tajanstvenih krađa i objavio članak pod naslovom »Tri nerešena problema inspektora Tomasa Pika«. Naravno, temu su prihvatili i ostali londonski listovi. Na prvim stranicama listova pojavile su se fotografije opljačkanih. Slučaj »lopova – fantoma« dosegao je vrhunac kad se doznalo da je desetak dana kasnije i Džek Tavnhem, pripadnik pokretne brigade, bio žrtva slične krađe. Njega je takode pokrao nevidljivi lopov! Krađa se dogodila upravo u trenutku kad je on svratio u svoj stan posle obilaska mesta gde se pojavljivao taj isti lopov – fantom! Ukraden mu je prsten koji je on skinuo i postavio na stolu u sobi dok je svratio u kupatilo da opere ruke!

Lord Kenbi, direktor Svetske kompanije osiguranja protiv krađa, pratio je iz svog ureda u Londonu ove događaje s neskrivenim nemirom. Takav nevaljalac, sposoban da izvede smeće poduhvate krađe, predstavljao je veliku opasnost za njegovu kompaniju. Uz pristanak Administrativnog saveta kompanije, Kenbi je pozvao

Majka Arlena, najboljeg detektiva u Velikoj Britaniji.

Taj Arlen je bio krupan, plavokos momak, izrazit sportski tip. Mogao je imati oko trideset godina ali je već raspolagao sa dve visoke diplome: svedočanstvom o završenim studijama na Naučnom institutu i uverenjem o završenoj Visokoj policijskoj školi! Po završenim studijama, nije ulazio u državnu službu već se posvetio privatnoj praksi i dobro uspeo. Neke njegove istrage bile su u javnosti ocenjene kao izvanredne.

Arlen je prihvatio odmah da se pozabavi tim »nevidljivim obijačem«. Ceo slučaj ga je veoma zanimao, a kompanija se pokazala veoma širokogrudna u pogledu honorara, pod uslovom da slučaj povoljno reši.

I Majk Arlen se odmah dade na posao, zajedno sa svojom sekretaricom Nansi Ristli, dvadesetdvo godišnjom devojkom. Naviknut da se pridržava doslovno naučne discipline, Arlen je uvek bio metodičan, pedantan i veoma stvaran kad god se radilo o činjenicama. A uz to, i preduzimljiv i maštovit kad su bile u pitanju pretpostavke. Tokom narednih 48 sati, ograničio se na prikupljanje podataka i proveru pojedinih izjava. Dugo je ispitivao žrtve neobičnih krađa, a zatim pažljivo proučio sva mesta gde su te krađe izvršene. Pokušavao je da ih rekonstruiše, da bi dobio predstavu o načinu kako su izvršene.

Nansi Ristli je pažljivo stenografisala Arlenova zapažanja i njegove zaključke. Sređujući dokumentaciju, pošto bi sve to prenela na hartiju, ona je

obično uveče istog dana predavala upotpunjenu dokumentaciju Majku.

Čim je dosije bio potpun, Arlen postavi ceo problem na jedan geometrijski način. Upoređujući podatke kojima je raspolagao, došao je do neočekivanog zaključka: te krađe nije mogao da izvrši običan provalnik.

Onda, posle tog prvog zaključka, uvek vođen svojim nepogrešivim razmišljanjem, on je upotpunio svoju dijagnozu rečenicom od koje je Nansi zadržala:

– Te provale nisu mogli da izvrše prestupnici u ljudskoj spodobi. Logično se može pretpostaviti da su ih izvršile neke životinje!

– Kakve životinje? – zaprepasti se devojka.

– Ne znam.

– Neka svraka kradljivica?

– Pa, možda... Samo, ne žurimo suviše!

I Majk nastavi sa svojim deduktivnim izlaganjem:

– Izgleda da te životinje imaju posebnu naklonost prema zlatu... Njima komanduje tropizam te vrste. Tačnije, one poseduju nagon koji ih vodi, upravlja i gura prema zlatu... Taj tropizam izgleda da je sasvim određen, a sa druge strane, on ih unapred obaveštava o količini zlata koja je na nekom mestu i da li ga mogu ili ne mogu poneti! Zapravo, bez tog nagonskog obaveštavanja, one bi se okupile oko ogromnih zlatnih rezervi kao što su bankarske zlatne ingote, magacini dragog metala po trgovinama i slično.

Nansi razrogači oči.

– Tropizam? Oprosti Majk, ne znam o čemu se radi!?

Majk Arlen se osmehnu.

– Da, tropizam... To ti je nastrojenost životinja, a i biljaka da na izvesne spoljne nadražaje odgovaraju pokretima! Ta nastrojenost se ispoljava u više vidova, a njihova naklonjenost prema hemijskim elementima naziva se hemotropizam!... Ovde se baš radi o njemu!

Devojka klimnu glavom, a Arlen nastavi:

– To nam je polazna tačka za istragu!

– Kako?

– Sad nam je poznat ukus protivnika! – osmehnu se Majk. provalnika!

Poslužićemo se njegovom sklonošću prema zlatu... Postavićemo mu sasvim jednostavnu zamku.

Detektiv prede u svoj laboratorij i dade se na posao. Sat kasnije Nansi je posmatrala Majkov izum. Ništa naročito! U jednoj bronzanoj posudi bio je nasut žut i sjajan prah u obliku kupe.

– Je li to tvoja zamka? – začudi se devojka.

U glasu se osetio prizvuk razočaranja.

– Da, to je moja zamka... To je zlatni prah! Ispod njega su dve tanke žice kao elektrode. Ako neko bude pokušao da pretura po posudi, istog časa stvorice kontakt i upaliti jedan elektronski fleš... Tako ćemo dobiti snimak provalnika!

Majk Arlen postavi posudu u svome uredu odabравši najbolje mesto da privuče provalnika.

– A sada – dobaci on veselo – možemo da večeramo.

Večerali su mirno, uz obične razgovore, izbegavajući namerno da razgovaraju o problemu koji su imali da reše.

Bilo je već kasno kad Majk baci pogled na lice Nansi. Na njemu se opazio zamor... Devojka je stanovala kod prijateljice svoje majke, Bilo je vreme da ode...

– Umorna sam – reče devojka. – Oči mi se lepe od sna. Prekuću izveštaj sutra. Doći ću rano izjutra!

Majk se naglo trže. U njegovom uredu čulo se jasno kako je odjeknuo elektronski uređaj.

– Nebesa! To je zamka! – povika Nansi.

Majk polete vratima ureda, ulete u sobu i zapali svetlo.

Ono što je video, skamenilo ga je. Tačnije, zastavši na ulazu u sobu, zgrnuo se jer nije video ništa!

– Do davola – progunda. – Možda se to meni samo čini?

Nansi se oprezno skloni iza njegovih leđa i pogleda u unutrašnjost sobe.

– Možda je slučajni kontak pokrenuo zamku? – Zar ne, Majk?

Pogledala je zabrinuto u njegovo namršteno lice zaklanjajući se još više za detektivova leđa.

– Da, možda!

Arlen se pažljivo približi bronzanoj posudi zagledajući lamelu na kojoj se nalazila.

Odjednom se njegovo lice uozbilji, a obrve namrštiše.

– Ne, nije bilo slučajno! Neko je dotakao zlatni prah!... Pogledaj!

Nansi se odmah uverila da je neko zaista dotakao kupastu gomilicu zlatnog praha.

– Neshvatljivo! – prošaputa Nensi.

Istog časa Majk se baci potrbuške na pod i zagleda se u zasenčen prostor ispod ormarića na kome se nalazila posuda.

– Misliš li, Majk, da se naš »kradljivac« sakrio negde u sobi?

Detektiv ustade i progunda:

– Baš ništa ne shvatam!

Onda pojuri izlaznim vratima koja su vodila na stepenište i naglo ih otvori. Nekoliko trenutaka je pažljivo osmatrao okolinu ulaza u svoj stan.

Nansi mu pride pomalo prestrašena.

– Ništa?... Bar ja ne vidim nikakvog traga?!

– Ne, nema ništa... Sve je normalno! – procedi kroz zube Arlen.

U trenutku kad je zatvarao vrata, devojka uzviknu:

– Oh!

– Šta je? – zapita detektiv okrenuvši se nervozno prema devojci. – Nešto si videla?

– Ne... Ništa naročito... Pomalo sam sujeverna... Upravo sam videla velikog pauka! A videti pauka, znači: nadati se!

– Glupost! – brecnu se Majk.

– Vreme je zaista da se uozbiljiš?

Nansi obori glavu i pocrvene, ali se brzo pribra.

– Hoćeš li razviti film?

– Zar misliš da smo uspeli da snimimo duhove? – nasmeja se detektiv.

– Ne... Tek toliko da umirim savest.

Arlen podiže obrve.

– Možda si u pravu... Ko će znati, možda je ljudski genije uspeo da otkrije tajnu nevidljivosti!?

Majk dohvati mikrofilm i pođe malom fotografskom laboratoriju do svoje radne sobe.

Na pragu, okrenu se devojci:

– Nansi, ako si umorna, idi na spavanje! Završićemo sutra izveštaj.

– Šta pričaš? – dobaci devojka. – Užasno sam znatiželjna... Zar da odem sada kad mi se pruža prilika da vidim prvi snimak nevidljivog bića od kada postoji svet?!

Majk samo napravi jednu grimasu i uđe u mračnu komoru fotografskog laboratorija. Tu je imao sve što je trebalo da razvije film.

Konačno zapali jaku svetiljku i uzviknu zbunjeno iskolačivši oči:

– Nebesa, šta je to?

– Neshvatljivo! – dobaci Nansi osmotrivši snimak preko detektivovih ramena.

Majk izjuri sumanuto iz laboratorije, sede za radni sto uključi mali projektor i dohvati poveću lupu.

Posmatrao je »nešto« što je elektronski fleš uspeo da snimi... Greška nije bila moguća! Lopov fantom je uhvaćen na delu! Samo, taj lopov nije imao ljudske ruke... Na snimku je bio ogroman pauk!

Nansi prošaputa.

– Ubeđena sam da je to bio onaj pauk kojeg sam videla kad si otvorio vrata... Umakao je brzo niz stepenice, a ja nisam obraćala mnogo pažnje na njega...

– Čini mi se da grešiš?!... Pauk na snimku, koliko je meni poznato, ne pripada nijednoj do danas poznatoj vrsti... Naravno, ako je naš snimak dobar?!

– Meni se čini da je to migal... Ona strašna vrsta pauka koja živi u Brazilu?! – dobaci devojka.

– Ne govori gluposti, Nansi... Otkad migal ima devet nogu?

– Kako?

– Pogledaj, taj pauk ima devet nogu! Broj pažljivo...

Nansi se zagleda pažljivo u snimak, a onda uzviknu:

– Majk, ti grešiš! Taj pauk ima osam nogu... Po četiri sa svake strane, a deveti krak nije noga... Pogledaj, taj krak izlazi iz paukove glave!

Arlen se zagleda pažljivo u fotografiju približavajući i odmičući ogromnu lupu.

– U pravu si, Nansi!... Samo... Pa, to je neverovatno! Pogledaj!

Devojka se nadvi nad snimak.

– Pogledaj prvi par nogu, Nansi... Na njihovim vrhovima blešti nešto kao dijamant... Onda, taj deo paukovog tela do njih... Zar ti se ne čini kao da se radi o maloj vrećici? Zaista, originalna vrsta pauka!

Majk Arlen odloži lupu na sto i ugasi projektor.

– Priznajem da nisam video nikada tako nešto... Sutra ću zatražiti mišljenje profesora Sajdla... On je najbolji poznavalac svih vrsta paukova na svetu.

Profesor Sajdl je pažljivo posmatrao snimak koji mu je doneo Majk Arlen. Odjednom

ga obuze bes. Pružajući mladom detektivu snimak, ljutito dobaci:

– Čini mi se da ste vi velika šaljivdžija, Arlene. Ali, ja nemam vremena za takve stvari!... To je pomalo i uvreda, zar ne? Šta treba da predstavlja ova fotografija! Zaista, veoma loša montaža čiju svrhu ne vidim, sem lošeg ukusa jednog mladog čoveka!

– Ali, profesore...

– Molim vas da napustite moju radnu sobu! – zamoli energično profesor Sajdl.

Zaista, slavni entimolog Džerald Sajdl, već u poznim godinama, četrdeset godina je izučavao paukove... Poznavao ih je u pojedinosti. Sve, za koje se znalo da postoje na našoj planeti. Fotografija nepoznate vrste pauka migala bila je za njega nečija neslana šala na njegov račun!

– Ali, profesore, ne radi se nikako o šali... Dajem vam reč da se radi o veoma ozbiljnoj stvari!

Majk Arlen je bio uporan, mada veoma iznenađen reagovanjem profesora Sajdla.

– Kažete da se radi o ozbiljnoj stvari?... Koješta! – odbrusi Sajdl pružajući snimak Arlenu.

– Možda ste mislili da ću zagristi mamac pa da mi se smeje ceo svet? Apsolutno se radi o najobičnijoj montaži... Zna li vi šta bi rekli u celom svetu moje kolege naučnici kad bih vašu neukusnu šalu prihvatio kao stvarnost?!...

– Dozvolite mi da pozovem telefonom lorda Kenbija, direktora Svetske kompanije za osiguranje protiv krađa.

– Lorda Kenbija?! – začudi se profesor.

– Da, lično njega. Po naređenju: Kenbija sam i došao da zatraži vaše mišljenje i savet.

– Ako je on to zahtevao, onda svakako... Ne, ne, njemu se ne mogu pripisati takve šale! U redu, pozovite ga, ako je tako kako tvrdite.

Arlen objasni lordu Kenbiju nesporazum sa Sajdlom, a onda predade slušalicu starom profesoru.

Razgovor potraja punih desetak minuta. Onda, spuštajući slušalicu, Sajdl dobaci Majku Arlenu:

– U redu, ispitaću tu stvar.

I profesor Sajdl se dade odmah na posao u prisustvu detektiva. Na dva ogromna ekrana defilovali su svi primerci paukova na Zemlji. Uz pomoć jednog vizuelnog selektora, Sajdl je odbacivao primerke koji nisu ličili na Arlenovog pauka upoređujući ih sa njim. Onda počeo pažljivo da posmatra snimke primeraka paukova iz porodice aviculariides... Konačno, pošto je projektovan na ekranu i poslednji primerak ove vrste paukova, Sajdl odmahnu glavom:

– Žao mi je, ali takav pauk ne postoji u ovozemaljskoj fauni!

– Ne nameravam, profesore, da osporavam vaš zaključak, samo vam moram reći da sam ja video toga pauka! Dakle, ta vrsta postoji!

– Videli ste ga?

– Pa, do davola, čak sam ga i fotografisao!

– Hm?... To zvuči neverovatno. Možemo pretpostaviti da vaš fotografski aparat nije bio u redu i da je dobijena slaba, čak i deformisana slika! Možda

se radi o nekom optičkom fenomenu?

– Ni govora. Moja sekretarica je takođe videla pauka!

– Slažem se da je videla pauka, ali kakvog? Svakako ne ovog na snimku!

– Uveren sam da se radi o istom!

– Onda recite vašoj sekretarici da uhvati tog pauka kad ga bude opet videla. Tek tada ću vam dati moje mišljenje.

– Vi, dakle, tvrdite da takav pauk do danas nije viđen?

– Sasvim tako... Taj pauk na snimku ne pripada nijednoj poznatoj vrsti. Čak mogu reći da je njegov izgled sasvim u suprotnosti sa prirodnim zakonima! Zamislite da vam neko kaže da postoji konj sa rogovima!... Ili, da je video majmuna sa šest nogu!

– Razumem, razumem, ali...

– Ovde nema mesta za »ali«! Vaše čudovište na toj fotografiji upravo liči na takve monstrume. Uostalom, meni su vrlo dobro poznati svi pauci.

Majk napusti profesorovu sobu veoma zbunjen ali se nije predavao. Sledeće noći Nansi i on odlučiše da postave zamku u njenom stanu. Ovog puta zamka je bila zlatna naušnica priključena na mikroskopsku lamelu, a uključene tri kamere. Uz to, i svi izlazi iz prostorije bili su dobro zatvoreni.

Uredaj je bio postavljen oko jedanaest uveče i Majk napusti stan devojke. Nansi leže u postelju, ugasi svetlo ali joj san nikako nije dolazio na oči. Odjednom joj pade na pamet da bi se u njenoj sobi mogao pojaviti nekakav ogromni pauk, pa na-

glo skoči sa postelje, pokupi posteljinu i pokrivač i prebaci se na divan u susednu sobu.

Kad se probudila, zora je već provirivala kroz debele zastore na prozorima sobe. Nensi se trže i skoči iz postelje setivši se zamke u susednoj sobi... Da li je pauk-fantom dolazio? Moraće to da proveriti... Ša da radi ako opet bude zatekla tog pauka na podu sobe?

Nansi zadrhta. Plašila se susreta sa paukom koji ima devet nogu! Ipak, smogla je hrabrosti plašeći se da se Majk ne naljuti ako dozna da nije spavala u sobi gde je postavljena zamka.

Zavlačeći bose noge u papuče, okretala se oko sebe tražeći »oružje« koje bi joj moglo poslužiti da ubije tog pauka. Pogled joj se zaustavi na tri ukoričene knjige neke stare enciklopedije na ormaru. Pride stalaži i uze sve tri pod ruku, a onda otvori vrata susedne sobe.

Ništa!... Prodoše trenuci dugi kao vekovi... Da li se pauk pojavljivao?

Nansi pode prema mestu gde je bila ostavljena naušnica, a onda joj se ote krik iz usta. Ne razmišljajući mnogo, bacila je odmah debelu knjigu na crnu mrlju koja je gmizala prema vratima. Onda, plašeći se da nije pogodila cilj, baci i druge dve knjige pa pobeže u susednu prostoriju. Njena rodaka, koja je spavala u susednoj sobi, čuvši krik devojke dotrča bez daha. Obrazi devojke bili su bleđi kao krpa.

Majk je brzo došao, pozvan telefonom. Dojurio je neočekšljan i veoma uzbuđen.

– Sjajno, Nansi! – povika detektiv podižući jednu knjigu sa poda.

Na koricama knjige videli su se ostaci pauka!

– Gotovo sam ga smrskala, zar ne, Majk? – prošaputa Nansi.

– To nije važno. Ono što je ostalo sasvim je dovoljno. Profesor Sajdl zinuće od čuda.

Arlen pokupi ostatke pauka u komadić hartije i pažljivo sve strpa u svoj novčanik. Onda složi uredaj zamke i strpa ga u mali kofer pa reče devojci da ga odnese u njegov ured.

Odjurio je bez pozdrava. A sat kasnije kad je Nansi ušla u detektivov ured, zatekla ga je u prisnom razgovoru sa predstavnikom Ministarstva unutrašnjih poslova zaduženim za štampu.

Ceo slučaj je bio rešen. Profesor Sajdl je potvrdio da se radi o nepoznatoj vrsti pauka, a odmah zatim bio je obavešten i lord Kenbi.

– Sada je najvažnije da javnost odmah bude obaveštena o tom slučaju – dobaci zadovoljno Majk Arlen. – Osobe koje imaju zlata u svojim stanicama treba da preduzmu sve protiv posete paukova! O tome će uostalom izdati saopštenje i Međunarodna kompanija protiv krađa... No, neće biti baš lako postaviti zamke!... Sada i vi imate sve potrebne podatke, pa preduzmite potrebne mere!

Predstavnik ministarstva napusti Majkov ured.

Oko podne, lokalni listovi su doneli vest o Majkovom novom uspehu, zajedno sa izjavom profesora Sajdla.

Čitajući Sajdlovu izjavu, Teri Konvej progunda:

— Jadni Sajdl! Taj kreten misli da je zadužio nauku novim otkrićem!

Naglim pokretom, ruke, Konvej zgužva list i baci ga u korpu za otpatke, pa nastavi da radi. Nešto kasnije sišao je u podzemni laboratorij. Odjednom poče glasno da se smeje:

— Taj kreten je čak nazvao svoje »otkriće« i imenom detektiva: pauk mikarlenus! Zar je baš toliko naivan?!

Konvej se uozbilji, a onda mu pade na pamet čudna ideja:

— Otići ću sutra do profesora Sajdla i zamoliti da mi pokaže svoje epohalno otkriće!

Sedam sedmica kasnije, u mobilnoj brigadi policije nisu prestajali da se smeju. Svaki put kada bi se pojavio neki pauk, Pikove kolege su upadale u njegovu sobu i dovikivali:

— Inspektore, dodi brzo... Videli smo jednog pauka, trebalo bi mu staviti lisice na ruke!

Razume se, Tomas Pik je slegao ramenima i nije se ljutio. Ali, zaista, posle objavljivanja članka »Tri nerešena problema inspektora Pika« i senzacionalnog otkrića Majka Arlena o pauku-lopovu, u redovima policije nisu prestajali da se smeju. Piku, naravno, sve to nije bilo prijatno i probdeo je mnoge noći razmišljajući o tom problemu.

Kada je profesor Sajdl objavio, najzad, malu naučnu studiju o čudesnom pauku migalusu koji je dobio ime detektiva Majka Arlena, Pik je odmah po-

žurio u knjižaru da je kupi. Posle petnaest dana, policijski inspektor je znao više o tom pauku nego mnogi prirodnjaci. Onda, jednog jutra početkom juna, Pik se zaputi Majku Arlenu kojeg je već ranije upoznao. Odmah mu je rekao šta je cilj njegove posete.

— Ta priča o pauku-lopovu zaista me nervira — priznade inspektor.

— Potpuno vas shvatam, inspektore. Ali, ta priča i mene izaziva... Nije ispričana do kraja, zar ne?

— Arlene — dobaci Pik — mene samo plaši jedna stvar. Možda se vi sa mnom šalite?

— To mi ne pada na pamet, inspektore Pik. Takve šale bile bi neumesne... Uostalom, nemam zaista razloga da teram šalu sa vama!

— Priznaću vam, Arlene, da moje kolege ne znaju za granicu. Možda su u pravu... Imao sam pet nerešenih problema! Ali, da i sam nisam žrtva tog slučaja, možda bih ostao ravnodušan. Ovako...

— Mislim da se radi samo o četiri slučaja, Pik!? — dobaci Majk Arlen rasejano.

— Ne, ne, u pitanju je pet slučajeva! — popravi ga Pik.

— Kako? Da niste pogrešili?

— Nisam. Pre šest meseci, kad se još nije čulo za neke čudne krađe, poverena mi je jedna istraga koja je ostala bez rezultata. Upravo zbog toga sam i došao kod vas... Hteo bih da čujem vaš savet... No, pre toga imao bih jedno pitanje!

— Recite.

— Da li su pronađeni još neki pauci-lopovi nakon objavljiva-

nja vesti u štampi o tim neobičnim krađama?

– Majkov odgovor pade kao stena.

– Ne, nisu inspektore Pik!

Zavlada tajac. Arlen i Pik se pogledaše značajno. Očevidno, njih dvojica su se odmah razumeli.

– Zaista, čudno... Već sutradan, pošto smo se dokopali tog čudnog primerka pauka, krađe zlata su prestale!...

Arlenov glas zadrhta.

– Vidite, Pik – nastavi on uzbuđeno – nijedna zamka nije uspela da uhvati još nekog pauka!... Kao da je ta dosad nepoznata vrsta migala odjednom nestala sa Zemljine kugle!?... Raspitivao sam se u celom svetu... Nisam dobio nijedan pozitivan odgovor! I, da vam iskreno kažem, da lično svojim očima nisam video tog pauka, mislio bih da se radi o običnoj farsii!

– Dragi Arlene, ja sam daleko od pretpostavke da se radilo o farsii! Pokazaću vam jedan zanimljiv lekarski nalaz... Radi se o autopsiji tela jednog obijača koji je umro pod čudnim okolnostima. Naravno, kod nas u zatvorskoj ćeliji!

Pik izvadi izveštaj i pruži ga Arlenu.

Očevidno, mladi detektiv nije izgubio iz vida nekoliko zanimljivih nalaza lekara. Odjednom, pošto se prethodno na njegovom licu pokazalo istovremeno i iznenađenje i zainteresovanost, on počeo da čita naglašavajući svaku reč:

„... Kao da je pokojnik vodio borbu sa više lica, ali ništa ne dozvoljava da se utvrdi o kojim

osobama se radilo. Ogrebotine nisu nastale od ljudskih noktiju...“

Arlen je bio vidno uzbuđen.

– Kako se zvao pokojnik?

– Čarli Brenšou... Samo, čini mi se, njegovo ime nije zanimljivo koliko onog čoveka koji ga je uhvatio... Znate li vi, Arlene, nekog doktora Terija Konveja?

– Kako da ne!... Bio mi je profesor na Naučnom institutu! Čuveni biolog... Sećam se dobro čak i nekih njegovih izvanrednih predavanja!...

Majk Arlen začuta i nabra obrve.

– Pa, doktor Konvej stanuje na Stenmoru, zar ne?

– Da, tamo stanuje! – dobaci Pik iznenađen ovim pitanjem.

Arlen priđe brzo radnom stolu i počeo grozničavo da pretura po fiokama. Konačno pronađe plan Londona sa predgrađima.

– Pogledajte ovo, inspektore! Ovde sam označio mesta gde su izvršene tajanstvene krađe... Obratite dobro pažnju. ... Vاتفord, Enfield, Harau i Kingsberi... A unutar tog kruga nalazi se Stenmor!

– Priznaću vam, Arlene, da sam manje iznenađen od vas – dobaci Pik. – Taj Konvej je veoma zanimljiva ličnost. Imao sam prilike da posetim njegov laboratorij pre šest meseci. I, ako me sećanje dobro služi, čini mi se da sam tamo video i neke paukove među zbirkama raznih insekata!?

Arlen odloži plan Londona i naglo ustade.

– Trebalo bi odmah posetiti Konveja!

U njegovom glasu bilo je prikrivene sumnje.

– O tome sam i ja razmišljao – dobaci Pik. – Samo, pošto sam malo upućen u naučne probleme takvog karaktera, nisam se osećao nadležnim. Ipak, mišljenja sam da je taj Konvej veoma nepredvidiva ličnost... Zanesenjak i do krajnosti sme-
lih ideja!

– Trebalo bi ga posetiti ali bez njegovog znanja, Pik! No, to baš nije u redu, mada mislim da je to jedini način da doznamo istinu.

– Eh, Arlene – osmehnu se inspektor – o tome sam odavno razmišljao. Priznaću vam da sam čak pokušao da se uvučem kod Konveja neprimećen! Ali, zamislite, taj naučni vrač postavio je oko kuće detektore i uređaje za davanje uzbu-
ne!

– To nam neće mnogo smetati. Raspoložem mogućnostima da ga nadmudrimo! Uostalom, to je moja specijalnost!

– Imate neku ideju, Arlene?

– Posetićemo ga zajedno... U saradnji sa policijom, takvi poduhvati su manje opasni! Na prvom mestu treba Konveja staviti pod kontrolu... Sve one koji dolaze i odlaze od njega! Koliko se sećam, Konvej odlazi jednom nedeljno u London, do Instituta ili Akademije...

– U redu, Arlene, to je tako... Ali, mene zanima kako mislite da se probijete kroz njegovu barijeru infracrvenih zraka!?

Majk Arlen se osmehnu:

– Raspoložem uređajima za takve poduhvate, dragi inspektore Pik!

Dva dana kasnije, inspektor Tomas Pik se pojavi kod Arlena dosta zbunjen.

– Čini mi se, Majk, da se stvari ne odvijaju onako kako sam predviđao?! – – dobaci Pik od vrata.

– Zašto?

– Moji ljudi, koji nadziru Konvejevu kuću, već dva dana nisu ga videli da izlazi!

– Bićemo strpljivi.

– U redu, ali koliko dugo?

– Ne žuri nam se, inspektore!

– Ipak, u tome ima nečega što me nervira, Arlene. Lično sam bio juče u blizini Konvejevog parka i posmatrao dvogledom njegovu kuću. Pažljivo sam posmatrao aleju koja vodi do njegovog laboratorija... Zamislite, celog dana nisam video na njoj nikoga!

– Zašto vas to uznemirava?... Vidi se da ne poznajete dobro doktora Konveja! Taj tip je u stanju da ostane u svom laboratoriju i petnaest dana... On je strasan istraživač, najčudniji naučnik kojeg poznajem... Koliko mi je poznato, on se hrani pilulama, a upotrebom droga otklanja san!

– Ali, Majk, on čak ne odgovara ni na telefonske pozive! Na svaki poziv dobili smo automatski odgovor: »Doktor Konvej se izvinjava, jer je zauzet veoma važnim poslom i ne može da odgovori na vaš poziv«.

– Onda moramo čekati! Ne možemo rizikovati da nas uhvati na svom imanju.

– U redu, ako tako mislite, Arlene. Nastaviću da nadzirem njegovo imanje.

Tri nedelje kasnije, Majk Arlen je počeo da gubi strpljenje. Jer, svakog dana dobijao je izveštaj od inspektora Pika uvek istog sadržaja: »Ništa novoga, Konvej ostaje nevidljiv«!

I Tomas Pik nije bio boljeg raspoloženja. Pojavio se jednog dana kod mladog detektiva i otvoreno rekao:

– Žao mi je, Arlene, ali sam prinuđen da ovaj slučaj rasvetlim do kraja! Moji ljudi su stalno zauzeti nadziranjem imanja doktora Konveja, a ima i drugih poslova... Već stižu i primedbe sa nadležnog mesta...

– U pravu ste, inspektore, moramo stvar izvesti na čistinu! Ovaj slučaj zahteva brzu odluku!

– Dakle, ili odustajemo od svog plana ili...

– Idemo tamo još ove noći! Moji uređaji su već spremni!

– Ne zaboravite da ponesete i oružje, Majk. Nemam mnogo poverenja u tog naučnika.

– A vi, inspektore, pripremite dobar alibi za tu »posetu« ako nas Konvej bude iznenadio!

– Mislio sam na to, Arlene!... Dobio sam »naređenje« od pretpostavljenih da proverim zašto doktor Konvej ne odgovara tako dugo na sve telefonske pozive!

– Odlično!... Onda, dodite po mene oko ponoći! Biću spreman i naoružan!

Koji minut pre ponoći policijska kola zaustaviše se pred detektivovim stanom, a četvrt sata kasnije kola zastadoše na tri stotine metara od imanja

doktora Konveja i ugasiše svetla.

Pred Pikom i Arlenom bilo je imanje »Old skver hauz«.

Arlen i Pik krenuše nećujno prema Konvejeovoj kući. Arlen je imao spremne uređaje u ruci. Na trideset metara od gvozdenih vrata, Majk otvori mali kofer i izvadi iz njega jedan detektor za elektronske zrake.

– Mislim da nema potrebe da počnete s tim već odavde! – dobaci tiho inspektor Pik. – Mislim da je Konvej postavio svoje detektore tek unutar imanja!

– U redu. Samo Konvej je mogao postaviti svoje uređaje već od samih vrata da bi kontrolisao svakog posetioca već od ulaza na njegovo imanje!?

Arlen pusti u rad svoje uređaje. Ali, njegova tri minijaturna detektora nisu davala nikakve znake prisustva infracrvenih zraka.

Pred samim gvozdenim vratima, Arlen izvadi iz koferčića jednu plastičnu šipku koja se mogla produžiti više metara, slično nogarima nekog fotoografskog aparata. Na vrhu te šipke nalazila se mala sonda snabdevena ekranom.

– Uzmite, Pik, ovaj uređaj! – dobaci Arlen pružajući inspektoru izduženu šipku.

Arlen tada izvadi i drugu plastičnu šipku, a onda se njih dvojica postaviše levo i desno od gvozdenih vrata pa uvukoše uređaje kroz ogradu u unutrašnjost parka.

Ekрани na vrhu plastičnih šipki delovali su dobro, Odmah su otkrili barijeru od tri infracrvena zraka odmah iza samih

gvozdених врата: један је био око тридесет сантимера, други око једног метра, а трећи на метар и шедезет сантимера изнад земље!

— Одлично! — прошапута задовољно Мајк. — Одмах ћу неутрализовати све три баријере.

Сео посао није трајао дује од десетак минута. Пик тада отвори калаузом гвоздене вратнице. Али, нешто даље, ушавши у парк мало дубље, Арлен опет откри неколико инфрацрвених замки. Но, није му било теško да их преброди. То је била његова специјалност.

— Кренимо одмах према лабораторију — прошапута инспектор Пик.

Мајк кимну главом. Али, чим су пришли бетонској згради у којој се налазио лабораториј, Арлен опет откри низ замки. Конвеј се изгледа добро бранио од свих непожељних посетилаци! Око те зграде било је низ система за давање уzbуне.

Пик оби опрезно врата на лабораторију. Обојца осетише истог тренутка чудан осећај, окружени тамом и немом тишином. Мајк се одлучи да упали електричну светилку коју је носио у левој рuci. Затим извуче C — Gan револвер са његовим убилачким зрацима и поде напред. Огромна просторија попложена мермером била је хладна као гробница.

Томас Пик први крену према кабинету доктора Конвеја.

Чудновато! Радна соба доктора била је сасвим празна!

Пик прошапута:

— Мајк, пазице, постоји још један лабораториј испод овога! Сасвим у подземљу...

Требало им је двадесетак минута док су пронашли уредај за покретање бетонских врата на тајном пролазу, а онда се спустише каменим степеницама.

— Овде нема никог... Све је застрашујуће празно! — прогунда инспектор.

— Зар сте већ долазили овамо?

— Да, али је тада ова просторија била испунјена намештајем, разним апаратима... Мени се чини да је то неко однео одавде?!... Пођимо у подрум!

И сва оделjenja подрума била су празна.

Томас Пик је доживео тог часа највеће разочарање у својој полицијској каријери.

— Сто му громова, овде нема ничега... Ни апарата, ни књига, ни доктора Конвеја! Изгледа да је птица напустила гнездо!

Šта је требало да значи тајанствени нестанак доктора Терија Конвеја?

Пре свега, његов изненадни одлазак није био оправдан. Према постојећим законима, требало је да надлежним властима пријави ново боравиште јер је и Конвеј, као и остали научници у државној служби, био на то обавезан.

Инспектор Пик је био ван себе. Надзирао је пуних месец дана празну кућу!

Мајк Арлен је био такође збуњен. Предосећао је, посредно или непосредно, да тај настран биолог из Стенмора има неке везе са необичном причом о паукулопову. Отуд и његово дубоко веровање да ће претресањем докторовог лабораторија доћи до

nekih podataka. Sada je to, međutim, bila izgubljena stvar. Jedino što se našlo u podrumu Terija Konveja bilo je ono bure sa sumporastom kiselinom. No, najpažljivija analiza te kiseline pokazala je da ona sadrži čudnu želatinastu materiju, ali se nikako nije moglo tačno utvrditi njeno poreklo.

Pik je sa svoje strane poslao na sve strane, u zemlji i inostranstvu vest o nestanku čuvenog naučnika, ali su svi policijski izveštaji bili negativni. Istraga je vođena i u krugovima koji su se smatrali najbliži nestalom naučniku, ali niko nije znao gde je on mogao da nestane. Bio je saslušan i profesor Bad Gejns, sekretar Akademije nauka. Izjavio je da nema pojma gde bi mogao da bude njegov kolega.

– Ipak, profesore – primeti Pik – vi ste bili jedan od njegovih bližih prijatelja.

– Da... I tako bi se moglo pretpostaviti! Zapravo, Konvej nije imao prijatelja.

– Čini mi se da je bio bliži vama nego ostalima?... Imao je, naime, više poverenja u vas nego u ostale!?

– Ne treba preterivati, inspektore! – nasmeja se Bad Gejns. – Konvej je čudnog karaktera. Svadao se sa celim svetom, a i sam sam lično imao dosta neprilika sa njim. Zbog toga sam i prestao da ga posećujem u poslednje vreme.

– Da li vam je Konvej ikad govorio o nekom svom tajnom projektu?

– Koliko se sećam, nikada!

– Sigurni ste u to? Setite se, profesore. Jednom ste ga u pre-

pirci nazvali ludakom! Čak, koliko se sećam, i nastranim naučnikom!

Tomas Pik je napravio diskretnu aluziju na svađu kojoj je slučajno prisustvovao ispod prozora kuće doktora Konveja.

Gejns odmahnu ravnodušno rukom.

– Da, sećam se toga... Radilo se o različitim mišljenjima, ali čisto naučne prirode.

– O kakvim mišljenjima?

– Konvej je tražio finansijsku pomoć od vlade za svoje biološke eksperimente sa životinjama.

– Koliko se sećam, vaš razgovor se pretvorio u oštru svađu?

Gejnsove sive oči zaustaviše se na Pikovom licu.

– Da li vam je Konvej govorio o tome?

– Ne, samo sam slučajno prisustvovao toj prepirci. Čini mi se da ste tada rekli Konveju da su njegove ideje sramota za autentičnu nauku?! Čak ste mu pretili da ćete spaliti njegov rad umesto da ga predate savetu Akademije!

Gejns se osmehnu.

– Tačno, to sam i učinio! Taj njegov rad je bio suluda hipoteza!

– O kakvoj hipotezi se radilo?

– Čisto naučnoj.

– Možete li mi reći nešto detaljnije o njoj?

– Oprostite, inspektore, to su stvari koje mogu da zanimaju samo naučnike. Moj položaj sekretara Akademije nauka me obavezuje da čuvam tajnu u vezi sa svim projektima koji su podneti Akademiji.

Piku je bilo jasno da profesor Gejns neće prihvatiti mogućnost policijske istrage u vezi sa tim pa promeni taktiku.

– Konvej, dakle, nije dobio državnu pomoć da nastavi svoje eksperimente?

– Sasvim prirodno da nije!

– Pretpostavljate li mogućnost da se zbog toga razočarao i otišao u nepoznatom pravcu?

Gejns sleže ramenima.

– Teri Konvej je bio nepredvidiv! U nastupu ljutnje znao je vredati i ministra, a Akademiju nauka nazivati krdom budala!

– Šta mislite, profesore – dobaci oprezno Pik – da li bi vas jedan nalog ministra unutrašnjih poslova mogao razrešiti obaveze da čuvate tajnu projekta Terija Konveja? ... Možda biste nam mogli dati prepis njegovog naučnog rada?

Ova potajna pretnja nije zbulila Gejnsa.

– Teško bih mogao udovoljiti takvom naređenju. Iz prostog razloga: tekst toga projekta je spaljen u centralnoj peći Akademije nauka!

Tomas Pik se osetio pobedanim. Uprkos svim nastojanjima da pronade trag nestanka Terija Konveja, rezultata nije bilo. Čak se nije mogao naslutiti ni razlog njegovog nestanka.

Majk Arlen je opet doživeo grdno razočaranje kad se sreo sa lordom Kenbijem. Direktor Svetske kompanije za osiguranje od krađa smatrao je da je posao samo delimično obavljen, pa ni novčana nagrada, koja je

bila obećana mladom detektivu nije bila isplaćena u celosti.

Lord Kenbi je čak naredio da se obustavi do daljeg svaka istraga jer je bio pronađen samo jedan pauk-lopov, a ne još koji!

Arlenova sekretarica Nansi je nazvala starog lorda prljavim gadom! A profesor Marej Karter, ministar za primenjenu nauku, pretpostavljao je da se Konvej udavio u moru!

– Oslobodili smo se toga čudovišta! – rekao je on inspektoru Piku. – Dobro je učinio ako je skočio u more!

– Da, ali njegov leš nije pronađen?! – primeti inspektor.

– Ne čudim se... Ribe su ga progutale! Samo su se revanširale za muke koje su podneli njihovim srodnicima... Zna li vi, inspektore, koliko je životinja namučio svojim eksperimentima taj Konvej? Ubeden sam da su ga sve životinje na našoj planeti mrzele i želele njegovu smrt.

Tomas Pik zapali svoju lulu, podiže se i izađe iz ministrovog kabineta. Za njega je doktor Teri Konvej bio šesti fantom iz njegove zbirke.

II DEO

Početkom 2014. godine malo ostrvo Tuoa usred Tihog okeana, koju milju dalje od Feniks arhipelaga na 175 stepenu geografske širine zapadno od Griniča bilo je uređeno kao stalna baza za podvodna osmatranja.

To minijaturno stenovito i koralno ostrvo, nekada pustinja, poslednjih tridesetak godina naseljavalo je oko pedeset porodica, ali ukupan broj stanovnika nikada nije prelazio cifru od sto osamdeset.

Boravak na ostrvu bio je udoban, a stanovnici, uglavnom britanskog porekla, bili su smešteni u jednom naselju. Svakog jutra, prema utvrđenim pravilima, jedna ekipa od deset ljudi spuštala se u morske dubine u batiskafu da bi osmatrala morske struje, floru i faunu.

Ostrvo je bilo veoma usamljeno, a stanovnike je snabdevao potrebama jedan brod ratne mornarice... Toga 19. januara 2049. godine, oko tri sata izjutra, jedan mali brod lagano se bližio obali ostrva. Pedeset metara od severne obale sa broda baciše sidro.

Usred noćne tame, lica koja su se iskrcavala sa malih plastičnih plovniha objekata na obalu, činila su se voma čudnim. Zapravo, ni njihov izgled nije bio toliko neobičan koliko je čudno bilo njihovo držanje. Mada je njihov izgled bio skoro ljudski, svi su imali veoma razvijene grudi pokrivene gustim dlakama, široka ramena, vratove kratke... Spljošteni izgled njihovih lica ostavljao je utisak životinjske grubosti. Najčudnije u svemu tome je bilo što su ta bića imala četiri ruke majmunske dužine, takođe prekrivene gustom dlakom.

Oko trideset tih čudnih spodobak okupiše se odmah nasred plaže i postrojiše u savršen red. Odmah zatim ostadoše nepomični na jednom mestu.

Za to vreme na palubi malog broda stajala su dva čoveka bez reči. Jedan od njih, neka crvenokosa ljudeškara zelenkastih očiju, sa licem prekrivenim mrežom bora, u staroj uniformi mornaričkog kapetana, upravljao je operacijom iskrcavanja uz pomoć aparata koji je ličio na običan telefon.

Drugi čovek, znatno sitniji, mogao je imati oko šezdeset sudeći po njegovoj sedoj kosí. Njegovo levo oko bilo je prekriveno crnim povojem. Očevidno, to je bila posledica neke stare kavge ili nesrećnog slučaja. No, uprkos svojim godinama, taj čovek je pokazivao izuzetnu živahnost. Sasvim bosih nogu, kretao se po palubi veoma hitro, pažljivo posmatrajući svaki kutak obale malog ostrva.

Na prvi pogled taj tajanstveni brodić podsećao je na snabdevački brod ratne mornarice. Mogao je biti dug šezdeset metara, a tonaža mu nije bila veća od tri stotine tona.

Deset minuta nakon iskrcavanja crvenokosi džin, koji se zvao Valter Sadler, zapita čoveka do sebe:

- Jesi li nešto primetio?
- Ne, sve je u redu.
- Mogu li početi?
- Da, ovo je pravi trenutak! Ali, učini sve postepeno!

Sudeći po ovom razgovoru, moglo se odmah zaključiti da je iskrcavanjem komandovao taj oniči čovek, po imenu Fred Markus.

Sadler zauze mesto kraj komandne table uređaja i pažljivo okrenu jedno dugme. Istog časa u gornjem delu aparata blesnu svetleće oko. Taj neobični ur-

edaj bio je zapravo jedan bio-električni generator kojim je Sadler slao na obalu ostrva nečujne impulse koji su dopirali do odreda onih čudovišta postrojenih nasred plaže. Ti elektronski talasi začas pokrenuše »biasi« – monstrume na obali. Prođe samo nekoliko sekundi, a oni počеше da se kreću u mestu podsećajući na ogromne medvede. Onda počеше da mlataraju svojim ogromnim rukama i okreću glave ulevo i udesno, kao da su njušili okolinu.

Tog trenutka Sadler pritisnu jedno crveno dugme na klavijaturi aparata, a »biasi« primiše druge elektronske impulse. Samo nekoliko minuta kasnije, »biasi« počеше da koračaju. Vodenitajanstvenom silom, postrojiše se u široki polukružni stroj i krenuše prema naselju.

Naselje je bilo utonulo u duboki san ne sluteći nesreću. Prva žrtva bila je jedna žena. Nije uspela ni da krikne kad je šćepaše četiri snažne ruke jednog od tih čudovišta i zadaviše. U susednoj kući jedan čovek je pokušao da skoči kroz prozor i izbegne čudovište koje se bližilo njegovom krevetu. Uzalud! I njega su dohvatile četiri ruke i snažno ga udarile o zid... Čuli su se, takode, krici iz drugih zgrada gde su »biasi« ostavljali pravu pustoš ubijajući ljude, žene i decu.

Nije prošlo ni pola sata a stanovništvo ostrva bilo je masakrirano... Sa palube broda Sadler je pažljivo osluškivao krike ljudi. I kad više nije čuo očajničko dozivanje umirućih, Markus naredi:

– Pređi na treću fazu... Mislim da više nema živih!

Sadler pritisnu drugo dugme.

Čim su ih dotakli drugi impulsi, »biasi« dobiše drugu ulogu. Poslušno su se povinuli novim naređenjima i odmah prešli na rušenje baze. Zgrade za stanovanje, radio-stanica, omanja nuklearna centrala, rezervoari vode za piće, skladišta hrane, pa čak i zaronjeni batiskafi bili su uništeni u veoma kratkom vremenu. Snaga kojom su »biasi« uništavali betonske građevine ličila je na rušilačku moć buldožera, a njihove ruke na čelična rala.

Kad je bio obavljen i taj posao, čudovišta se odjednom smiriše. Sadler je sa palube broda dao naređenje za četvrtu fazu operacije. Poslušno su se »biasi« vratili nasred plaže, a onda su se počeli disciplinovano ukrcavati u plastične čamce kojima doploviše do broda. Pred Markusovim očima, jedno po jedno, odlazila su čudovišta u brodski prostor predviđen za njih.

– Sadleru – dobaci Markus – ispali sada rakete.

Crvenokosi džin pride jednom raketnom bacaču napunjenim sa dvanaest bombi od plastogasa. Odmah zatim odjeknu plotun i rakete poleteše na ostrvo. Te bombe napunjene neobičnim insektima i napravljene od providnog materijala letele su nečujno prema ruševinama naselja. Kad su se našle nad samim ruševinama naselja, zidovi tih raketa se odjednom rasplinuše oslobađajući milione insekata.

Odmah zatim, u sam osvit zore, mali brod sa dvojicom gusara i odredom »biasa« otplovio je prema pučini.

Nansi Ristli se upravo vratila iz grada donoseći poštu Majka Arlena u njegov ured. Dan je bio izuzetno hladan i devojka priredi čaj pa se zavalila u fotelju uključivši televizor. Spiker je upravo čitao poslednje vesti iz sveta, ali Nansi nije obraćala pažnju na to.

Nešto kasnije upade u sobu i Majk crvenih obraza i nosa.

— Hladno? — dobaci devojka.

— Svakako! — odgovori Majk skidajući kaput.

U isti čas čuo se spikerov glas:

«... Poslednja vest... Iz Melburna javljaju da baza na ostrvu Tua u južnom delu Tihog okeana od jutros ne šalje svoje redovne izveštaje. Svi pozivi iz Melburna ostali su bez odgovora. Komodor Trifer uputio je jedan ratni brod da proveriti šta se dogodilo na tom ostrvu... A sada, dragi slušaoci, možete pratiti predavanje profesora Bada Gejnsa.

— Oh, zanimljivo! — uzviknu devojka.

Privlačno lice Bada Gejnsa pojavi se sledećeg trenutka na ekranu. Odmah počeo da govori... Tema je bila zanimljiva: o nervnom sistemu.

Jedan deo predavanja bio je posebno zanimljiv.

«Pored voljnog nervnog sistema — reče Gejns — postoji i vegetativni nervni sistem... Ima pokušaja da se tim centrima

upravlja iz veštačkih centara, usmeravanjem elektronskih impulsa. Moram reći da je bilo pokušaja da se to ostvari u skoroj prošlosti. Neke moje kolege bile su na putu potpunog uspeha...»

Majk Arlen nije obraćao pažnju na Gejnsove reči i ugasi televizor, sede na jednu fotelju i počeo diktirati sekretarici jedan izveštaj.

Poručnik Ger Galfman bio je zabrinut. Otkad je napustio luku Melburna njegov radista stalno je slao pozive ostrvu Tua. Ali, baza nije odgovarala.

Bilo je to utoliko čudnije što je meteorološki izveštaj bio normalan: nikakvo nevreme, ciklon ili tajfun nisu bili primećeni prošle noći nad Pacifikom.

Poručnik pozva prvog mašinstu broda.

— Bovere, plovimo li maksimalnom brzinom?

— Svakako, poručniče... Najbrže što možemo!

Galfman lagano spusti mikrofona i zagleda se preko pramca prema horizontu. Njegov brod bio je opremljen najsavremenijim uređajima. Kretao se pomoću hidrореактивних uređaja potiskivan izbacivanjem gasova, a bio je težak oko hiljadu pet stotina tona. Posadu je činilo samo pet ljudi sa poručnikom Galfmanom.

Kad se ostrvo Tua pojavilo na vidiku, poručnik se uputi kabini u kojoj su se nalazili svi uređaji za spoljnu i unutrašnju kontrolu.

— Vude — obrati se on momku koji je bio nadvijen nad

komandnom tablom svih tih uređaja. – Da li su odgovorili na naše pozive?

– Ne... Čak nas nisu ni pozdravili uobičajenim signalom! Meni je to veoma čudno!

– A šta govore sonde?

– Mogu vam reći, poručniče, da je svaka pretpostavka o kvaru nuklearne centrale isključena... Nema nikakve radijacije u atmosferi ostrva.

– Znači, centrala je čitava?

– Ne bih znao... Možda su uređaji centrale pokvareni, ali sam siguran da nije bilo nikakve nuklearne eksplozije... Naše sonde ne pokazuju znake neke radijacije!

– Šta bi onda moglo da bude?

– Moraćemo se iskrcati, poručniče.

– Možemo li se iskrcati bez rizika?

– Ukoliko su podaci dobijeni našim uređajima tačni, mislim da nam na ostrvu ne preti nikakva opasnost!

Poručnik dohvati slušalicu radiopredajnika. Radista iz druge kabine odmah odgovori:

– Slušam.

– Poruka za komodora Trifera.

Trenutak kasnije kroz etar je letela poruka o situaciji pred ostrvom Tua koja se završila: »Molim za naređenje kako da postupim«?

Desetak minuta kasnije stiglo je komodorovo naređenje: »Uputite odmah dva mornara na ostrvo na izviđanje«!

Da bi mirne savesti poslao dva svoja čoveka na obalu, poručnik je još dva puta oplovio brodom mornaričku bazu. Ali,

ni tada nije mogao da primeti ništa što bi ga navelo da ne pošalje mornare u izviđanje. Sve je izgledalo normalno, jedino ga je čudilo šta na obali nije video nikog.

Jedan brzi motorni čamac prevezao je dva mornara do obale. Nije prošlo dugo vremena a dva mornara otkriše užasnu pustoš i razbacane leševe po naselju. Ostali su bez reči posmatrajući oko sebe te strahote. Nekoliko minuta kasnije opazili su čudan oblak plavičastih insekata koji ih je napao sa svih strana. Zastrahujuće zujanje insekata i njihovi ubodi naterашe ih da potrče prema motornom čamcu na obali. Mašući rukama, braneći se od opasnih uboda, dozivajući u pomoć, konačno stigoše do obale... Ali, sve je bilo kasno njihova lica od silnih uboda postadoše crna i nadula. I kad su stigli do broda, život im je bio na izmaku. Po njihovom beznadežnom izgledu, moglo se zaključiti da podnose užasne bolove. Nisu uspeli da izgovore ni reč...

Poručnik naredi da se brod udalji što brže od ostrva. Odmah zatim poslao je komodoru Triferu izveštaj o događaju.

Sa velike udaljenosti Markus i Sadler posmatrali su brod ratne mornarice kako plovi prema jugo-zapadu. Sadler se nasmeja ironično:

– Gazda će se smeјati kao lud... Šteta što nije bio s nama!

Kapetan Flag doleteo je pravo iz Londona i odmah zatražio prijem kod Trifera.

– Onda? – zapita komodor stiskajući srdačno ruku Flagu.

– Da li su vam slobodne ruke... Stojim vam na raspolaganju!

– U redu. Samo, ono što se događa na ostrvu Tua spada više u vašu nadležnost nego u moju, Flag. Slobodno odlučite kakve mere treba preduzeti.

– Poćemo sa izviđačkim letom... Molim vas da mi stavite na raspolaganje jedan »fuso-plan« i deset ljudi!

– Odmah ću izdati potrebna naređenja... Nego, recite mi, Flag, šta mislite o izveštaju poručnika Galfmana?

– Sam izveštaj je dobar, ali... Dozvolite da donesem određene mišljenje pošto lično ispitam situaciju na ostrvu.

– Znae, Flag, taj slučaj me veoma zanima... Uostalom, u pravu ste. Najpre treba da se sami uverite šta se tamo dogodilo...

– Idem da pripremim odlazak. Mislim da treba požuriti sa izviđanjem?!

– Odlično, samo požurite! Otpratiću vas do centralne baze i izdati potrebna naređenja.

Roj Flag je brzo načinio plan operacije. Sat kasnije po dolasku u Melburn, on je sa ekipom već leteo nadzvučnim fuso-planom prema Feniks arhipelagu.

Dok se avion nalazio među oblacima, Flag je davao uputstva članovima ekipe. Svaki specijalista imao je poseban zadatak... Posle devedeset minuta leta, avion je već leteo iznad arhipelaga. Flag se uputi u pilotovu kabinu i preuze vožnju. Odmah je isprobao rad i drugog motora aviona, jer se

ovaj tip letelice mogao koristiti za brzu vožnju a i za sporu kad se radilo o izviđanju.

Fuso-plan se lagano spuštao prema ostrvu Tua. Na visini od tri stotine metara Flag uspori još više brzinu, posmatrajući pažljivo opustošenu bazu. Kamere za snimanje bile su stalno u dejstvu, a dva stručnjaka za sondu atmosfore pažljivo su ispitivali rad svojih uređaja.

Čim su snimci dobijeni u laboratoriju fuso-plana, Flag je pažljivo ispitivao svaku pojedinost koju su zabeležile kamere na površini ostrva. Onda dade naređenje da se celo ostrvo popraska veoma jakim otrovom. Čim su se nad ostrvom stvorile magle otrovne kiše, fuso-plan se podiže u velike visine i polete u obilazak susednih ostrva. Ali ta kontrola okoline nije dala nikakvih rezultata.

Dva sata kasnije, kada je vetar sa Pacifika rasterao otrovnu maglu sa ostrva Tua, sa aviona spustiše nove sonde. Atmosfera je bila čista i Flag naredi patroli izviđača da se padobranima spusti na ostrvo.

Šest padobranaca bili su obučeni u neprobojne skafandre koji su ih štitili od svake opasnosti, pa čak i od otrovnih isparina gasa rasutog po ostrvu. Svaki je bio opremljen potrebnim uređajima svoje specijalnosti i naoružan oružjem koje se moglo upotrebiti protiv svakog neprijatelja. Svi su bili povezani uređajima za vezu koji su im omogućavali razgovor jednih sa drugima, a i sa posadom fuso-plana.

Sva obaveštenja članova izviđačke patrola odmah su upućivana Roju Flagu koji je rukovodio operacijom.

Ono što je videla ekipa izviđača sasvim je jasno objašnjavalo događaje na ostrvu Tua. Očevidno se radilo o napadu na bazu a ne o nekom prirodnom fenomenu.

Ekipa izviđača zadržala se na ostrvu pet sati ispitujući brižljivo ono što se moglo videti u razorenoj bazi. Tada Flag naredi pilotu da sleti na ostrvo i pokupi ekipu. Nekoliko minuta kasnije fuso-plan se podiže i nestade u gustim oblacima. Nešto kasnije na ostrvo su doletela dva transportna aviona i ukrcala leševe poginulih.

Oko jedanaest časova uveče Flag je ušao u Traferov kabinet da mu referiše o rezultatima svoje misije.

— Pročitaću vam izveštaj svakog od članova moje ekipe iz kojih ćete najbolje moći da vidite situaciju i donesete zaključke!

Trifer klimnu glavom, a Flag počeo da čita:

Izveštaj lekara... Bena Grauera!... Autopsija leševa poginulih je pokazala da se smrt može pripisati nizu strahovitih udaraca i povreda. Pri tome nije upotrebjeno nijedno oružje, a tri žrtve su umrle od srčanog napada usled preživljenog straha. Otisci na leševima daju utisak da se radi o ljudskim rukama, ali te ruke više podsećaju na ruke gorila! Veoma je zanimljivo da više od 60 odsto žrtava imaju na sebi dvostruke tragove, iz čega se može izvesti zaključak da su

bili napadnuti od dvojice napadača u isto vreme, ili da se radi o grupi monstruma koji imaju četiri ruke! Očevidno, to je nemoguće, već se radi samo o smejoj pretpostavci! Nikako se nije moglo utvrditi odakle su stigle gorile. Pretpostavljam da se svakako radi o toj vrsti životinja s obzirom na njihovu izuzetnu fizičku snagu...

Trifer napući usne. Taj izveštaj mu je izgledao neverovatnim... A Flag nastavi da čita:

Izveštaj službe otkrivanja... poručnik Hajdl... Nikakve smrtonosne radijacije i trovanja. Još manje traga upotrebe nekog oružja ove vrste. Po zemljištu pronašli smo bezbroj tragova koje nismo mogli identifikovati. Ipak, po otiscima nogu, moglo bi se reći da su u pitanju tragovi gorila, ali dlake koje su ostale u pojedinim stanovima govore da se nije radilo o dlaci majmuna.

Flag se nakašlja, pa nastavi:

Izveštaj entomologa profesora Grufsa... Insekti koje smo pokupili na ostrvu bili su uništeni našim otrovnim gasom. To su isti insekti koji su napali naša dva mornara sa broda poručnika Galfmana. Samo, organski sastav tih insekata za nas je naučno nerešiv problem. Naše analize pokazale su, međutim, da se ipak radi o insektima koji pripadaju porodici himenoptera čiji predstavnici su poznati po svom agresivnom karakteru. Ali, pažljiva elektronska analiza pokazuje da nađeni primerci ne pripadaju nijednoj zbirci takvih insekata koji su danas poznati u svetu.

Flag začuta nekoliko trenuta, a onda dodade:

– Ostali izveštaji su negativni... To je sve što bih vam mogao reći, gospodine!

Trifer se nadvi nad radnim stolom i dobaci:

– Flag, ili smo mi svi ljudi ili se zaista radi o nečem neobičnom!

– U svakom slučaju odbacujem mogućnost kolektivnog ludila... Svojim očima sam video leševe... Moj je zaključak da se radi o smišljenom napadu!

– U redu, ali ko? U kome cilju je izvršen taj zverski masakr? Ko je mogao od toga da ima neke koristi? Možda se radi o napadu vanzemaljskih bića?

– Ta pretpostavka se ne može isključiti! Meni se čak čini najverovatnija! Samo, moram reći, nismo primetili nikakve tragove prizemljenja neke letilice na površini ostrva... Po svemu sudeći, napadači su stigli s mora.

– Bez sumnje.

U Triferovom kabinetu zavlada tišina koja potraja dosta dugo. Trifer utonu u duboko razmišljanje kao da je potpuno zanemario prisustvo Roja Flaga. Onda, jednog trenutka, podiže glavu i zapita:

– Šta mislite, Flag, kakve mere da preduzmemo?

– Predložio bih vam najbrižljiviju istragu i pretres svih okolnih ostrva u arhipelagu. Jer, nikada se ne zna... Moglo bi se naići na neki trag?!

– Slažem se, Flag, učinite kako mislite da je najbolje!

– Leteću jednim »helistatom«... Povešću sa sobom pet ljudi!

– Kad mislite da krenete?

– Sutra u zoru!

Rano izjutra radar na ostrvu Novo zabeležio je približavanje jednog aviona. Valter Sadler, koji se tog trenutka nalazio u svom skloništu, pojuri odmah prema izviđačkom mestu. Pažljivo je posmatrao nebeski svod nad svojom glavom kroz jedan svetleći teleskop. Nešto kasnije primetio je jedan helistat kako leti prema ostrvu.

Sadler dade istog trenutka znak za uzbunu. Cela osmatračnica, zajedno sa svim instrumentima, nestade začas pod zemljom.

U celom tom arhipelagu ostrvo Novo bilo je najmanje poznato. Izronilo iz vode za vreme jedne snažne vulkanske erupcije 2009. godine, pripalo je nešto kasnije jednoj bogatoj filipinskoj porodici, ali je spadalo pod britansku administraciju.

Izvesni Munjoz Kalilo, izdaniak pomenute filipinske porodice, naselio se na ostrvu pre više godina i živeo sa svoje dva sluge: Valterom Sadlerom, dezenterom iz ratne mornarice i Fredom Markusom, šefom jedne krijumčarske bande koji se povukao u miran život.

Ostrvo Novo bilo je dosta veliko ali dubina mora oko njega nije bila velika.

Helistat sa Fagom i njegovim ljudima sleteo je na jednu ostrvsku plažu svega tridesetak metara dalje od kolibe Munjoza Kalila. I čim je Flag izašao iz aviona, njemu pridoše Munjoz Kalilo i njegova dva pratioca.

– Roj Flag... Dolazim po službenom zadatku – predstavi

se kapetan. — Pretpostavljam da ste vi Munjoz Kalilo?

— Da, ja sam... Zašto pitate?

— Dobio sam naredenje da izvršim pregled ostrva... Želeo bih da razgovaram sa vama.

— Udimo onda u kuću — osmehnu se ljubazno Filipinac.

— Želeo bih da svi stanovnici ostrva prisustvuju našem razgovoru.

— Samo sam ja ovde, i njih dvojica — odgovori Munjoz pokazujući na dva prisutna čoveka.

— U redu, recite im da pođu s nama.

— Pa, oni govore engleski!

Flag sede na jednu stolicu usred kolibe, pa zapita:

— Čini mi se da je ostrvo Novo najbliže ostrvu Tua?

— Da, ako se izuzmu tri koralna ostrvca koja se nalaze između ovog ostrva i Tua!

— Ali ta koralna ostrvca nisu naseljena — primeti Flag. — Nemam nalog da na njima vodim istragu!

— Zar je u pitanju neka istraga? Da li sam vas razumeo dobro?! — zapita začuđeno Munjoz.

— Baš tako... Radi se o istrazi jer je ostrvo Tua pre neki dan doživelo strašnu tragediju... Tačnije, u noći između 18. i 19. januara.

Munjoz se začudi.

— Rekoste, tragediju?

— Da.

Flag ispriča zatim trojici stanovnika pustog ostrva šta se dogodilo mornaričkoj bazi, i reče im šta su zatekli tamo on i njegovi ljudi.

Trojica Flagovih sagovornika nisu krili iznenađenje. Samo,

odmah se moglo primetiti da nijedan od njih nije postavio nikakvo pitanje Flagu. Na sva njegova pitanja odgovarali su da nisu ništa videli ni čuli, a još manje primetili nešto neobično.

Flag ustade pomalo razočaran pa dobaci:

— Zločinci, koji su izvršili taj drski napad, očekuju svakako da vide kakve ćemo mere preduzeti.

— Zbilja, šta nameravate da preduzmete? — zapita Munjoz.

— Zasad još ništa... Ne raspoložemo sa dovoljno podataka o napadačima... Sačekajmo šta će istraga da pokaže... Samo, na vašem mestu, bio bih na oprezu! Koliko sam video, imate i jednu jahtu?! U slučaju neke uzbune, udaljite se od ostrva što brže možete. To je jedino što vam mogu trenutno savetovati.

Flag pođe helistatu, a onda se okrenu Munjozu.

— Ostaviću vam jedan radio-predajnik... U slučaju da nešto primetite, pošaljite nam odmah poruku.

Dok je Flag objašnjavao kako se upotrebljava radio-predajnik, Filipinac ga zapita:

— Zašto su baš napali ostrvo Tua, a ne neko drugo?

— To niko ne zna... Ostrvo zaista nije imalo nikakvu važnost... Tamo se nalazila samo mala baza za podvodna istraživanja u naučne svrhe... I jedna meteorološka stanica.

— Kakva zverstva! — dobaci Markus.

Flag sleže ramenima.

— Nadam se da ćemo zločincima ući uskoro u trag... Zbilja, skoro da sam zaboravio da vam

kažem: odlazak na Tua zabranjen je do daljeg naređenja!

— Ja nikada neću ni otići tamo! — dobaci Munjoz.

Ali, čim je helistat odleteo, Markus se grohotom nasmeja:

— Budala, još nam je ostavio i svoj radio-predajnik!

I na Munjozovom licu pojavi se sarkastičan osmeh. Samo za trenutak, a onda se u njegovim očima pojavi čudan izraz hladnoće. Ljudi u Naučnom institutu u Londonu sigurno bi odmah u tom Filipincu prepoznali doktora Terija Konveja!

Zaista, pravi Munjoz Kalilo bio je mrtav već šest meseci. Samo, od njegovog leša nije ostalo ni traga. Raspao se potpuno u jednom buretu sa sumporastom kiselinom! Nekoliko filipinskih plantažera koji su živeli na ostrvu sa pravim Munjozom bili su takode žrtve eksperimenata doktora Konveja.

— Onda, na posao! — dobaci Teri Konvej. — Tek smo na početku svog poduhvata.

Konvej pođe jednim podzemnim hodnikom u prostorije ispod zemlje. Utroba tog vulkanskog atola bila je izbušena i pretvorena u prostorije za stanovanje i rad. Čitav niz hodnika razilazio se zvezdasto od jedne prostorije obložene tablama sa dugmadima za elektronsko upravljanje. Gotovo sve prostorije bile su pregrađene providnim zidovima kroz koje su se mogli videti čudni prizori. U njima su bile smeštene bizarne životinje: ribe, ptice, insekti — cela jedna fauna koja kao da je izronila iz stravičnog košmara ili paklene vizije.

U neprijatnoj tišini tog podzemlja »biasi«, neka vrsta robota sa majmunskim telom ali sa držanjem ljudi, kretala se iza tih providnih pregrada tamo-amo, bezizražajnih očiju i začepljenih usta.

U sam zalazak sunca, Konvej nazva videofonom Markusa.

— Jesi li nešto primetio na ostrvu Tua?

— Ostrvo je sasvim pusto.

— Zar nisu ostavili nekoga?

— Ne, nikoga!

— Onda možemo početi da radimo tamo za nekoliko dana. A ima li šta na ostrvu Kaloa?

— Ništa naročito. Flag je napustio to ostrvo oko pet sati.

— U redu, ali ipak nastavi da osmatraš šta se događa na tom ostrvu.

Svetlosni teleskop kojim se služio Valter Sadler nije bio samo remek-delo tehnike već i izvanredan uređaj po svojoj jednostavnoj upotrebi.

Taj aparat, koji je izumeo doktor Konvej, pretvarao je slike u nevidljivo crno svetlo, a onda to svetlo u vidljive slike! Zahvaljujući tom uređaju, Konvej je bio u stanju da nadzire ogromna prostranstva. Pogotovo ostrvo Kaloa koje je bilo udaljeno svega nekoliko milja od Tua, prema zapadu. To ostrvo podsećalo je na ogroman kaktus zaronjen u vode okeana i bilo je okruženo koralnim sprudovima i imalo samo jednu plažu. Više godina dolazili su ovamo oficiri podmorničke eskadre da se uvežbavaju plovidbi među koralnim stenama.

Tog januarskog dana na ostrvu je boravio garnizon od svega petnaest ljudi. Sa svoje udaljene osmatračnice Sadler je mogao, pomoću svetlosnog teleskopa, da prati sve što se događalo na ostrvu Kaloa. Pažljivo je posmatrao ljude, čiji sati su bili odbrojani, koji nisu ni slutili šta ih čeka te noći.

Izviđačka stanica u Melburnu bila je obavještena tek oko 2,30 sati izjutra da se na ostrvu događaju čudne stvari. Radista te stanice prebledeo je kao krpa kad je primio poziv SOS koji je dolazio sa Kaloa. Jedva razgovetan glas njegovog kolege sa velike udaljenosti dovikivao je:

– Čudovišta... Ubijaju!... Oh, to je užasno! Pa, to su ljudimajmuni!... Recite Flagu da...

Čuo se užasan krik, veza je bila prekinuta.

Svega sat posle poziva SOS jedna lovačka eskadrila nadletala je ostrvo Kaloa da bi otkrila napadače na malu posadu ostrva. Uzalud!... Celo ostrvo, osvetljeno elektronskim snopovima, bilo je pusto. Ni traga od neprijatelja!

Jedini dokaz neprijateljskog napada bili su mrtvi i ruševine. Tog istog dana, u samu zoru, Roj Flag i njegovi ljudi bili su bačeni padobranima na ostrvo i ekipa stručnjaka odmah se dala na posao. Nešto kasnije javio se prvi lekar Ben Grauer. Ukratko je obavestio Flaga o svojim prvim utiscima:

– Roj, nema sumnje, radi se o istim čudovištima koja su napala i Tua!

– Istog sam mišljenja... Video sam otiske na pesku. To su stopala gorila... Čudi me ipak da do ovog trenutka nismo prošli mesto gde su se iskricali?! Čini mi se da...

Flag odjednom začuta, a Grauer, koji se nalazio među ruševinama jedne kućice pregledajući tela poginulih, začudi se što je Roj Flag tako naglo zane-
meo.

– Roj, šta se događa?

Flag se tog trenutka nalazio u gustom grmlju uz samu južnu obalu ostrva.

– Graueru... Krenite odmah stazom koja vodi prema južnom delu ostrva. Ako nisam sasvim poludeo, čini mi se da je preda mnom neko proketo čudovište!... Nalazim se u grmlju na strmini prema okeanu...

Flagov glas je podrhtavao. Grauer ga je jedva mogao razumeti.

No, Flagovu poruku čuli su i drugi članovi ekipe pa požuriše na označeno mesto javljajući Flagu preko unutrašnje veze da i oni dolaze u pomoć.

Sputan gustim vrežama divljeg rastinja i okružen grmljem koje mu je dosezalo do ramena, Flag je stajao nepomično sa elektronskim pištoljem uperenim u neobično čudovište. U prvi mah, Flagu se učinilo da ta životinja liči na kengura. Međutim, nije bilo govora o kenguru. Ta životinja imala je okruglu glavu, a prednje noge pet prstiju. Vilice su joj bile izrazito razvijene, a pred sobom nije imala torbu koju imaju kenguri!

– Držite to čudovište na nišanu. Pokušaću da ga uhvatim živo! – dobaci Roj Flag.

Jednom rukom izvuče polako ispod oklopnog odela konopac u obliku lasa. Samo, ta neobična životinja kao da se nimalo nije brinula o pet pištolja uperenih na nju. Sedela je na zadnjim nogama kao da se odmarala. Ničim nije pokazivala nameru ni da beži ni da napada.

Flag baci laso i uhvati životinju. Onda naglo povuče konopac i obori na zemlju to stvorenje koje je podsećalo na kengura.

Takva ista . četiri čudovišta bila su uhvaćena u drugim delovima ostrva Kaloa. Ovde nije bilo ni insekata ni mikroba, a ni tragova oružja.

— Ovoga puta moraćemo da menjamo taktiku! — reče Flag.

— Postavićemo se oko celog arhipelaga i napraviti zaštitni pojas! Poći ću sam u Melburn sa ovim čudovištima! Mora se izvršiti analiza njihovih organizama... Samo tako možemo doznati njihovo tajanstveno poreklo!... Vратиću se odmah sa pojačanjem i poneti opremu koja nam je potrebna.

Kasno popodne istoga dana oko Feniks arhipelaga počeo se stvarati jedan odbrambeni pojas. Nešto kasnije, pošto su u avion bili utovareni sanduci sa čudnim kengurima, Roj Flag je odleteo u Melburn. Njega je čudilo da nijedna od tih životinja nije davala otpor, mada su sve odbile da jedu i piju. Flag je odmah primetio ogromnu razliku između tih kengura i gorila — ljudi koji su pobili stanovnike ostrva Tua i Kaloa. Ali, njihovo poreklo?...

To je trenutno bilo nerazjašnjivo!

u avionu koji je leteo prema Australiji, Roj Flag je bio sam sa svojim neobičnim putnicima.

Desetak minuta posle uzletanja, Flag je uspostavio vezu sa teledirigovanom stanicom u Melburnu koja je odmah preuzela komandu nad kretanjem Flagovog aviona.

Flag je sada imao vremena da bolje pogleda svoje »putnike«. napustio je pilotsko mesto i pošao u odeljenje u kojem su se nalazili kavezi sa kengurima. Došavši pred prvi kavez osetio je laku drhtavicu. Učinilo mu se da su se te neobične životinje trgle iz ravnodušnosti... Oči su im postale kao žeravice!

— Onda?... Pribrali ste se, zar ne? — reče glasno Flag osmejuvši se.

Uši kengura nisu prestajale da se tresu. Flag baci pogled na životinje u drugim kavezima.

— Gle, počinju svi da se bude!

Sve zarobljene životinje pokazivale su izuzetnu živost. Kao da im se vraćao život!

— Možda je to posledica putovanja na velikoj visini? profunda Roj Flag.

Pažljivo se zagledao u jednog kengura. Učinilo mu se da su mu oči sjajnije i da ga posmatraju netremice. Kao da su bile upaljene nekom unutrašnjom groznicom! ?

Odjednom, kengur počeo da podiže svoje snažne prednje noge u obliku ruku. Flag zadrhta... Imao je osećaj da ga te usijane oči magnetski priključuju za mesto. Ipak, pođe mu za rukom da se pomakne i stane pred drugi kavez. I ta životinja

bila je u čudnom stanju! Micala je svojim snažnim vilicama, a oči...

Flag pokuša da okrene glavu na drugu stranu ali je snaga njegove volje bila slabija od hipnotičke moći dva goruća oka koja se nisu skidala sa njegovih očiju.

Koliko je moglo da traje to čudno stanje? Nekoliko sekundi ili nekoliko časova?!

Flag je konačno bio potpuno podređen nekom fluidu i polako izvadi ključeve od kaveza iz džepa pa otključa kavez. Kengur izađe odmah iz kaveza, a Flag nastavi da otključava i druge kaveze.

Čim je iz kaveza izašla i poslednja životinja, sve se odjednom baciše na Roja Flaga. Trenutak kasnije njegovo telo bilo je rastrgano!

Bila je to ipak posve bezbolna smrt jer se Roj Flag nalazio u nesvesnom stanju hipnoze. Umro je bez patnji!

Odmah zatim četiri čudovišta počеше da traže uređaj za otvaranje vrata na avionu. Čim su ga našli, vrata se širom otvoriše a svi oslobođeni kenguri skočiše u prazan prostor!

U glasogovorniku čula se poruka stanice za teledirigovanje da će se avion spustiti na pistu u Melburnu kroz šest minuta.

— Flag?... Javite se... Ovde stanica za teledirigovanu vožnju aviona!... Halo!

Odgovora nije bilo. Avion je leteo pravo prema aerodromu brzinom meteora.

Komandant baze, obavešten od stanice za teledirigovano sletanje aviona, uskoči odmah u automobil i pojuri pisti gde se

tog časa spuštao Flagov avion. I kad su se vrata na avionu automatski otvorila, pred njegovim očima ukazao se užasan prizor.

Doktor Teri Konvej u svom skloništu je trljao ruke... To što se dogodilo Roju Flagu bio je dokaz njegove zastrašujuće moći... Osećao se nadmoćnijim od svih ljudi na ovoj planeti! U sebi je pomišljao kako će zahvaljujući svom geniju uspeti da zavlada celim svetom, a ceo svet će sa strahopoštovanjem izgovarati ime Terija Konveja!

Njegovi prvi pokušaji imali su zaista uspeha. Sve je teklo prema njegovoj zamisli. Bio je dobro upoznat sa onim što se dogodilo u Flagovom avionu zahvaljujući svojim elektronskim uređajima... Znao je da su njegovi »biasi«, pošto su ostvarili »program« unet u njihove mozgove napustili avion i skočili u okean... njegov radar, međutim, pratio je Flagov avion sve do prizemljenja na aerodromu u Melburnu.

Sadler i Markus trijumfovali su zajedno sa Konvejom zbog postignutog uspeha.

— Sve je teklo u redu! — dobaci Konvej — ali prava svečanost tek počinje!

Sadler se cinički nasmeja:

— Budale u Londonu i Melburnu uhvatiće grdna panika!

— Još noćas — dobaci lažni Munjoz pokušavajući da oponaša nestalog Filipinca — ta vest će odjeknuti celim svetom kao senzacija!...

Njegove oči postadoše ledene i ukočene. Čutao je neko vreme, a onda dobaci svojim prijateljima:

– Pred nama je, dakle, nevidljiva okupacija ostrva Tua. Za nedelju dana postavimo tamo prve uređaje za elektro-biološke akcije koje Zemlja nikada nije imala!... Markuse, preduzmi sve da se pripreme obave za najkraće vreme!

– Ne brini, Teri – odgovori Markus. – Sve će biti spremno pre ponoći!

Veoma opširan Triferov izveštaj o drugom incidentu na Pacifiku delovao je kao bomba. Svet je bio iznenađen nerazjašnjenim ubistvom Roja Flaga, čija je smrt uznemirila sve. Njegov nestanak bio je veliki gubitak za vojne planere u domenu nauke. Trebalo je pronaći sličnog čoveka koji bi rešio tajnu Pacifika. Osećaj nemoći pred nepoznatim neprijateljem delovao je obeshrabrujuće.

Istog dana oko podne, kad je stigla poražavajuća vest iz Melburna, u Londonu je zasedao ministarski savet. Usred burne debate i bezbroj predloga šta da se preduzme, kurir Donjeg doma otvori vrata kabineta prvog ministra i na prstima pride predsedavajućem, pa mu predade jedan koverat.

Trenutak kasnije okupljenim ministrima pročitao je zanimljiv sadržaj pisma:

Dozvoljavam sebi slobodu da pred cenjeni skup iznesem sasvim logičnu pretpostavku o prirodi tajne koja se krije iza događaja u Tihom okeanu. Ukoliko vam moje ime ne znači ništa, skrećem vam pažnju da sam pre izvesnog vremena lično rešio problem pauka-lopova! Uko-

liko mi bude dozvoljeno, spreman sam da pred cenjenim skupom ministara iznesem svoje mišljenje o celom slučaju. Ovog trenutka nalazim se u čekaonici pred kabinetom predsednika vlade, spreman da na vaš poziv odmah iznesem svoje mišljenje.

MAJK ARLEN.

Pismo počeo da kruži od ruke do ruke, od ministra do ministra, a onda predsedavajući pročitao još jednom sadržaj poruke i usred tišine koja je vladala u njegovom kabinetu dobaci:

– Videli ste... Nudi nam se stručnjak za rešavanja problema vezanih za naučne tajne... U njegov domen, čini mi se, spada i ono što se događa u Tihom okeanu! ? Slažete li se da čujemo mišljenje tog Majka Arlena?

Odgovor je bio jednodušan: da!

Nekoliko minuta kasnije, Arlen je stajao kraj ministarskog stola govoreći:

– Sigurno se sećate da je pre deset meseci javno mnjenje bilo veoma uznemireno zbog pojave pauka-lopova?! Radilo se o vrsti pauka koju niko pre toga nije poznavao... Pojedini koji je prenela štampa o događajima u Pacifiku dozvoljavaju da se povuče izvesna sličnost ako ne i neposredna veza između dvaju fenomena. Koliko sam obavešten, u Feniks arhipelagu su se takođe pojavile dosad nepoznate vrste životinja: ljudi – majmuni, nepoznata vrsta kengura, otrovne mušice... Pa, izgleda, i neki medvedi sa četiri ruke! Zanimljivo je da se sve te nove vrste faune

pojavljaju upravo u okviru poslednje godine! Moguća su samo dva objašnjenja tih nepoznatih fenomena: ili svet ulazi u fazu zoološke mutacije ili fenomen ima sasvim drugi koren... To jest, hteo bih reći...

Arlen začuta i pogleda ozbiljno oko sebe:

— ... Lično mislim da nam je drugo objašnjenje mnogo bliže to jest da se ne radi o prirodnoj mutaciji već o veštačkoj! Dru-gim rečima,neko proizvodi te monstume!...

Majk Arlem još jednom prekida svoje izlaganje, pa pošto je na licima koja su ga okruživala primetio nestrpljenje, nastavi u nemoj tišini sale:

— ...Svoju smelu pretpostavku zasnivam na sasvim određenim činjenicama... Zato bih vas zamolio da pozovete ovamo inspektora Tomasa Pika iz Prve mobilne brigade za severni London... On je dobro upoznat sa istragom koja je vođena oko pauka — lopova. Njegova istraga se zasniva na sasvim određenim podacima.

Tomas Pik je odmah pozvan u predsednički kabinet. Bez oklevanja, veoma dokumentovano, izneo je svoje sumnje koje su se odnosile na doktora Terija Konveja... Posebno se zadržao na nerazjašnjenom nestanku slavnog biologa i člana Akademije nauka, a onda završio svoje izlaganje:

— Jedan čovek bi nam mogao pomoći u ovom slučaju. Ja sam bez uspeha pokušavao da od njega doznam šta on sve zna, ali se on stavio iza paravana profesionalne tajne! Čini mi se da sada, kad je u pitanju bezbed-

nost zemlje, taj čovek treba da bude oslobođen svake druge obaveze... Ukratko, evo vam njegovog imena..

Profesor Bad Gejns, sekretar Akademije nauka!

Gejns se brzo pojavio pred ministarskim savetom. Njegovo objašnjenje izazvalo je živo zanimanje prisutnih:

— Ima dosta godina otkad se doktor Konvej posvetio jednoj sasvim novoj teoriji o stvaranju biomehaničkih bića! Moram reći — dobaci Gejns — da je ta teorija veoma jednostavna u svojoj osnovi kao što ćete odmah videti!... Ma koliko su ostvarenja ljudskog uma zadržavajuća, ona nikad ne dostižu takvo savršenstvo kao prirodna. Na primer, organsku savršenost oka, uha, nogu, ruku, mozga. Zaišta, dosad bar, nijedan naučnik nije uspeo da stvori takav savršeni uređaj koji bi se mogao uporediti za ljudskim organizmom... Naši roboti, elektronski mozgovi ni izdaleka ne mogu da zamene remek-dela prirode! Oni su samo delimično ostvarenje, pa čak i kad se uzmu u celini. Kibernetika se ne može uporediti ni sa ljudskim ni sa životinjskim organizmom!... Moram ovde izjaviti da se Konjeva teorija potpuno suprotstavlja kibernetici!... Vidite, gospodo, u prirodi je sve predviđeno i sve je u okviru jednog savršenog sinhronizovanog sistema! Biljke se razvijaju i hrane prirodnu mašinu!... I taj Konvej, umesto da kopira prirodu, on želi samo da je iskoristi i uz njenu pomoć ostvari »bića« sposobna da prevaziđu i naša najgenijalnija ostvare-

nja!... Drugim rečima, biolog doktor Teri Konvej želi da ispita mogućnost stvaranja prirodnih mašina – životinja, koja imaju najsavršenija svojstva savremene mehanike i elektronike!... Eto, to je bilo izneto u njegovom projektu koji je želeo da podnese na odobrenje članovima Akademije nauka. Meni se, međutim, ta teorija činila utopijom, pa sam uz saglasnost članova akademije i profesora Mareja Kartera, odbio da primim Konvejev projekat!...

– Zašto?... Koji su bili razlozi?! – zapita jedan glas.

Gejns se okrenu ministru koji mu je postavio to pitanje, pa reče:

– Ima već ceo jedan vek kako je pitanje životinja-robota i životinja tehnički usavršenih predmet mnogih naučnih radova... Postavljanjem elektronskih uređaja u životinjska tela uspelo se upravljati teledirigovanim impulsima žabama, zečevima i mačkama... Onda su ti radovi bili zanemareni! Razlog? Sasvim jednostavan: priroda i njeni zakoni! Niko od naučnika nije mogao da zamisli neku mačku u koju bi bili ugrađeni ti elektronski uređaji, a koja bi okotila mačiće koji bi nasledili ta veštačka poboljšanja organizma!

– Mislite li vi da je Konvej našao neka nova rešenja? – zapita isti ministar ne smatrajući Gejnsov odgovor dovoljno ubedljivim.

Majk Arlen zatraži reč.

– Ovog trenutka mislim da se u to više ne može sumnjati! Njegov iznenadni nestanak, a ja bih rekao bekstvo, kao i pojava

čudovišta u Pacifiku, najbolji su dokaz za to. Koliko mi je poznato, svi članovi Akademije su priznavali genijalnost Konveja, ali su ga smatrali čudakom... Možda čak i ludakom!? Meni se čini da se taj čovek odlučio na osvetu... Mislim da upravo danas preživljavamo posledice te osvete.

– Gde bi on sada mogao da bude? – zapita predsednik.

– To niko ne zna... Možemo samo pretpostaviti da se krije negde u Feniks arhipelagu!

– Treba ga svakako pronaći... Taj ludak je opasnost po čovečanstvo!... Zamislite jedan ogromni oblak otrovnih mušica nad Evropom?!

– Treba ga odmah pronaći i onemogućiti! – čulo se više glasova.

Jedan od prisutnih ministara predloži da Majk Arlen organizuje ceo poduhvat, smatrajući da posle Flaga jedino on može dokučiti tajnu čudnih događaja u Pacifiku.

– Prihvatam! – odgovori Arlen odlučno. – Samo, profesor Gejns i inspektor Pik biće neophodni kao saradnici!

Uveče 30. januara jedan fuso-plan sa Majkom Arlenom i njegovim saradnicima sleteo je na aerodrom Selialua, vojne baze na ostrvu Samoa oko 1490 kilometara južno od Tua.

U ekipi je bila i Nansi, Arlenova sekretarica, koja se odmah oduševila prekrasnim pejzažima tihookeanskog podneblja. Inspektor Pik je jednostavno dobacio Majku:

– Zamislite, Arlene, ovog trenutka u Londonu je ledena zima... Sad se ozbiljno pitam, zašto moram da živim baš na obalama Temze?

Majk Arlen se obratio Gejnsu:

– Profesore, mislim da bi bilo najbolje da se odmah smestimo u neku zgradu, da sklonimo tamo materijal koji smo poneli i održimo prvo savetovanje...

Zaključci su bili sasvim praktični... Već sledeće zore izvršiti izviđanje u najširem rejonu arhipelaga. Trebalo je nadletati svaki sektor i uz pomoć bio-detektora ispitati postoje li na nekom od ostrva izuzetni znaci koji se ne uklapaju u normalan život.

Ekipa se podelila... Arlen, Gejns, Pik i Nansi seli su svako u po jedan avion i odleteli u izviđanje, a sastanak, nakon povratka, bio je zakazan za sedam uveče... Samo, bližila se već ponoć, a Nansi se nije vraćala.

Oko dva sata izjutra, radista se obrati Arlenu... Nešto se moralo dogoditi. Stalno je pozivam, ali nema nikakvog odgovora.

Nansi nije shvatala šta joj se dogodilo... U trenutku dok je bila nagnuta nad ekran svog bio-detektora, čula je snažnu eksploziju na desnom krilu svog aviona. I nije prošao ni minut, a njena letilica se bukvalno raspade. Uspela je samo da pritisne dugme za automatsko izbacivanje pilota u slučaju udesa. Koji minut kasnije visila, je na konopcima padobrana, a onda zaroni kao ka-

men pod površinu okeana. Onda je konopci padobrana naglo povukoše prema površini i ona se dokopa nepromočivog padobrana koji je lebdeo na vodi. No, jedva da je uspela da se oslobodi veza, kad primeti motorni čamac koji se približavao velikom brzinom.

– Živa je! – doviknu crvenokosi div iz čamca.

– Da, ali sam jako osoljena!

– nasmeja se Nansi. – Služba spasavanja?

– Pogodili ste!

Crvenokosi mornar je začas ubaci u motorni čamac, a onda poveća brzinu i uputi se prema ostrvu Novo.

Ali, svega pola sata kasnije, Nansi je vezanih ruku na leđima izvedena pred doktora Konveja.

– O, stigli ste! – povika on podižući oči sa radnog stola. – Nisam znao da su devojke mobilisane da bi pronašle gusara nauke?

– Nansi pogleda sagovornika pravo u oči.

– Ko ste vi? S kojim pravom ste me zarobili?

– Ne ljutite se, devojko – osmehnu se Konvej. – Oboje imamo dobrih razloga da postanemo prijatelji... Recimo da ste vi sada moj gost?!

Konvej dade znak Markusu.

– Oslobodite joj ruke i ostavite nas same!

Čoravko se pokloni i nestade.

– Žao mi je što smo morali postupiti na takav način – primeti Konvej čim je Markus otišao. – Skrećem vam, međutim, pažnju da se ne služite nikakvim lukavstvom i da ne pokušavate da bežite! Moram vam reći

da raspoložem moćnim sredstvima da vas u tome sprečim.

Dok je obilazio sto da bi stao pred devojku, u njegovim očima pojavi se čudna hladnoća.

— Da, raspoložem takvim mogućnostima jer želim da zavladam celim svetom!... Odmah ću vam to pokazati... Pođite za mnom!

Konvej pokaza rukom na centralni podzemni hodnik i dobaci:

— Pravo ovuda!

U centralnoj dvorani, gde stiže za koji minut, doktor Teri Konvej zabaci ponosno glavu i obema rukama pokaza na komandne table sa bezbroj dugmadi.

— Odavde upravljam nevidljivim mehanizmima o kojima moje kolege u Akademiji nauka nisu ni sanjale!... Poznato vam je da je bilo dovoljno da bacim samo jedan snop ubojitih talasa na jedan multiradarski detektor, pa da oborim vaš avion!... A da sam slučajno pritisnuo na ovo zeleno dugme, vas više ne bi bilo među živima. Jedan od mojih teledirigovanih morskih pasa progutao bi vas živu!

Nansi obori glavu i ugrize za jezik, odlučivši da ostane narna. Konvej je uhvati za mišicu i uvede u jednu prostoriju sličnu akvarijumu iza čijih providnih zidova su plivale čudne nemani u zelenkastoj vodi.

— Ovim morskim psima komandujem elektronskim uređajima. Izvršavaju svako moje naređenje! Ali, to nije jedini arsenal kojim raspoložem..

Nansi pogleda ispod oka Konveja i pomisli: kada bi samo Majk mogao da se nađe ovde na

mome mestu. Njega bi to zanimalo više nego mene.

Za divno čudo, devojka se osećala sasvim mirnom. Čak ju je sve to, što je Konvej govorio, počelo zanimati. Počela se diviti tom ljudskom geniju koji je želeo da postane gospodar planete!

Došavši do jedne podzemne prostorije, Konvej zastade:

— Ovde se hrane sintetičke životinje koje sam stvorio! — dobaci on. — Sve one imaju svoju ulogu, pod tačno određenim uslovima... One su praktično motori na travu!

— Motori na travu?! — uzviknu Nansi.

U njenom glasu bilo je pomalo i zadivljenosti pred tim genijem zla, što nije izmaklo Konvejevoj pažnji.

— Da, da, baš tako! Ideja je bila sasvim jednostavna. Trebalo je stvoriti muskularnu energiju koja se mehanički upotrebljava... To je mehanička energija napajana Sunčevom! Uz pomoć trave, koja je prirodni pretvarač Sunčeve energije u mehaničku, ja raspoložem izvorima hrane čija je upotreba dvostruka: jednovremeno hranim svoje životinje biljoždere i male životinje koje čine supstancu mojih bića mesoždera!

— A gde pronalazite tu travu?! — zapita Nansi začuđeno.

— To su zapravo alge...

Odmah zatim doktor Konvej pokaza devojci, uz pomoć serije elektronskih stimulatora, kako upravlja pokretima životinja uz pomoć teledirigovanih uređaja i objasni da je u stanju da kon-

trolíše moždane talase svojih »biasa«.

Vrativši se u radnu sobu, Konvej se bez reči spusti na sedište, zagleda u Nansi, pa procedi kroz zube:

– A sada da čujem o kakvom se to planu radi? Šta zapravo nameravaju vaš Majk Arlen i onaj inspektor Pik?!

Nansi ostade nema, ali je Konvej opomenu ledenim glasom:

– Ako ne dobijem tačan odgovor, to je kraj Arlenu, Piku i Gejnsu, razumete li?... Šta oni zapravo žele tim svojim planom kojeg su nazvali »afera u Feniks arhipelagu«?

Devojka opet ostade nema.

– Dajem vam pet minuta vremena... Moje vreme je drago-ceno.

Devojci je bilo jasno da je doktorova pretnja ozbiljna. Zar oni, Konvej i njegova dva kompanjona, nisu već ubili toliko ljudi?! Moglo se zaista verovati da njegova pretnja neće ostati na rečima. Nansi pomisli na Majka...

– U redu, doktore, reći ću vam sve!

Ispricala je zatim da je na ostrvu Samoa postavljen štab za vođenje operacija. Onda ukratko i šta je Arlen nameravao da ostvari za nekoliko dana.

Tokom noći Konvej je održao dug sastanak sa Markusom i Sadlerom. Na ostrvu Tua već su bile postavljene sve instalacije i stvorena prava »elektro-biološka tvrđava«. Konvej se nije plašio napada sa ostrva Samoa spremajući novo iznenađenje.

Telekomandni centar postavljen u podzemlju ostrva Tua bio je verna kopija onog na ostrvu Novo. I ovde su takode elektromehanički uređaji bili povezani sa bioelektronskim komandama.

U određeni čas Konvej pusti u rad svoje aparate. Podvodne rešetke podigoše se oslobađajući veliki broj neobičnih morskih pasa, koji se odmah uputiše prema ostrvu Samoa.

Konvej je na jednom ekranu pomno pratio kretanje morskih čudovišta. Već posle nekoliko sekundi uputio je elektronskim putem naređenje morskim psima da povećaju brzinu i zauzmu potrebnu dubinu kretanja. Nije prošlo dugo a morska čudovišta opkoliše ostrvo Samoa a onda uploviše u Selialua zaliv. Čim su se pojavili u maloj ratnoj luci, stražari su odmah primetili čudno komešanje vode i upalili reflektore. Zbunjeno su posmatrali bezbroj morskih pasa koji su kružili lukom između usidrenih brodova. Učinilo im se veoma čudno iznenadno prisustvo tolikog broja nemani.

To kretanje morskih pasa po luci potrajalo je pet-šest minuta, a onda Konvej u svom podzemnom skloništu na ostrvu Tua pritisnu jedno dugme i svi morski psi u luci prasnuše kao najveće avionske bombe. Bila su to zaista prava živa, torpeda čija je iznenadna eksplozija odnela kameno pristanište u vazduh. Istog časa i usidreni brodovi poleteše kao ljske oraha na ogromnim valovima i raspadoše se u komade uz stravične povike mornara na samrti.

I tek kad je nad lukom ponovo zavladała tišina stupile su u akciju ekipe za spasavanje... Ali, ono što se moglo videti pod jakim svetlom reflektora, govorilo je sasvim jasno: baza više nije postojala!

Arlen, Pik i Gejns, srećom, ostali su netaknuti u jednoj baraki udaljenoj od luke. Samo, veoma uzbuđeni i iznenađeni, osećali su se potišteni novim napadom nevidljivog protivnika. Posle nestanka Nansi Ristli to je bio drugi šok koji ih je ozbiljno pogodilo.

Tomas Pik je odmah dao znak za uzbunu na ostrvu Kaloa. Odande je međutim dobio izveštaj da komanda tog ostrva nije primetila ništa što bi trebalo da ih zabrine. Sličan odgovor su dobili i sa drugih izviđačkih stanica. Niko nije primetio kretanje nijednog sumnjivog broda u okviru pet stotina milja. Naravno, nije primećen nijedan avion, niti je zabeležena neka radijacija!

— Taj zloduh nauke opet nas je izigrao! — dobaci ogorčeno Pik. — Ne vidim načina kako da ga se dokopamo!?

Bad Gejns progunda:

— Ipak, Konvej ne može da izbegne opšte zakone prirode! Bez sumnje on koristi neke talase kojima upravlja nervnim sistemom životinja!

Majk naćuli uši i klimnu zadovoljno glavom.

— Tako je... Samo, koje talase Konvej koristi? Sigurno one koje dosad niko nije upotrebio!? Možda bismo ga mogli uhvatiti ako napravimo inframilimetarski prijemnik?...

Tog časa stigla je poruka od komandanta grupe aviona SP 32:

Jedan naš avion otkrio je na ostrvu Tua kamufliranu kupolu. Bio-detektori su zabeležili da su pod njom živa bića. Molimo za dalja naređenja!

Prva Majkova misao bila je da ostrvo treba bombardovati i uništiti kupolu i sklonište ispod nje. No, brzo je promenio mišljenje... Šta ako je Nansi tamo? Nije se moglo tačno utvrditi ni da li je doktor Konvej tog trenutka bio pod kupolom?!

— Mislim da bi trebalo iskrcati odred na ostrvo Tua i videti šta se tamo događa! — primeti Tomas Pik.

Njegovo mišljenje bilo je prihvaćeno. Takav odgovor je prenet i komandi SP 32, a u Melburn je upućen zahtev da se odmah upute tri najmodernija ratna broda sa najsavršenijom elektronskom opremom.

Bad Gejns, Majk Arlen i Tomas Pik ukrcaše se na jedan od tih brodova odletevši im u susret jednim helistatom u trenutku kad su brodovi bili u vodama Feniks arhipelaga.

Kada je ostrvo bilo na vidiku, brodovi se zaustaviše na pućini. Onda, spremni na svako iznenađenje, oploviše nekoliko puta Tua. Nešto kasnije upućena su dva helistata da nadletaju ostrvo. Posle izvesnog vremena oni su se spustili taćno na metalnu kupolu usred jednog ćestara. Upravo toga ćasa, kad su oba helistata dodirnula kupolu, uređaji na ratnim brodovima su zabeležili približavanje većeg jata kitova.

U ovim vodama Pacifika pojava kitova nije bila neobična. Ipak, imajući u vidu kako su izvršena dva napada pre izvesnog vremena, sva tri komandanta doneše odluku da otvore vatru na kitove.

Bilo je suviše kasno!

— Kitovi prelaze u napad! — povika radista kraj elektronskog uređaja koji je kontrolisao podvodnu okolinu brodova.

Samo trenutak kasnije ispaljeno je nekoliko plotuna na jato kitova koje je jurilo brodovima na maloj dubini. Onda se dogodi nešto što je zaprepastilo posade brodova: kitovi su neshvatljivom brzinom uspevali da izbegnu projekte... Samo koji sekund docnije, odjeknule su strahovite eksplozije. Jedan brod, pogoden od tri kita, odlete u vazduh i potonu kao kamena stena. Drugi, takode pogoden, samo se nagnuo u stranu i polako tonuo... Treći brod, koji je bio najudaljeniji od tog neobičnog bojišta, pokušao je da umakne povećavajući brzinu, ali mu jato kitova preseče put. Sve je bilo uzalud: brod je posle užasne eksplozije potonuo.

Patrola iz halistata, upućena na ostrvo, i pored sve želje da pomogne brodolomcima, ostala je nemoćna. No, nešto kasnije je preko radija poslana poruka u Melburn... Tek što je radista počeo da emituje, u blizini helistata pojavi se ogroman oblak otrovnih insekata i počeo da se kovitla oko dva aparata koji su nepomično stajali na vrhu metalne kupole. Posade letilica odgovoriše odmah ispuštanjem otrovnog gasa... Ali, te čudne mušice, pogodene otrovnim ga-

som i padajući na dva helistata, praskale su kao eksplozivni projektili. Posade iskočiše i pojuriše prema obali. Bilo je krajnje vreme. Oba helistata su samo nekoliko minuta kasnije odletela u vazduh!

Gejns, Pik i Arlen nalazili su se na brodu koji još nije potonuo. Brod je, međutim, bio tako oštećen da je svakog časa mogao da ode na dno okeana. Srećom, spasavanje posade bilo je dobro organizovano. Helistati su uzleteli vertikalno i odnosili članove posade prema jugu, jer je ateriranje na ostrvu Tua bilo onemogućeno oblakom otrovnih mušica.

Na obali Tua međutim okupilo se oko tri stotine mornara, koji su se plivanjem spasli sa prvog potopljenog broda. Jednom mladom oficiru čak je uspeo da u uzburkane vode okeana spusti i manji motorni čamac sa radiopredajnikom kojim je odmah uspostavljena veza sa Melburnom i ekipom koja je odletela helistatom prema jugu.

— Držite se hrabro! — poručio je Arlen mornarima na ostrvu. — Vrat ćemo se sa pojačanjem i osloboditi vas!

— Požurite ako želite da nas zateknete žive! — odgovorio je mladi oficir.

— Doći ćemo po vas u prvi sumrak!...

— Čekamo...

— Halo, halo! — povika Majk Arlen. — Javite se!...

Veza je iznenada bila prekinuta. Onda, posle nekoliko minuta, jedan slab glas preko radija reče:

– Ne dolazite... Napale su nas otrovne ose! Celo ostrvo bruji od njih... Mislim da nam više ne možete pomoći... Zbogom!

Arlen je odmah prepoznao glas mladog oficira.

Bilo mu je jasno da ljudima na ostrvu nema spasa.

Za komandnim stolom sedeo je Sadler i rukovodio ubilačkim operacijama. Konvej i Markus stajali su iza njega i na ekranu posmatrali kraj bitke na ostrvu Tua.

Još jednom je Konvej mogao da trijumfuje. Čim je poslao u napad jato kitova sa otrovnim mušicama, pripremio je i oseubice za napad da bi uništio i preživele mornare na obali ostrva.

– Videli ste?... Ni paljba svih mitraljeza nije mogla da nanese velike gubitke našem »jurišnom odredu«¹ osa!

– Jasno, tako se moglo i pretpostaviti, – dobaci ravnodušno Teri Konvej.

Primio je ishod tragičnih događaja kao nešto sasvim prirodno, kao i uvek posle dobijene bitke. Za njega, svi koji su bili osuđeni na smrt u tim operacijama, nisu predstavljali baš ništa. Nije osećao nikakvu grižu savesti i mirno je posmatrao na stotine leševa preko ekrana. To je za njega bio samo znak sve-moći njegove ličnosti.

– A sada – obrati se on Sadleru – da se pozabavimo ostrvom Kaloa. Njegovoj maloj posadi koja ga štiti treba dati dobru lekciju!... Pripremi operaciju »leteće ribe«²!

Crvenokosi div klimnu samo lagano glavom i njegove ogromne šake nadviše se nad klavijaturu komandne table.

Duboko dole u morskim dubinama mlaz energije koji je za-robljavao na hiljade neobičnih riba raširi svoj nevidljivi zagrljaj. U početku lagano, a zatim sve vrže i brže, već kako je Sadler povećavao snagu stimulativnih talasa, Konvejova vodena stvorenja počеше da se pregrupišu, pokreću i plivaju neviđenom vitalnošću.

– Na put! – naredi doktor Konvej pažljivo nadgledajući svaki pokret svoga saradnika.

Sadler pritisnu jednu dirku crvene boje.

Ribe, neka vrsta sivkastih tri-lja dugih oko pedeset santimetara, sa širokim i piramidastim glavama, pokrivenim gustim krljuštima pokrenuše se munjevito kao da su bile ošinite talasima koji su pogodili njihove nervne centre. Sve zajedno, odjednom, počеше da mašu repovima, a zatim izletevši iz vode, podigoše se nad talasima i poleteše brzinom većom od osamdeset kilometara da bi se obrušile na ostrvo eksplodirajući čim bi dotakle zemlju.³

Ljudi iz zaštitnog odreda nisu imali vremena ni da shvate šta im se dogodilo. Kiša letećih riba sjurila se na njih takvom brzinom i snagom da je bio nemo-guć svaki pokušaj otpora. U praskanju vatre i pucketanju krljušti smrt je po drugi put pro-hujala ostrvom Kaloa. Uskoro se sve utišalo. Čulo se samo šap-tanje Pacifika u blagom sutonu koji pokri mrtve kao crni po-krov.

Zatvorena u jednoj prostoriji podzemne tvrđave, Nansi se pitala kakvu je sudbinu namenio njoj taj doktor Konvej.

Zapravo, nije se nadala ničem dobrom od tog ludaka. Mada se prema njoj do toga trenutka ophodio uljudno, devojka nije imala nikakvih iluzija.

Kakav je cilj mogao imati taj čudak?

Nansi je imala čak hrabrosti da ga to i upita kada su se sreli po drugi put. Na Konvejevim usnama pojavio se samo gorak osmeh pre nego je odgovorio.

— Pošto su svi odbili da veruju u genije doktora Terija Konveja, on se pretvorio u gusara nauke!

— Zar zaista nameravate da ovladate takvom moći koja bi vam dozvolila da zagospodarite celim svetom?

— Mene ne zanima politička moć... Želim samo da uništim taj glupi svet! Hoću da kaznim sve lažne lidere nauke!... Činiću to sve dok narodi naše planete ne zamole za milost!

— A onda?

Konvej je slegao ramenima.

— Šta onda?... Tada će ceo svet doznati da je nastala nova era... Ja ću završiti svoju misiju ovde... dole! Svi će tada doznati, preko moga dela, da je nauka apsolutni gospodar stvaranja, i čoveka.

Nansi začuta.

I kad se doktor Konvej hteo udaljiti. Nansi ga zapita:

— A šta ćete sa mnom?... Hoćete li me ubiti?

— Vas da ubijem?... Ne, ne, nikako! Nisam vam tek tako pokazao ostvarenja svoga genija... Želim da vas pridobijem

za svoje mišljenje! I, ako pristanete da postanete moj saveznik, vi ćete biti ovlašćeni sa moje strane da pregovarate o miru sa mojim protivnicima. Naravno, kad bude došlo vreme njihove kapitulacije.

— Nikad neću postati vaš saveznik! — dobaci gordo devojka.

— Ne želim biti umešana u sve te zločine!

— Suviše brzo ste odgovorili. Možda ćete već sutra promeniti mišljenje?! Tokom sledećih deset časova naneću još strašnije udarce svojim protivnicima. Niko više neće sumnjati u moju moć!

Konvej izjuri iz prostorije i hermetički zatvori vrata iza kojih ostade Nansi.

Čim se našao pred komandnim tablama za kojima je sedeo Valter Sadler, on naredi:

— A sad ćemo napasti ostrvo Marana!

Nansi je bezvoljno jela obrok koji joj je doneo u njen zatvor jednooki Markus. Posle obeda, zaspala dubokim snom. Oko dva izjutra, Markus i Sadler se pojaviše sa nosilima postavljenim na pokretnom stolu. Uspavanu Nansi prekriše pokrivačem, staviše je na nosila i odvedoše kroz jedan jako osvetljen hodnik do operacione sale, gde ih je već očekivao Teri Konvej u belom mantilu.

Sve je već bilo pripremljeno za operaciju. Sadler i Markus takode navukoše na sebe bele mantile i gumene rukavice.

— Zraci! — naredi Konvej povišenim glasom.

Uredaji oko operacionog stola na koji je bila postavljena

Nansi, počeše da rade. Istog časa upali se i višebojni ekran kraj operacionog stola. Onda Konvej dohvati hirurški nož i neshvatljivom lakoćom i tačnošću povuče jedan rez na razgolićenim leđima devojke, a onda jednom pincetom poče da otvara ranu dugu nekih četrdeset santimetara. Konvej je svakog trenutka bacao pogled na ekran. Time je kontrolisao tok operacije.

– Dajte mi organ zamene!

Markus mu odmah pruži jednu plastičnu posudu u kojoj se nalazila ružičasto-mrka masa koja je plivala u tečnosti boje opala.

Bilo je očevidno da su Sadler i Markus bili naviknuti na prizore takve vrste. Na njima kao ni na licu Konveja, nije se mogao videti znak neke uzbuđenosti.

Operacija je potrajala samo pet minuta, a posle toga je Nansi bila stavljena pod ogromno stakleno zvono i izložena zracima vitalizacije.

Dva sata kasnije odneli su je u njenu sobu gde je dosta dugo spavala kao da nije bila podvrgnuta operaciji. I sutradan, kad se probudila, uopšte nije bila svesna da je bila podvrgnuta hirurškom nožu nastranog biologa.

Konvej je pozva interfonom i zapita da li želi da uspostavi vezu sa štabom na ostrvu Samoa.

– Razmišljala sam – reče – o tome...

– Mislim da je besmisleno nastavljati sa neprijateljstvima!... Jer, pokazavši vrednost mojih naučnih teorija, ja sam

postigao cilj koji sam želeo. Spreman sam, dakle, da pregovaram sa predstavnicima vlade, a moji su uslovi da odsad moja otkrića koristi čovečanstvo, ali zahtevam da mi se garantuje da nikakve mere neće biti preduzete protiv mene, i da Akademija nauka zvanično prizna moje radove a vlada obezbedi sredstva za dalja istraživanja koja će služiti miru. Jer, imam na raspolaganju i takve projekte koji prevazilaze sve što sam do sada stvorio.

Nansi prihvati Konvejeov predlog jer je otvarao neočekivani ishod dramatičnih događaja.

– Slažem se, ali mi recite koja je moja uloga u pregovoru između predstavnike vlade sa Samoa i vas?

– Dao sam naređenje da se pripremi jedan avion koji će vas prebaciti do toga ostrva za četrdeset minuta. Odmah ćete poleteti i tamo izložiti moje predloge. Ako se s njima slože, vratićete se sami avionom i nad ostrvom Tua baciti poruku kojom se prihvata sve što sam vam rekao... To je sve!

Koji trenutak kasnije stiže Markus.

– Onda? Hoćete li putovati? Šteta što odlazite zauvek – dodaci on pružajući jedan letački kombinezon devojci.

– Ja se vraćam ovamo – odgovori Nansi. – Nadam se sa dobrim novostima za celo čovečanstvo.

U Markusovim očima blesnu podmukli osmeh. Ostavio je Nansi samu, da se spremi za let, a on izađe i u hodniku se nasmeja ironično.

Avion kojim je Nansi letela
prvo je bio otkriven rada-
rima na ostrva Samoa. Vaz-
душna odbrana bila je odmah
stavljena u pripravnost.

Majk Arlen izdade naređenje
da se odmah dejstvuje ne dozvo-
ljavajući više nikakvo iznenađe-
nje od gusara nauke. Gotovo
istog časa sa aerodroma Selia-
lua poleteše dve eskadrile i
svega nekoliko minuta kasnije
avion Nansi je bio okružen nji-
hovim avionima.

Nansi uključi radio-predaj-
nik i reče:

– Ne pucajte... Ja sam Nansi
Ristli. Pre nekoliko dana bio je
oboren moj avion, a sad me Kon-
vej šalje da iznesem njegov
predlog o primirju predstavnici-
ma vlade.

– Primili smo vašu poruku
– odazva se radarski centar na
ostrvu. – Nastavite sa letom u
pravcu Samoa...

– Poručite Majku Arlenu da
doktor Konvej zahteva da do-
bije saglasnost profesora
Gejnsa...

– Sačekajte da dobijem vezi
sa štabom! -- poruči radista.

Arlen, Pik i Gejns, doznajući za
dolazak Nansi Ristli, nisu bili
malo iznenađeni.

– To je neka zamka?! – reče
Pik.

– Nisam siguran! – primeti
Arlen obradovan što će opet vi-
deti Nansi živu i zdravu.

Profesor Bad Gejns je bio
nepoverljiv.

– Ona dolazi sa predlozima
Konveja... Činjenica je da je on
tražio lično od mene da uzmem
učešća u tim pregovorima o pri-
mirju... Meni to ne sluti na do-
bro... Predlažem vam da de-

vojku držimo po strani i da je
saslušamo dok je još udaljena
od nas. Ne zaboravite da je taj
Konvej spreman na sve!

– Na šta sumnjate? – zapita
Arlen iznenađen.

– Ne znam tačno, ali sum-
njam. O tome ćemo razgovarati
kasnije.

– U redu – odgovori Majk.

Radisti je odmah izdato na-
ređenje da avion sa Nansi
zadrži na kraju piste, a devojk
da pod stražom smesti u prost
riju koja je potpuno odvojena.

Nansi je bila iznenađena tak-
vim postupkom i zatraži da
lično govori sa Majkom Arle-
nom, telefonom.

– Ne ljuti se, Nansi. Sve će
biti u redu – odgovori joj Arlen.

– Reci mi samo šta to treba
da znači, Majk? Kakva je to
komedija?

– Ne radi se o komediji,
Nansi... Priznajem da smo svi
iznenađeni tvojim iznenadnim
povratkom... Malo čudno, zar
ne?

– Čemu stražari oko mene?

– Sve će ti objasniti profesor
Gejns. To je njegova a ne moja
ideja?

U slušalici se začu glas Bada
Gejnsa.

– Drago nam je, Nansi, što
ste se vratili, ali vi dolazite od
Konveja, zar ne? A svi oni koji
su bili u njegovoj neposrednoj
blizini mogu biti sumnjivi. Pos-
lao sam jednog oficira do vas
da vam preda dve pilule katalep-
siluma... Molim vas progutajte
ih odmah!

– Čemu te pilule? Meni se
čini da ste svi poludeli otkad ni-
sam sa vama!

– Sve ću vam večeras objasniti!

Pola sata posle uzimanja pilula, Nansi je spavala u jednoj fotelji, a nekoliko lekara iz vazduhoplovne baze pažljivo su je pregledali prema uputstvima Bada Gejnsa.

Odgovor koji je Bad Gejns dobio od lekara zaduženog da pažljivo pregleda Nansi nimalo ga nije iznenadio.

– To je upravo ono na šta sam i mislio! – povika on. – A kako se ispoljava taj tumor?

Na drugom kraju žice lekar je oklevao da odgovori, a onda reče:

– Zapravo, nisam siguran da se radi o tumoru. Nastaviću još sa radiografskim ispitivanjem.

– A šta kažu radiolozi?

– Ništa naročito... Tumor u predelu bubrega! Prilično neodređena dijagnoza... Da li je ta devojka болоvala od bubrega?

Gejns se obrati Majku.

– Oprostite, Arlene, da li je vaša sekretarica imala bolesne bubrege?

– Molim?... Da li je Nansi болоvala od bubrega?... Ni govora... Šta znači to pitanje?

Arlen je zbunjeno gledao Gejnsa.

Bad Gejns ne odgovori ništa, a onda naredi lekaru:

– Doktore, nastavite da ispitujete.

Nekoliko časova kasnije lekari su poslali podroban izveštaj o pregledu devojke.

– Desni bubreg devojke pokazuje se u vidu crne mrlje – saopšti Gejnsu šef lekarske ekipe. – Tako bar tvrde radiolo-

zi!... Okolina bubrega, međutim, kao da luči izuzetni sjaj!

Gejns je brzo odgovorio, kao da je unapred znao šta će mu lekar reći.

– Proverite tu crnu mrlju meračem radijacije!

– Molim?! – zaprepasti se lekar.

Učinilo mu se da nije dobro razumeo Gejnsa.

Gejns ponovi od reči do reči svoju rečenicu i dodade:

– Molim vas, požurite!

Majk Arlen pogleda Gejnsa ne krijući iznenađenje.

– Šta to treba da znači, profesore?

– Čućete moj odgovor kroz četvrt sata! – odgovori zabrinuto Bad Gejns.

Naknadni izveštaj medicinske službe zaprepastio je sve. Arlen i Pik nisu verovali svojim ušima kad im je Gejns ponovio šta je čuo od lekara.

– Plutonijum! Brojač radijacije utvrdio je prisustvo plutonijuma u telu Nansi!

– Grom i pakao, pa to je nemoguće! – uzviknu inspektor Tomas Pik.

Arlen se brzo pribrao. Shvatio je odmah kakva opasnost pretila devojci i svima njima.

– Operacija! – povika on. – Odmah je treba podvrći operaciji, profesore!

Gejns kimnu glavom i naredi preko telefona lekaru da preduzme sve da Nansi bude operisana.

Sumnje profesora Bada Gejnsa pokazale su se opravdane. Suludi doktor Konvej je izvršio na telu devojke

čudovišnu operaciju kakvu je mogla da izmisli samo njegova satanska mašta. Na mesto izvađenog bubrega on je usadio plastični bubrež ispunjen nuklearnim eksplozivom!

Gejnsu je sada bilo sasvim jasno zašto je devojka u ime Terija Konveja zahtevala da baš on učestvuje u pregovorima o primirju. I dok su hirurzi usadivali novi bubrež u telo Nansi, zatražio je od kontrolne službe da izvrši pažljivi pregled veštačkog bubrega.

— Stavite ga u protivatomsko zvono, a na ekranu prikažite moj lik!

— Vi pretpostavljate?...

— Da, ja sam siguran! — odgovori Gejns.

Mada su tehničari sumnjali u profesorovu pretpostavku, dogodilo se nešto neverovatno. Čim je na plutonijum u izvađenom plastičnom bubregu pod antinuklearnim zvonom pao prvi impuls sa ekrana na kojem je bio Gejnsov lik, došlo je do strahovite eksplozije! Naravno, jak oklop oko zvona nije dozvolio katastrofu.

— Užas! Taj zločinac je hteo da pretvori Nansi Ristli u atomsku bombu! — uzviknu Bad Gejns.

— Nije mi jasno zašto je trebalo da na ekranu bude vaša slika? — zaprepasti se Arlen.

— U pitanju je bila obična osveta... Konvej je želeo da se osveti meni lično... Upotrebio je poznato sredstvo, takozvanu »glavu koja traži«!... Takve uređaje koristi vojska u raketama koje presreću neprijateljske projekte! Takve rakete se kreću putanjom koja je odre-

đena elektronskom slikom uz pomoć foto-elektronskih ćelija usadenih u »glavu«... Dakle, Konvej je stvorio živu bombu koja je morala da eksplodira pred tačno određenom slikom... Mojom!... Razumete li?

— Samo, Gejnse, u tom tom slučaju, istog trenutka nestala bi i Nansi, zar ne? A pored nje i vas, ne bismo ni mi ostali bili pošteđeni!

— Tačno.

— Kakav zločinac! — povika Arlen. — No, sad je red na nas da krenemo u ofanzivu!

Da je kojim slučajem uspeo plan Konveja, to bi bio još jedan dokaz savršenstva mehanizama koje je on izumeo.

Očekujući da će mu plan uspeti, Konvej je odmah počeo da evakuise ostrvo Tua. Pomoću jedne podmornice prebacio se u svoje sklonište na ostrvu Novo. Da bi protivnike još više iznenadio, naredio je Sadleru da pripremi »operaciju galeb«. Odmah je bio uključen generator za impulse, a visoko na nebu iznad ostrva Novo pojavila su se jata galebova... Svaki upad nekog aviona u tu štićenu zonu bio bi katastrofalan za letilicu. Naime, čim bi se taj avion pojavio na vidiku, svi galebovi u prostoru od dvadesetak kilometara poleteli bi na njega i eksplodirali našavši se u njegovoj blizini!

Taj svoj čudovišni izum Konvej je nazvao »bio-sistem za zaštitu iz vazduha«.

Sadler je za elektronskom klavijaturom počeo već da pritiska neke dirke. I čim su usmereni svi pokreti galebova na određenoj visini, crvenokosi div ustade

i krenu prema sobi Terija Konveja da ga obavesti da je obavio sve pripreme za operaciju.

Idući hodnikom, odjednom zastade kao ukopan a čelo mu se izbrazda borama. Bled u licu, okrenu se kao sumanut i potrča u prostoriju u kojoj su se nalazili komandni uređaji. Odjednom se setio da je učinio strašnu grešku u manevrisanju... Pritisnuo je pogrešnu dirku!

Čim je stigao do komandnog stola, njegova ogromna šaka pade na dirke, ali se jedna zaglavi usled preteranog pritiska.

Sadlerovo lice obli ledeni znoj. Bilo mu je jasno da se osetljivi uređaj pokvario. Uzalud je pokušavao da ga popravi. Dirke na klavijaturi bile su blokirane.

Na ostrvu Samoa vladala je neobična živost. Gejns, Arlen i Pik bili su u stalnoj vezi sa Melburnom, odakle su stalno dolazile šifrovane poruke. Sve je ličilo na veliku mobilizaciju. Arlena je zahvatila prava groznica iščekivanja daljeg razvoja događaja. Spasavanje Nansi od zločinačkih namera doktora Konveja bila je za njega prva pobeda nad genijem zla. To je ohrabrilo detektiva i navelo ga da bude još preduzimljiviji.

Svega četrdeset osam časova posle oslobođenja Nansi, stiгоše prvi batiskafi iz luke Melburn. Onda je usledila prava poplava raznog podvodnog oružja koje su prebacivale podmornice od Australije prema ostrvu Tua.

Posade batiskafa bile su specijalno pripremljene za napade kakve je Konvej izveo svojim

monstrumima u prethodnim operacijama.

Dvanaest časova kasnije, ostrvo Tua bilo je okruženo podmornicama koje su odmah zatim postavile neprobojni baraž oko njega koristeći se elektronskim talasima. Oko Tua je zapravo bio stvoren istinski zid radijacije koji je išao do dna okeana i do velike visine nad njegovom površinom.

Taj nevidljivi moćni zid držao je na odstojanju sve životinje na udaljenosti od šest stotina metara. Čim je Tua bio tako blokirano, stigla je druga flotila batiskafa i odmah iza baraža počela da polaže mine.

Sistem krajnje kontrole stalno je držao ostrvo pod osmatranjem, ali nijedan uređaj nije beležio neke odbrambene mere na ostrvu.

U određeni čas usledila je komanda da se mine aktiviraju... Ogroman stub vode i dima pretvorio se u pravi vodeni bedem oko Tua, a na svojim ekranima radisti su mogli da prate razorno dejstvo te užasne eksplozije, koja je ostavljala iza sebe pravu pustoš.

Sutradan u zoru, u zaštitnim kombinezonima, upućene su posebne ekipe da izbliza osmotre ono što je ostalo od ostrva Tua. Nešto kasnije stigao je izveštaj da su svi uređaji u podzemlju, koje je pripadalo Konveju, uništeni. Ali, među otpacima aparata i ostacima čudovišta nije bilo ljudskih ostataka.

Ovaj izveštaj je zbunio Arlena i Pika jer su se obojica nadali da će imati priliku da u Melburn pošalju Terija Konveja i

njegova dva saradnika kao pokojnike.

— Ipak — tešio se Arlen — i ovo je jedna naša pobeda nad Konvejem!... Možda se taj gusar nauke pretvorio u etar usled snažne eksplozije atomskih mina?!

Tek što je to izgovorio, stigao je izveštaj sa jednog batiskafa, koji se nalazio tridesetak milja dalje.

— Pažnja, naši radati su zabeležili približavanje jata kitova iz pravca ostrva Novo.

Odmah je izdato naređenje da se postavi elektronski baraž i opsedne ostrvo Novo.

Gejns, Pik i Arlen, ukrcani u jedan batiskaf, bili su zaprepašćeni. Upućivanje jata kitova prema floti ličilo im je na novi uspeh Terija Konveja!... To je značilo da se još pre razaranja ostrva Tua taj zli genije sklonio, sa svojim saradnicima, u drugo sklonište.

— Samo, rekao bih, najslade se smeje onaj ko se poslednji smeje! — povika inspektor Pik.

— Uspelo nam je da razorimo Tua, a neće nam biti teško ni da osvojimo Novo!

— A šta ako Konvej ima još neko sklonište? — primeti Arlen. — No, u svakom slučaju, čas obračuna je došao... Ako treba, razorićemo ceo arhipelag!

Konačni obračun, zapravo, već je bio počeo mimo znanja Arlena i njegovih prijatelja.

Počeo je onog časa kad je Valter Sadler primetio da je učinio grešku pritisnuvši pogrešnu dirku na klavijaturi komandne table. Uzalud je pokušavao da

pogrešno pritisnutu dirku vrati u normalan položaj. Činio je to punih desetak minuta, ali bez uspeha. Tada je tek potražio jednookog Markusa, ali je ovaj odmah primetio da je taj osetljivi elektronski sistem bio blokiran.

Odjurili su odmah do Konveja, ali ni on nije mogao učiniti ništa. Konvej uputi Markusa u glavnu centralu da isključi sve uređaje. Ovaj odjuri kao sumanut, ali kad stiže u hodnik koji je vodio glavnoj centrali stade kao ukopan u mestu. Onda se okrenu i počeo trčati kao zec ka prostoriji u kojoj su se nalazile komande.

— Biasi! — zaurla izdaleka.

Konvej se okrenu i primeti grupu ljudi-majmuna koja se približavala.

Više se ništa nije moglo učiniti da se otkloni opasnost. Pogrešno pritisnuta dirka stavila je u dejstvo stimulatora koji su elektronskim talasima upravljali mozgovima tih čudovišta.

Konvej odmah opazi da su njegove kreature u stanju krajnje nadraženosti i pokuša još jednom da pokretanjem jedne ručice uključi uređaj za neutralizaciju talasa.

Istog trenutka, crvenokosa grdosija Sadler bio je napadnut od grupe ljudi-majmuna, a Konvej i Markus potrčaše da se sklone u svoje sobe.

Epilog

Napad na ostrvo Novo trajao je tri dana. Tvrđava košmara i jazbina gusara nauke bljuvala je za sve to vreme svoje elektrobiološke monstrume: leteće

ribe, galebove, eksplozivne morske pse i otrovne mušice. U jatima su leteli na flotu brodova oko ostrva, ali ih je zadržavao elektronski zastor iz batiskafa. Padali su u vode okeana i delovali kao istinske žive bombe!

U zoru četvrtog dana, sa ostrva nije bilo više otpora. Izgledalo je da je Konveju nestalo oružja i da se više nije mogao braniti.

Nešto kasnije, ekipa, upućena na ostrvo da ispita stanje, pronašla je leševe Markusa, Sadlera i Konveja. Ali, nijedan od njih nije poginuo od eksplozije!

Sva trojica bili su masakrirani od ljudi-majmuna!

Štampa u celom svetu objavila je kraj afere u Feniks arhipelagu, a Bad Gejns, Majk Arlen i Tomas Pik su se odmah zatim vratili u London, gde se Arlen ubrzo venčao sa Nansi.

A profesor Bad Gejns, osećajući se donekle i lično krivim za ono što je učinio Teri Konvej, posle izvesnog vremena podneo je ostavku na položaj sekretara Akademije nauka. Otišao je u provinciju i posvetio se naučnom radu.

Kraj

SMETLIŠTE

Misaoni talas upućen u Komoru sna primorao je Digeru i Holu da se probude. Reakcije su im bile istovremene. U prvom trenutku ostadoše zaslepljeni mutnožutom svetlošću koja se iz komandne sale krstarice probijala kroz metalno-plastične zidove komore.

Obukli su svoja sunderasta, šupljikava odela, koja su im omogućavala da se kroz prostor kreću bez ikakvog napora, popili propisanu dozu pića za povratak u normalno životno stanje i ponovo bili spremni za svoj posao.

Njih dvojica, pripadnici vrste Kroulsa iz Rigelovog sistema, važili su za najbolje prijatelje u čitavoj galaksiji. Bili su dva organizma ali jedna duša.

Čitava galaksija bila je upoznata s događajem koji je važio za najhrabriji podvig u toku stogodišnjeg galaktičkog rata. Mladi Hol je iz gotovo nemoguće situacije izvukao Digeru iz ruku strašnih Olberga, a zatim su zajedno uništili njihovu bazu,

koja je bila najgroznija u čitavoj galaksiji.

Otada su bili nerazdvojni. Ni razlika u godinama nije predstavljala nikakvu prepreku njihovom drugarstvu. Međusobno su se dopunjavali, tako da su bili bez mana. Hol, kao mlađi, bio je nestrpljiviji, lako bi planuo, bio previše ambiciozan, željan slave, očekujući da čašu života ispije do dna, a da pri tom ne okusi ukus gorčine. S druge strane, Diger, poučen životnim iskustvom, bio je povučeniji, smireniji, oprezniji, tako da je vrlo često, naročito u vreme rata, smirivao Holu, koji je zbog svoje slepe hrabrosti srljao u propast. Uvek je od dve krajnosti birao zlatnu sredinu. Hol bi posle završenog događaja uviđao i priznavao svoju grešku, bivao sve zahvalniji Digeru, tako da je svaka njegova greška bila jedna čvrsta karika više u lancu njihovog neraskidivog prijateljstva.

U poslednjih nekoliko godina obavljali su posao koji im je

omogućavao zanimljiv život, pun sitnih zadovoljstava i pustolovina. jedini nedostatak njihovog zaposlenja, po mišljenju Hola bio je nedostatak opasnosti. Bili su smetlari koji su prevladjivali desetine svetlosnih godina da bi izbacili smeće na odredišnu planetu.

Prevozili su milione tona hlorbona, materije koja je u vreme velikog sukoba vrsta bila glavno oružje. Nije hlorbon ubijao svojom energijom, jer su svi stanovnici galaksije bili opremljeni energetskeim zaštitnicima koji su svojim jakim zaštitnim poljem neutralisali energetski mlaz iz bilo kojeg izvora. Ubistveno dejstvo hlorbona ogledalo se u prevelikom smradu koji je trenutno razarao plućna krila bilo koje vrste. Ni najfiniji filteri nisu mogli neutralisati smrad koji je nastajao kao rezultat unutrašnje hemijske reakcije sumporflorijata – osnovne supstance ubistvenog oružja. Potrebno je bilo dovesti veću količinu toplote pa da reakcija otpočne. Sumporflorijat je zajedno sa primesama hlorata, fosfora i urana, smešten u kućište bombe, dodat mu je titanski upaljač, tako da je dobijeno razarajuće oružje koje je pretilo da za nekoliko godina uništi život.

Kada je broj organizama u kosmosu sveden na polovinu, veliki sukob vrsta koji je trajao punih sto godina je prekinut. Razum je ipak pobedio zaslepljenost i mržnju.

Zatim je širom kosmosa obavljen konkurs za popunjavanje radnog mesta smetlara. Hol je odmah zapazio blistavu plakatu

koja je prikazivala smetlara koga okružuju milioni bića, bučno mu aplaudirajući. Tada je bio mladić, željan avantura i slave, tako da je na plakati već video svoj lik, obasjan svom svetlošću kosmosa. Posle dužeg ubeđivanja, uspeo je da privoli Digeru da zajedno sa njim konkuriše.

U početku je sve bilo božanstveno. Sva njegova maštanja pretvorila su se u javu koja je opet izgledala kao najmaštovitiji san. Prosto nije imao vremena da okusi sva zadovoljstva koja mu je život smetlara donosio. Na svome putu ka planeti-smetlištu, on i Diger očekivani su kao kraljevi kojima je ukazivana svaka počast i pažnja. Jedina želja bila mu je da sve to večno traje.

Ali nije sve to moglo večno trajati. Nije dugo bio ovenčan oreolom slave prvog posleratnog smetlara koji je svoju plemenitost, požrtvovanost i odvažnost stavio u službu kosmičkih civilizacija.

Kako je vreme prolazilo, slava i uglednost su bleđeli. Polako je, kao i mnogobrojni hitovi sezone, padao u zaborav. Uvideo je svoju grešku, koju zbog potpisanog ugovora za ujedinjene svetove galaksije nije mogao ispraviti. Morao je čekati da ugovor istekne. Svoju grešku nije želeo priznati ni sebi ni bilo kome drugom. Svoje osećanje razočaranosti pokopao je duboko u sebi, ne dozvoljavajući da ispliva na površinu. Zavaravao je i sebe i druge da mu život smetlara pruža zadovoljstvo.

Diger je na sve to bio spreman. Znao je da njihova popularnost neće dugo trajati, da će izbledeti kao i svaki hit sezone koji plane i ugasi se. Odvrćao je Hola od namere da potpiše neprikosnoveni ugovor, ali je na kraju pobedila Holova tvrdoglavost, za koju je znao da će ih odvesti u propast. Znao je da će Hol brzo sagoreti u plamenu zanosa i da će doživeti najdublje razočaranje. Kada se to i desilo, mislio je da je najbolje da Holu ne deli savete koji bi verovatno bili beskorisni, a koji bi samo uzdrmali njihovo prijateljstvo.

Sećao se kako su ranije čitav put od Rigela VII do planetesmetlišta provodili budni u očekivanju usputnih stanica gde su u njihovu čast bile organizovane urnebesne zabave u kojima su uzimali učešća. A sada?... Sada su taj put provodili u snu jer niko za njih više nije bio zainteresovan.

U tom crnilu isticale su se dve svetle tačke. Ove osobe suprotnog pola, dva sićušna ljupka bića koja su im toliko značila. Ulivale su im snagu da izdrže u onome što su tako nepromišljeno započeli. Žar ljubavi nije se hladio sa opadanjem njihove popularnosti. One su uvek bile s njima, ma gde se nalazili. Umesto tako omražene planetesmetlišta, uvek su pred sobom videli njihove ljupke glave. Umesto projektila hlorbona slali su poljupce i poruke ljubavi. Diger je išao čak dotle da je posle isticanja ugovora pomišljao i na brak. Ta nežna stvorenja bila su im vodilje kroz tamu u koju su zapali sopstvenom greškom.

Tišinu, koju je narušavalo samo tiho, na mahove pojačano zujanje računara, prekinu Hol svojim dubokim baritonom:

– Razgovarao sam s Felindom pred polazak. Obećala je da će zamoliti strica za urgenciju kod predsednika udruženja za raskidanje našeg ugovora.

Diger je ćutao. Ničim nije pokazivao da je čuo Holove reči. Razmišljao je. U času slabosti Hol je konačno izbacio priznanje da ne želi službu, ali toga očito nije bio svestan. Već sledećeg trenutka Diger je odlučio da ozbiljno porazgovara sa Holom o situaciji u kojoj se nalaze.

– Jesi li siguran da želiš da napustiš službu? – upita. Nagli trzaj koji potrese Holovo telo jasno je dokazivao da je nesvesno izrekao prethodnu rečenicu.

– Kako to misliš? – upita neodlučno.

– Tako, izgledaš zadovoljan, rekao bih da ti služba u potpunosti odgovara.

Hol je ćutao. Dvoumio se da li da prizna Digeru ili ne. Unutrašnja borba trajala je nekoliko trenutaka. Olovni teret jada i razočaranje izvojevao je pobedu.

– Tako izgleda? – upita zainteresovano.

– Da.

– Znači da se dobro pretvaram – počeo Hol, zagledan negde u pod.

– Moj život se pretvorio u agoniju. Moje telo je postalo olupina koja pliva u okeanu jada i nezadovoljstva. Često zažmurim, ne bih li pobegao od stvarnosti, ali i tada vidim hlorbon, osećam njegov smrad i gušim

se. Nemoj me gledati tako začuđeno! Ovo ti ozbiljno govorim. Ne znam da li sam se ikada jadanije osećao. Nosim u sebi olovni teret nezadovoljstva, povijam se pod njim, a pretvaram se da sam lak kao pero. Svetlost i tama postali su jedno. Za mene postoji samo tama. Da nema Felinde, odavno bih sve ovo napustio i pobegao bilo gde. Ponekad pomislim da je bolje da me i nema. Još kada se setim da me u sve ovo uvalila moja tvrdoglavost i glupa ambicija. Tek sad vidim da si bio u pravu, da je trebalo da te poslušam. Nikada sebi takav propust neću oprostiti – duboki, dugi uzdah prati ove njegove poslednje reči.

Diger je ćutao. Pretpostavljao je da Hol ima još nešto da kaže. Nije se prevario.

– Sve bih dao da sada mogu da raskinem ugovor. Osećam kako polako odumirem. Monotonija ovakvog života sve više plete mrežu oko mene i polako, sistematski me uništava. Život mi se svodi na beskrajna spavanja od Rigela do smetlišta. Pitam se koliko ću još ovako izdržati. Sumnjam da je i smrt gora od ovoga.

To je za Digeru bilo i previše. Pretpostavljao je da je Hol razočaran u život, ali nije ni slutio da je zapao u takvu depresiju. Podsećao ga je na izgubljenu žrtvu uhvaćenu u klopki iz koje se ne može i ne želi izvući.

– Nije sve tako strašno – tešio ga je koliko je mogao. – Seti se Kroftovih stihova koje si toliko puta recitovao kad si tešio druge:

*Uvek ima nade, uvek ima nade,
nikad ne posrni, nikad se ne
predaj
i kada se daviš, kada na dno to-
neš,
ti udahni vazduh, isplivaćeš,
znaj.*

*Jer život je neprekidna borba,
nikad nije kraj.*

Uvek ima nade, uvek ima nade.

Slabi smešak je zaigrao oko Holovih usana. Da, bila je to njegova pesma. Ali, pitao se, ne dokazuje li on suprotno?

Zar ne pada sve niže, zar ne propada na dno, a nema snage ni volje da udahne vazduh i krene ponovo gore. Bio je preveliki optimista, i prvi neuspeh je strahovito uticao na njega.

– Snaga volje jednog organizma ogleda se u najtežim trenucima – govorio je Diger dalje. – Zar se ne pitaš šta bi Felinda mislila o tebi kad bi se tek tako predao? Zamisli kako bi se ona razočarala. Ne bi uništio samo svoj već i njen život. Ako dosad nisi sagledao svrhu života, otvori oči i dobro pogledaj to nežno biće koje u tebi vidi božanstvo i sreću.

Odjednom je prekinuo svoj govor. Zabacio je glavu unazad, dok su mu prednji udovi mlitavo visili niz telo. Sve mu je sada izgledalo glupo, bljutavo. Osećao je da laže i sebe. I on je polako padao u depresiju.

Holu je bilo lakše Poverio se najboljem prijatelju, izbacio iz sebe ono što ga je tištalo, podelio brigu na dva dela. Bio je zahvalan Digeru što je saslušao njegove jadikovke, što je našao prave reči utehe.

Ustao je iz fotelje i otišao do spremišta pića. Izabrao je »Lifl

Grog« i s bocom i dve velike čaše vratio se do Digeru.

– Sad nam je obojici lakše – reče sipajući piće u čaše. – Moramo ovo proslaviti!

– Da – reče Diger ustajući i prihvatajući čašu. – Za bolju budućnost i lepšu sadašnjost!

– Za bolju budućnost i lepšu sadašnjost! – prihvati Hol. Kada je pola boce bilo ispražnjeno, primetiše da zelena lampa na komandnoj tabli treperi.

– Stigli smo – javi se Diger.

Ništa ne rekavši, Hol priđe ekranu i zatraži sliku planete-smetlišta. Kroz nekoliko trenutaka, planeta se nalazila na video-monitoru.

Ma koliko da su mrzeli posao koji su obavljali, nisu mogli a da se ne dive planeti koja se nalazila pred nima. Svetlela je bleđo-plavom svetlošću koja je poticala od matične žute zvezde. Pratilac planete odbijao je bleđo-žutu svetlost koja je bila ukomponovana s plavom bojom planete. Čitav taj sistem bio je oličenje reda i lepote.

Dugo su bez reči gledali planetu koju su toliko puta do tada posmatrali i koja im je toliko puta pružala duhovno zadovoljstvo i praznik za oči. Digeru je bilo žao što uništavaju tu rajsku planetu.

– Vreme je – prozbori Hol.

Diger, kao i mnogo puta do tada, pritisnu taster, ali sada nije osećao uzbuđenje i zadovoljstvo što će smeće biti izbačeno i konačno uništeno. Ruka nije zadrhtala, mozak nije bio opijen osećanjem ponosa i zadovoljstva, srce nije brže zakucalo. Svi pokreti sada su bili rutini-

rani i uvežbani. Sve je izvodio hladnokrvno i smireno.

Šumovi koji su dolazili iz trupa broda davali su do znanja Digerovom iskusnom, osetljivom slušnom organu da hidrostatika transmisija funkcioniše besprekorno. I najmanju grešku u radu hidro-sistema i mnogobrojnih inicirajućih mehaničkih i elektronskih elemenata, njih dvojica, posle tolikog broja letova, mogli su utvrditi i bez kontrolnih uređaja koji su bili sastavni deo računarskog sistema broda. Posle nekoliko trenutaka iz broda, praćen laganim trzajem usled inercijalnih sila, izlete projektil – kanta hlorbonskog smeća. Desetine hiljada tona smrdljivog smeća velikom brzinom, koja je svakog vremenskog trenutka bila sve veća, zaroni u gustu atmosferu plave planete.

Sada čitav postupak izbacivanja nije bio zadovoljstvo nego dugo, predugo mučenje.

Kada se kanta izgubi iz vida, Diger odahnu. Hol je za sve to vreme sedeo u fotelji prateći na ekranu grafički prikaz putanje projektila i kontrolišući rad svih uređaja. Izraz dubokog nezadovoljstva gospodario je njegovim ukočenim licem.

– A sada ponovo nazad, pa ponovo ovamo, pa opet – nije više mogao govoriti i u nemoćnom besu je samo podigao ruke koje se zatim mlitavo spustiše na kolena.

Diger je ćutao. Još uvek je bio pod utiskom malopredašnjeg razgovora i nije želeo da ionako groznu situaciju učini još groznijom i nepodnošljivijom.

Zavladala je mučna tišina. Odjednom, Hol naglo ustade iz fotelje i promenjenim, usiljeno-veslim tonom uzviknu:

– Idemo nazad, prijatelju! Vraćamo se u život!

Diger se pitao koliko li će ovakvo osećanje usiljenog zadovoljstva vladati Holom. Ipak prihvati igru koju je Hol započeo, a za koju su obojica znali da je varljiva i da će kratko trajati.

I ova poseta smetlištu prošla bi kao i sve dotadašnje da Diger, prilazeći ekranu, ne primeti veliki, svetleći objekat koji se velikom brzinom kretao na više. Posle nekoliko trenutaka objekat se rasprсну osvetljavajući okolni prostor zaslepljujućom svetlošću.

Istog trenutka kroz Digerovu glavu prostruja hiljadu ideja, od kojih on već u sledećem času izdvoji onu pravu, koja mu se odavno nametala, ali koju nikom nije rekao. Ne zato što nije bio siguran u to, nego zato što se ipak pribojavao da će biti ismejan zbog svojih ludih ideja. Sada je došao trenutak kad je imao opipljive dokaze.

– Hole! – uzviknu uzbuđeno – pogledaj!

Hol je stigao da vidi trenutak rasprskavanja tela. Nije shvatao zašto je Diger tako uzbuđen.

– Zar ne shvataš!? – nestrpljivo je pitao Diger.

– Šta to? – još uvek ne shvatajući, Hol ga je zabezeknuto gledao, pitajući se da li je sa Digerom sve u redu.

– Život, Hole, život! – vikao je Diger. – Dole ima života!

Diger je apsolutno tačno pretpostavljao.

Vetar se poigravao gomilom prašine gradske ulice na kojoj se u to vreme nije nalazio nijedan prolaznik koji bi svojim koracima narušio tišinu, što je samo povremeno prekidana iznenadnim fijukom toplog, letnjeg vetra. Toplina vetra, koji je umnogome podsećao na primorski jugo, samo je još više isticala neugodan miris koji je dolazio odnekud iz daljine.

Baš taj smrad bio je osnovni razlog koji je ispraznio ulice Velikog Grada i sve stanovnike primorao da ostanu u prostorijama gde je veštački, ugodni miris koliko-toliko činio atmosferu prijatnijom za život.

Velika zgrada koja se nalazila na kraju glavne ulice, koja je Veliki Grad delila na dva simetrična dela, izdvajala se od ostalih bučnošću iz grla mnogobrojnih posetilaca. Bilo ko da zaviri unutra, pretpostavio bi da se u zgradi odigravaju važni događaji. I ne bi pogrešio.

Ogromna sala koja je zauzimala najveći deo prostora zgrade ličila je na košnicu čiji su posetioči podsećali na pčelradilice. Niko u toj sali nije bio pasivan. Svi su bili u pokretu, međusobno su razgovarali, mahali rukama, vrteli glavama, ubrzano treptali i disali.

Moglo se pretpostaviti da je zgrada nekada služila kao mesto gde su se prikazivale predstave, ili kako se to tada zvalo – pozorište. Na uzdignutom delu sale, nekadašnjoj pozornici, nalazilo se nekoliko dugačkih stolova prekrivenih zastavama Grada, koji su zaokupljali pažnju svakog pojedinca. Bila su to mesta predviđena za ruko-

vodeće ljude Velikog Grada koji su tog dana rešavali sudbinu svoje postojbine.

A razloga za to bilo je i pre-
više.

Poslednjih dvesta godina bilo je najstrašniji period razvoja ljudskog roda. Užasni projektili smrti pristizali su iz svemira svakih pet godina i svojim odvratnim, otrovnim smrdom, uništavale milione života.

Kada je prvi projektil doleteo iz kosmosa nije mu pridavana onakva pažnja kakvu je zasluživao. Trenutna smrt petnaest miliona ljudi, tretirana je kao prirodna katastrofa. Protiv pada meteora ispunjenog otrovnim materijama, ništa se nije moglo. Ali ubrzo su svi uvideli svoju zabludu. Postalo je jasno da strašni projektili smrti nisu bili meteori, već užasno oružje druge, naprednije civilizacije. A ljudi su bili nemoćni.

U vreme dok je u kosmosu besneo galaktički rat, na Zemlji je u toku bio atomski rat koji je pretio da uništi život. Kako je zbog brzina bliskih brzini svetlosti kosmičko vreme znatno sporije proticalo, to je Zemljanima preostao još čitav milenijum za posleratnu obnovu dok je galaktički rat još uvek bio u toku.

Broj stanovnika smanjen je na četvrtinu, a sva naučna dostignuća su uništena. Čovek, poučen gorkim iskustvom, plašio se ponovnog naučnog razvoja koji je jednom doveo do užasnog rata. Čovečanstvo nije htelo ponovo da rizikuje.

Razvoj je zato usmeren u drugom pravcu.

Kao što se posle svake greške traži krivac, tako je i čovek tra-

žio krivca odgovornog za izbijanje rata. Krivac je nađen u prirodnim naukama.

Zato dolazi do zapostavljanja razvoja prirodnih nauka, dok su društvene nauke, u prvom redu psihologija bića, doživljavale svoj nagli uspon i vrhunac. Telepatski razgovor više nije bio tajna ni za koga. A naučnici, u prvom redu fizičari i matematičari, proganjani su i zatvarani. Ništa se nije prepuštalo slučaju.

Zato, u poslednjih dvesta godina nije došlo ni do jednog sukoba između pojedinaca. Reč »kriminal«
pala je u zaborav.

A pre sto godina čovečanstvo je počelo da plaća ceh svojoj zaslepljenosti i nepromišljenosti. Jedan po jedan grad polako je brisan sa lica Zemlje, sve dok nije ostao Veliki Grad kao jedino utočište svih preživelih. Svuda okolo, u prečniku od pet stotina kilometara, nalazile su se gomile ubistvene, smrdljive materije, tako da je Veliki Grad izgledao kao ostrvo u moru smrti i gušenja. Kada je bilo vetra koji je iz daljine donosio užasni smrad, život na otvorenom bio je nepodnošljiv.

Rukovodioci Velikog Grada dugo nisu ništa preduzimali, nadajući se da će bombardovanje ipak prestati. Ali ako su oni imali strpljenja, narod nije. Nezadovoljstvo stanovnika sve više je raslo i pretvaralo se u masovne demonstracije. Pobune i štrajkovi u početku su uspešno sprečavani. Ali kada je vrenje dostiglo granicu ključanja, više se nije moglo čekati. Tako je i došlo do zakazivanja javnog sastanka na kojem je tre-

balo da se odluči šta i kako protiv bombardovanja.

Interes je bio ogroman. Nije bilo stanovnika koji nije želeo da prisustvuje dogovoru. Oko pet hiljada posetilaca, koji su uspeli da dođu do propusnice, nestrpljivo je očekivalo početak, koji je mnogo obećavao. Kada je komešanje dostiglo vrhunac, kada je žamor postepeno prelazio u bučno nadvikivanje, na pozornicu stupiše najuticajniji predstavnici grada.

Na čelu malene kolone nalazio se poglavar grada, koji je dostojanstveno se ispršivši, krupnim koracima grabio ka čelu stola, gde je bilo mesto predviđeno za njega. Bio je to omalen čovek sede, proredene kose, blistavih očiju, koje su, kao podmazane, klizile u očnoj duplji i šarale salom ocenjujući raspoloženje mase ljudi čiji su pogledi bili upereni u njega i njegove savetnike. Svestan da od njega mnogo očekuju, nije mogao skinuti s lica primetan, zabrinuti izraz koji je jasno ođavao njegovo duševno stanje.

Za njim, ništa manje dostojanstveno i ponosno, na pozornicu izade deseterica velikih gradskih savetnika. Svi su bili veoma slični: stariji ljudi koji su uglavnom prešli pedesetu godinu života, mali rastom, prkosno podignute brade.

Burni aplauz i urnebesna vika bili su namenjeni Velikom Psihologu, nonšalantnom mladiću koji je u znak pozdrava podigao ruke i mahao obema šakama. Bio je ambiciozan čovek, pun života i želje za dokazivanjem. Talentovaniji od ostalih, stekao je položaj o kome su

drugi mogli samo da sanjaju. Smatran je najpametnijim čovekom u Velikom Gradu, što je u toj masi genijalnih umova bila zaista velika stvar. Za razliku od ostalih gradskih dostojanstvenika bio je miljenik svih staleža. Na njemu je tog dana ležala najveća odgovornost, jer je od njega narod najviše očekivao. Ali on toga nije bio svestan, ili tome nije pridavao važnost, jer je bio bezbrižan i sjajno raspoložen. Bio je čovek koji je svoja osećanja zadržavao samo za sebe, ne dozvoljavajući da iko spolja zaviri u njegovu dušu.

Poslednji na pozornicu stupiše tri mladića, predstavnici građanstva, koji su dugo birani, da bi na sastanku štitili interese svog staleža.

U gledalištu je zavládala tišina tako da se jasno čulo škripanje stolica na podijumu. Organizatori su vodili računa da niko od učesnika ne sedi okrenut leđima gledalištu, pa je jedino poglavar bio okrenut licem, dok su ostali prisutni bili okrenuti profilom. Kada se svi nadoše u svojim stolicama, poglavar odluči da otvori sastanak:

— Poštovani posetioci i savetnici! Svi ste, verovatno, dobro upoznati s današnjim dnevnim redom, koji se sastoji iz samo jedne tačke, pa ću samo u najkraćim crtama izneti svrhu ovog saziva. Svi mi na svojoj koži osećamo dugogodišnje bombardovanje koje je uništilo život na našoj dragoj Zemlji. Jedino smo mi, stanovnici Velikog i poslednjeg Grada, ostali da produžimo vrstu. Mislim da je to velika odgovornost i težak

zadatak, posebno u uslovima u kakvim se sada nalazimo. I sada, dok ovo govorim, strepim da projektil smrti ne doleti i spreči nas da donesemo najvažniju odluku u istoriji čovečanstva. Do sada smo se oslanjali na sreću da nas projektil ipak neće pogoditi, ali došlo je vreme kada takav rizik više ne smemo prihvatiti. Sreća je varljiva i okreće leđa kad je najpotrebnije. Odmah da istaknem mogućnost da se suprotstavimo naprednoj civilizaciji otpada. Pre svega, nemamo sredstava da vodimo borbu na Zemlji, a ne u kosmosu. Znači, preostaje nam jedino da nekako pokušamo da ih obavestimo kako na planeti postoji život, i da se oslonimo na njihovu humanost i razumevanje. To takođe jeste rizik, ali u svakom slučaju manji od nemoćnog sedenja i oslanjanja na sreću. Zato otvaram ovaj sastanak u kojem i vi, dragi posetioци, možete punopravno uzeti učešće. Svaki dobar savet u ovoj nezavidnoj situaciji je dobrodošao. Verovatno među vama ima pametnih ljudi koji nisu uspeali da se probiju i dođu za ovaj sto. Želimo, da svakome pružimo šansu.

Uvodno govor je bio završen. Nije bilo aplauza i oduševljenja kakvo se moglo očekivati u normalnoj situaciji. Nezadovoljstvo zbog predugog čekanja bilo je duboko ukorenjeno u narodu. Jedan govor nije mogao pokidati koren koji je dugo upijao sokove nezadovoljstva, uzaludnih obećanja i očekivanja.

Poglavar, pomalo razočaran, sede, očekujući da se neko javi za reč. Savetnik IV prvi diže

ruku u znak da želi da govori. Svi pogledi se sada usmeriše k njemu u nestrpljivom očekivanju njegovih reči. On je bio taj koji će usmeriti razgovor i probiti led koji je mnoge zadržao da dignu ruku u znak da žele da govore.

Pošto je pročistio grlo, Savetnik počeo:

— Mislim da naš položaj nije tako tragičan kako ga je gospodin poglavar opisao. Mi ne smemo biti paničari, povoditi se za trenutnim osećanjima i brzopleto donositi odluke koje će sigurno imati još teže posledice. Razmislimo trezveno! Da su projektili bili namenjeni nama, našem gradu, oni bi odavno pristigli. S druge strane, mi ne znamo kakva su bića koja nas bombarduju. Možda ih muči problem prenaseljenosti, pa ukoliko im damo do znanja da ovde postoji život, zar tek onda neće dobiti razlog da unište naš grad. Mogućnost života je svakako primamljiv zalogaj za njih, tim više što bi ga lako sažvakali i progutali. Mislim da građani isuviše uveličavaju opasnost i da...

Nije uspeo da završi. Njegove poslednje reči izgubiše se u buci koja je dolazila iz gledališta u znak protesta i negodovanja. Savetnik ipak pokuša da nastavi, da nadjača masu ispred sebe, ali kad shvati da je sve uzalud, nemoćno se spusti u stolicu i u krajnjem očajanju prekri lice hladnim, znojnim rukama. Glasovi su u početku bili nedefinisani, ali se postepeno svi stopiše u jednu reč:

— Napolje! Napolje!

Savetnik je sedeo kao da sve to ne čuje, ali se odjednom

prenu, skoči na noge, brzinom i okretnošću kakvu niko od njega nije očekivao i isto tako hitro izgubi se s podijuma.

Istovremeno, protesti se pretvoriše u odobravanje zbog takvog njegovog postupka. Poglavar, uviđajući da ovakav početak vodi u propast, ustade i dostojanstveno podiže ruku u znak da se buka stiša. Za nekoliko trenutaka, ponovo zavlada red i mir.

— Molio bih vas — obrati im se poglavar glasom u kojem se osećalo lagano podrhtavanje, — da ne reagujete na taj način na izjave pojedinaca. Svako ima pravo da iznese svoje mišljenje.

— Ali ne i da nas laže u oči! — doviknu neko iz prvih redova.

Poglavar prede preko ove upadice, kao da je i ne ču.

— Nastavljamo diskusiju! — uzviknu i ponovo sede.

Za reč se javio jedan od predstavnika građanstva:

— Želeo bih istaći da sada iznosim mišljenje većine stanovnika našeg grada. Nekoliko ljudi je pažljivo spremalo ovo što ću ja sada izgovoriti. Najpre da pretresemo pitanje da li smo mi stvarno poslednji na ovoj planeti. Zar ne postoji mogućnost da postoji još neki grad, bilo gde, na drugoj strani Zemljine kugle? Mi ne znamo za njih, oni ne znaju za nas. Mogli bismo da pošaljemo nekoliko ekspedicija koje bi pretraživale planetu ne bi li pronašle život.

— Ta mogućnost otpada — ubaci se u razgovor Savetnik II, važno mašući kažiprstom u vazduhu. — Materija koja nas okružuje u tolikoj meri je otrovna i smrdljiva da uništava sve oko

sebe na udaljenosti od nekoliko kilometara. Mi nemamo sredstava koja bi neutralisala taj smrad.

— Ja bih još dodao — javi se Savetnik IX — da mi neprestano putem radio-uređaja osluškujemo planetu, ne bismo li otkrili bilo kakav zvuk života. Ali ništa.

— U redu — pomirio se građanin. — Ovo je bila ideja nas nekolicine i sada vidim da nismo bili u pravu. A sada o onome o čemu se na savetu Grada raspravljalo. Sastanak je trajao dugo, uzimano je u obzir bezbroj mogućnosti, ali je zaključeno sledeće: bića koja nas bombarduju nisu svesna našeg postojanja. Tu je naša šansa. Moramo na brzinu doći do ubojitog oružja kojim ćemo im se suprotstaviti. Oni su svakako jači od nas, ali na našoj strani je iznenađenje. Biće zatečeni, i mi smo dobili pola bitke. Svestan sam toga da ovom izjavom narušavam zakon o (ne)naoružanju, ali tako mora biti... Ili nas više neće biti. Ostavljam vam da razmotrite ovo pitanje.

U prvih nekoliko trenutaka vladala je tišina. Svi su još jednom u glavi premotavali traku njegove izjave. Onda je počelo došaptavanje koje je bilo sve glasnije i glasnije. Da bi sprečio ponovne ispade, poglavar uze reč:

— Vidim da je ova izjava pokrenula rasprave i ubedivanja. Zato ćemo preći na glasanje. Dobro razmislite! — upozori ih još jedanput. — Ko je »za« neka dignu ruku!

Nekoliko ruku je odmah podignuto. Zatim, posle kraćeg

dvoumljenja, još nekoliko ruku podiže se uvis, pa još nekoliko, i još, i još...

Čovek je ipak bio ponosno biće. Tolike godine provedene u miru nisu mogle da potisnu čovekov borbeni duh, koji nikom, pa čak ni nekoj kosmičkoj civilizaciji, nije dozvoljavao da ga drži u potčinjenom položaju. Duboko u genima duh borbenosti bio je ukorenjen tokom hiljadu godina, prenošen s generacije na generaciju, da bi se sada razgranao u punoj meri. Čovečanstvo se opet podizalo iz mrtvih.

Ali jedan čovek, koji je najtrezvenije razmišljao, koji je bio apsolutni realista, nije dozvolio da trenutna hrabrost i zabluda uništi čoveka. Veliki Psiholog ustade i zaustavi sve dalje rasprave i komešanja.

— Stanite! — uzviknu. — Do sada sam ćuteći pratio raspravu, ali je došlo vreme da se i ja javim. — Svi su nemo, kao opčinjeni gledali u Psihologa, očekujući konačno razrešenje stvari. — Mnogo je ovde bilo predloga i razmišljanja, mnogo dobrih ideja i pretpostavki. A sve se svodi na jedno. Predlažete da se borimo, ili da na bilo koji način damo do znanja kosmičkoj civilizaciji da postojimo. Niko ipak nije izneo na koji način da sve to ostvarimo. I dalje zatvaramo oči pred istinom koja nam se tako očito nameće. Svi u podsvesti mislimo isto, ali niko to ne želi izreći, ne želi narušiti inertnost života. Zato zahvaljujem ovom građaninu što je tako hrabro pokušao ono što drugi nisu smeli. — Veliki Psiholog je i ne primetivši pre-

šao na telepatski oblik sporazumevanja. Svi su ga ipak uspešno pratili. — Došao je trenutak da priznamo svoju grešku. Sami smo sebe doveli u ovaj položaj, i sami se moramo vaditi iz samo na izgled bezizlazne situacije. Ali dosta je bilo samokritike. Šta je, tu je! Grešku moramo ispraviti. Izvršio sam pre nekoliko godina, tačnije u vreme poslednjeg dolaska naših »bombardera«, neka telepatska ispitivanja. Naime, pokušao sam da stupim u kontakt s njima. Ali bez uspeha. Samo jedan pripadnik njihove civilizacije uspeo je da primi izvesne psiho-talase, jer jedino on pretpostavlja da mi postojimo. Ali samo pretpostavlja, naglašavam! Ostali ne, jer nisu ni svesni našeg postojanja. Ono što ne znaju i što nije zapisano u njihovoj svesti, ja ne mogu da otkrijem. Uspeo sam samo da teškom mukom dodem do toga da su humana bića, bar koliko i mi. Prema tome, imamo nade. A sada ono najvažnije: kako tu činjenicu iskoristiti?! Ni u kom slučaju ne smemo ni pokušati da ih napadnemo, jer i oni imaju svoj ponos, koji im ne dozvoljava da trpe bilo čiji napad. Odmah bi izvršili protivnapad, što bi bilo kobno po nas. Zato moramo na miroljubiv način da ih obavestimo kako na ovoj planeti postoji život. Moramo lansirati projektil koji će eksplodirati u njihovom prisustvu i koji će svojim svetlosnim efektima dati do znanja da ga šalju civilizovana bića. Da bi se sve to izvelo, moramo otvoriti oči i izaći iz tame nepoverenja i straha. Iskopaćemo tele-

skoje, bojeve glave, dozvoliti fizičarima i matematičarima da rade a da se ne plaše za svoj život. Ne zgražajte se! Svestan sam ovoga što govorim. I vi ćete ako ne sada, kroz nekoliko godina, uvideti da sam ipak bio u pravu i da se drugačije nije moglo. Pozivam sada sve fizičare i matematičare da se jave, jer sam siguran da ih u gradu ima. Pridite slobodno ne bojeći se za svoj život. Ja vam dajem svoju reč da vam neće faliti ni dlaka s glave.

Kada Veliki Psiholog završi govor, prisutni se vratiše u stvarnost. I dalje je vladao tajac u kome se čulo ubrzano disanje pojedinaca koji su bili isuviše uzbuđeni govorom Velikog Psihologa. Zatim nekoliko građana počese da se probijaju kroz gomilu prema pozornici. Netremice su gledali u Psihologa koji im je ulivao moralnu snagu i podršku.

— Evo su, stižu naučnici! — viknu Psiholog da bi ih još više ohrabrio i sprečio da se predomisle. — Aplauz za njih!

Salom se razleže buran aplauz i klicanje. Ohrabreni ovakvim razvojem događaja, naučnici, stariji ljudi sede kose, ubrzaše korak i podigoše glavu u znak da ih više ništa ne može pokolebati u odluci da se jave.

Za sve to vreme poglavar je nemo pratio razvoj događaja. Pažljivo je pratio svaku reč Psihologa i postojao sve sigurniji da je u pravu. Sada, kada je video odobravanje mase ljudi, on ustade i aplaudirajući priđe Psihologu. Pružiše jedan drugome ruku i taj topli, srdačni stisak

bio je preteča najskorijih događaja.

Pošlo se u potragu za davno zakopanim teleskopima, bojnim glavama, ratnim i naučnim priručnicima. Kada je sve to ponovo ugledalo svetlost dana, brojne ekipe naučnika svoje umove staviše u službu čovečanstva. Dugo su proračunavali sve uslove, sve začkoljice koje je bilo neophodne rešiti radi uspešnog lansiranja projektila.

Kada je sve bilo gotovo, kada su vanzemaljci konačno pristigli, projektil nade je lansiran, da bi ga Diger slučajno primetio i rešio da rasvetli tu tajnu.

I vi tvrdite da na toj planeti postoji život?

— Da — kratko odgovori Diger.

Nalazio se u prijemnoj sali Vrhovnog zapovednika XII Rigelove mirnodopske baze kojoj su on i Hol po službenoj dužnosti pripadali. Uzročnik njegove posete ležao je u njegovoj savesti i dubokom uverenju da na lepoj, plavoj planeti caruje život. Objekt koji je na tako fantastičan način eksplodirao neposredno pred njihov povratak, potvrdio je sve ono što je toliko vremena nosio duboko u sebi. Potvrdio je njegovu hipotezu da je ta prekrasna planeta nastanjena živim bićima koja su u svom razvoju dostigla stepen savladivanja gravitacione sile, što je bio nemali uspeh.

Nestrpljivo je očekivao trenutak da stupi na tle svoje baze, da poseti svog zapovednika i da mu posle tolikog suzdržavanja iznese opipljive dokaze koji će

sve njegove sumnje iz domena pretpostavki preneti u domen nepobitne istine. Ali, nije sve bilo tako idealno kako je on zamišljao.

Zapovednik baze bio je sumnjičav tip koji nikome i ništa nije verovao. Sve je najpre stavljao pod sumnju, ispitivao sa svih mogućih aspekata, pa tek onda donosio odluke.

Tek kada se našao s zapovednikom oči u oči, uvideo je da neće sve biti kako je on želeo i planirao, da će ubeđivanje dugo trajati i da će biti potrebno dosta vremena da ostvari ono što je naumio.

– Na osnovu eksplozije nekog objekta koji možda vodi poreklo i s drugog kraja galaksije, vi tvrdite da na tom smetlištu žive organizmi, civilizovana bića. Isto tako, smatrate da je to neoboriv dokaz vaše tvrdnje. Ali, molim vas! Pa zar niste nijednog trenutka pomislili da je to mogla biti, recimo, kometa koja je sasvim slučajno eksplodirala u vašem prisustvu?!

– Ne, nisam pomislio jer je verovatnoća takvog događaja veoma mala.

– Ali se ipak moglo desiti, zar ne? – insistirao je zapovednik.

– Mislim da je suvišno baviti se pretpostavkama i verovatnoćama. Na osnovu leta projektila u nekoliko poslednjih vremenskih trenutaka, brodski računar, čiji je stepen tačnosti 95%, odredio je putanju projektila od mesta lansiranja do momenta rasprskavanja. Ti rezultati neopozivo idu u prilog mojoj tvrdnji.

– Diger zastade pobedonosno podigavši glavu, dok je netremice posmatrao zapovednika koji je uporno skretao pogled.

– Da čujem – odlučnim glasom progovori zapovednik. Jos uvek nije bio uveren u istinitost Digerovih reči.

– Projektil je lansiran s planete-smetlišta, tačnije, iz područja ekvatora.

– Ali ne smemo zanemariti ni onih 5% netačnog rada.

Diger je počeo da gubi strpljenje. Takva sumnjičavost, po njegovom shvatanju prelazila je sve granice.

– Ipak se mora prihvatiti izvestan rizik – u nemoćnom besu, ojađenim glasom, izbacila Diger.

Ton Digerovog glasa, munje koje su sevale iz njegovih očiju, ostaviše utisak na zapovednika, koji ipak popusti.

– U redu. Ako je tako, šta predlažete?

– Čitava stvar mora ostati u tajnosti. Setite se da Zakon mira zabranjuje svako ugrožavanje života. A mi smo to učinili. Opasnost s naše strane ne postoji. S ovim slučajem nije upoznat niko, osim mene, Hola i vas. Ali, pomislite samo šta će se desiti kada se stanovnici planete-smetlišta otisnu u kosmička prostranstva. Nije teško zaključiti da neće ćutati i da će pokušati da otkriju koja je civilizacija trovala njihovu planetu.

– Nećete valjda reći, – ubaci se zapovednik u reč – da nam preostaje jedino da ih potpuno uništimo.

– Ne, to nikada nisam ni pomislio. Postoji mnogo mirolju-

bivije rešenje. – Diger je opet zastao da bi na zapovednikovom licu otkrio njegove misli. Jedino je, što mu je veoma go-dilo, pročitao zainteresovanost i jedva primetnu napetost. – Mnogo je bolje da pokušamo s obeštećenjem. Tako ćemo ih ver-ovatno odobrovoljiti, savest će nam biti mirna i čitava će stvar pasti u zaborav. Zadovoljni mi, zadovoljni oni.

Zapovednik baze je ćutao. Ideja mu se činila prihvatljivi-vom.

– Šta kažete – podstaknu ga Diger da se izjasni.

– Ne znam šta bismo im mo-gli poslati i što bi ih odobrovo-ljilo. Možda KRENON?

– Da, to bi bilo u redu! Velika suma KRENONA učiniće da stvar prođe nezapažena.

Umesto izraza nemoći, oja-đenosti i razočaranosti, Dige-rovo lice je sada sijalo od sreće i zadovoljstva. On je pre svega bio humano biće, i opasnost od narušavanja Zakona mira pos-lužila mu je samo kao izgovor da nagovori zapovednika da izda zapovest o prekidanju izba-civanja smeća na planetu koja mu je prirasla za srce i nasta-nila se u njegovoj duši. Mnogo mu je bilo važnije što će ta bića ubuduće moći da žive samo-stalno, da se razvijaju i dostignu nivo njegove civilizacije. Smrdljivi hlorbon neće više tro-vati njihov životni prostor.

– Ali, kako im poslati KRE-NON? – upita zapovednik otrg-nuvši ga iz sanjarenja.

– Mogli bismo da KRENON pošaljemo u ogromnom paketu, po putanji kojom je doleteo nji-hov projektil. Tako ćemo biti si-

gurni da je pošiljka pala u nase-ljeno područje.

– U redu. Ja ću smisliti izgo-vor zašto odlazim na tako dalek put.

– I vi želite da pođete?

– Da. Želeo bih da vidim tu prekrasnu planetu o kojoj si to-liko govorio. – Zapovednik je i nesvesno prešao na »ti«. Bio je to znak prijateljstva, i Digeru to ne promače. – Ionako je sada mrtva sezona.

– Kada polazimo?

– Čim ukrcavanje KRE-NONA bude gotovo i izvršene sve provere na kosmičkoj krsta-rici. Znači, uskoro.

– Mnogo vam hvala – reče Diger izlazeći.

Ostvario je ono što je želeo i sada je žurio u »dom mira« gde ga je čekala njegova verenica Armanda.

Život mu se sada činio lep kao što je nekada bio.

Hol je posmatrao lica dvojice saputnika koji su se, ud-obno udobno u svojim fote-ljama, predali dremežu i zavi-deo im je na opuštenosti kojoj se on, ma koliko da se trudio, nije mogao predati. Od tre-nutka kad je stupio na kosmički brod i kad su se poslednji put otisnuli ka smetlištu jedna mi-sao nije ga napuštala. Ispunja-vala mu je mozak i dovodila ga u stanje slatke uzbuđenosti i duševnog nemira. Osećao je svoju šansu koja mu se tako nenadano ukazala i čekao naj-pogodniji trenutak da je iskori-sti.

Kada je od Digera u bazi saz-nao da na put sa njima polazi i

vrhovni zapovednik, kroz glavu mu je prostrujala fenomenalna ideja koja je najpre bila nejasna i maglovita, ali se vremenom sve više uobličavala i razbistrala da bi tih trenutaka dobila konačan oblik. Činjenica da je to bila poslednja poseta smetlištu činila je okosnicu ideje. Oni će ostati bez radnog mesta, smeća je sve manje, radne snage više ne treba, tako da bi se on i Diger mogli povući s posla. Trebalo je to samo nenaMETLJIVO nabaciti zapovedniku baze, i plan će biti ostvaren. Pri tome je računao na Digerovu govorljivost i iskustvo.

Zato, dok su se zapovednik i Diger predali snu, on je u glavi razvijao traku budućnosti – traku mira i blaženstva. Neizvesnost i nestrpljenje ne dozvolije mu da mirno sedi. Nervozno skoči iz fotelje i krupnim koracima poče prelaziti s jednog na drugi kraj sale.

Zadubljen u misli, nije primetio kako ga Diger, koji se usled buke koju je stvarao pri hodaNju probudio, posmatra i razvlači usne u blagi osmeh. Pozna-
vao je Holu veoma dugo, i bilo mu je jasno da se u njemu odigrava unutrašnja borba. Poznavajući Holov optimizam i preduzimljivost, pretpostavljao je o čemu se radi. Znao je da Hol sanja otvorenih očiju, da su mu san i java u tim trenucima isprepletani u najgušću mrežu maštanja i najlepših želja. Pod utiskom Holovih osećanja, on ponovo zatvori oči sećajući se najlepših trenutaka iz svoje mladosti.

Nije dugo ostao u tom stanju sanjarenja jer ga trže duboki

uzdah s njegove leve strane koji mu dade do znanja da je zapovednik budan. Hol se instinktivno okrenu i razvuče usne u osmeh.

– Jeste li za piće? – Pitanje je bilo upućeno samo zapovedniku, jer Diger tako nešto nikada nije odbijao.

– Posle zdravog i prirodnog sna, žestoko piće će dobro doći – odgovori zapovednik baze.

Kad je piće bilo u čašama, Hol odluči da stupi u akciju.

– Pijmo za poslednju posetu smetlištu.

U znak da prihvata zdravicu, zapovednik elegantnim pokretom podiže čašu uvis.

– Zanima me kakva je ta planeta – reče zapovednik otpivši prvi gutljaj. – Diger je mnogo pričao o njoj.

– Da, lepa je – složi se Hol.

– Posle naše, to je verovatno najlepša planeta u kosmosu.

– Onda mora da uživajte u ovom poslu – govorio je zapovednik dalje.

– Zar tako izgleda? – ubaci se i Diger u razgovor. Prozreo je Holovu nameru i odlučio da pomogne koliko može.

– Da. Vidim s kolikim oduševljenjem pričate o tom smetlištu koje je sastavni deo posla koji obavljate.

– Prvi utisak obično vara – izbacila Hol.

Zapovednik ga upitno pogleda, pokušavajući da odgonetne Holove reči koje su negirale njegovo mišljenje o njima kao smetlarima.

– Nećete valjda reći da sam se prevario?

– Upravo to. Posao smetlara nije tako krasan. Pokušajte da

se stavite u naš položaj, pa procenite sami. Zar duga, monotona putovanja ne bi u vama uništila svaku volju za životom? Dok mi provodimo vreme u snu, očekujući da stignemo do planete-smetlišta, ostali ispunjavaju život svim mogućim zadovoljstvima. Dosada i praznina života sistematski nas ubijaju. Mi fizički postojimo, krećemo se, živimo, ali su naše duše mrtve, obavijene tamom i smrdom hlorbona. Zar je takav život lep?

Zapovednik je pažljivo slušao Holove reči, ali ih nije shvatao. Njegov život bio je ispunjen do kraja, zanimljiv, nikada nije osetio šta je to dosada, psihičko mrtvilo, pa nije ni mogao zamisliti sve ono o čemu mu je Hol govorio. Ma koliko se trudio, upotrebljavao svu svoju maštu, naprezao mozak, nije sebi mogao predočiti sliku njihovog života.

– Meni je ovde baš prijatno. Tišina, mir, opuštanje...

– Tako je to – prvi put je progovorio Diger. – Sećam se s kakvim smo entuzijazmom mi polazili na prva putovanja. Vreme je učinilo da ovaj mir i tišina predstavljaju veće opterećenje od buke i uzavrelog života. Dao bih sve u galaksiji da mogu kao i svi ostali i da imam obaveza, da žurim, da se nalazim u vrtlogu života. A sve to nije mi dostupno.

– Zašto ne tražite zamenu?
– bar na izgled saosećajno, upita zapovednik.

– Od koga? I ko je toliko lud da nas zameni?

– Onda se povucite s posla.

Ionako ostajete bez svog radnog mesta.

Te reči, koje je zapovednik izgovorio sasvim obično, a koje su oni tako željno očekivali da čuju, konačno su bile izrečene. Reči spasenja i nade odzvanjale su u njihovim slušnim organima, od njih su treperele bubne opne, da bi se oscilacije prenele na moždanu koru ispunjavajući postepeno svaku ćeliju.

Vremena za sreću nije bilo. Morali su iskoristiti trenutak koji godinama nije dolazio iako je bio željno iščekivan.

– Koga je za to briga – glasom drhtavim od uzbuđenja progovori Diger. – Postoji samo jedna ličnost koja nam može pomoći i vratiti nas u život.

– A ko vam to može pomoći?
– zainteresovano upita zapovednik.

– Vi! – kao iz topa izbaci Hol.

– Ali, zar predsednik udruženja smetlara nije odgovorniji od mene?

– Tačno je da ste vi samo karika u lancu zakona, ali za nas najvažnija. Na vaš predlog, predsednik bi sigurno pristao da raskine ugovor. Koga bi poslušao ako ne vas, najodgovornijeg kroulsa naše baze.

Napeto su očekivali odgovor. Pažljivo su pratili svaki trzaj mišića na njegovom licu, ne bi li po izrazu unapred otkrili njegove misli. Ali osim zamišljenosti ništa drugo nisu mogli zapaziti.

– Pa, ako bi vam to toliko značilo, pokušaću.

Oslobodenje. Život i sreća!

Sve se to sada otkrivalo pred njima.

U znak zahvalnosti Diger kleknu na kolena i uze zapovednikovu ruku s namerom da je poljubi. Ali zapovednik, ganut njihovom pričom, povuče ruku.

— Ustani, Digere. Nisam ja to zaslužio. Ja treba da budem zahvalniji vama što ste milione tona hlorbona odstranili iz naše životne sredine. Učiniću sve da ubedim predsednika da raskine ugovor.

Ali, pazite, ne garantujem uspeh.

— Dovoljno je da se vi zauzmete — reče Hol. — Uspeće sigurno.

Gledajući ih, zapovedniku je srce treperilo od miline. Uvideo je koliko su mu zahvalni i još čvršće rešio da pokuša da ih oslobodi, da ih vrati u život. Njihove iskrene duše bile su nešto novo u njegovom životu. Iskvarena sredina u kojoj je živeo njih nije dotukla. Oni nisu znali šta je to laž, podvala, cinizam...

— ... i još jednom vam unapred zahvaljujemo. — Tek tada je primetio da se toliko udubio u razmišljanje, da je čuo samo poslednje Digerove reči.

— Nije potrebno, shvatite! Za mene to nije ništa, ali je za vas sve. Vaša iskrenost i duboka zahvalnost biće još veći podstrek da se borim za vas.

U njihovim očima zaiskriše suze, ali im ponos ne dozvoli da napuste očne duplje.

Tu atmosferu u kojoj su se mešala osjećanja ganutosti i sažaljenja s jedne, i duboke, iskrene zahvalnosti s druge strane, prekinu nametljivo

treperenje lampe koja ih upozori da su blizu smetlišta.

— Konačno smo stigli — radosnim tonom progovori Hol.

— Na koji način da pogledam planetu? — upita — zapovednik.

— Možete uživo, a možete i na ekranu — objasni mu Diger.

— Ja bih ipak uživo.

— Onda da podignemo zaštitnike.

Hol pređe rukom po tastaturi komandne ploče, i jedan od zaštitnika počeo da se podiže uz lake šumove.

— Morate staviti zaštitne naočare — upozori Diger zapovednika. — Jaka svetlost uništila bi vam vid.

Kada je izvršio sve pripreme, zapovednik pogleda kroz zaštitno okno. Tada je shvatio zašto su Diger i Hol toliko govorili o njoj. Neka mistično-plava svetlost obavijala je planetu i činila je i zagonetnom i lepom u isto vreme. Bila je u nečemu tako slična mnogobrojnim planetama koje je vidao, ali se istovremeno, svojom božanstvenom lepotom izdvajala od njih. Digeru i Holu, koji su bili raspoloženiji i radosniji nego ikada u životu činila se lepšom nego obično.

— Prelepa je! Divna! — zadržano je govorio zapovednik. — Zao mi je što ranije nisam dolazio ovamo. Ne bih sigurno dozvolio da se hlorbom ovde izbacuje. Isuviše je lepa da bi poslužila kao smetlište. Sada shvatam zašto si bio tako uporan — obraćao se Digeru. — Čudi me da pre nisi došao kod mene.

— Nisam hteo da rizikujem. Čekao sam da dobijem opiplji-

vije dokaze. Mojim osećanjima i intuiciji niko ne bi verovao. I vi ste dugo sumnjali.

— Sada vidim da nisam bio u pravu, i izvinjavam se i tebi i ovoj prekrasnoj planeti. Čim se vratimo, moramo je uneti u galaktičku mapu. Mislim da to zasluhuje.

— Slažem se — javi se i Hol.

— Mogla bi da bude i turistička planeta — glasno je razmišljao zapovednik.

— Mislim da to ne bi bilo pravedno prema bićima koja je naseljavaju — reče Diger. — Ja bih sačekao da dostignu naš stupanj razvoja pa da je u dogovoru sa njima proglasimo za planetu turizma.

— Onda u redu — složi se zapovednik. — Pogledajmo je još jednom, pa da je zaboravimo.

— Zašto?

— Jer će proći još mnogo vremena pre nego što se otisnu u kosmos i stupe u kontakt sa nama. A ako bismo o njoj nekome pričali, rizikovali bismo mnogo. Nisu svi humani kao vi i ja. Mnogima je KRENON važniji od osećanja humanosti.

— Ipak je i to bolje nego da im mi namećemo svoju volju.

— Sada da izbacimo KRENON, pa natrag — predloži Hol.

— Jedva čekam da im pošaljem nagradu, jer su i oni zaslužni što ostajemo bez zaposlenja. Da se nisu javili, mi bismo još dugo, dugo umirali.

Zapovednik i Diger se ćuteći složiše.

Diger poslednji put pokrenu postupak izbacivanja projektila iz broda. Ali, ovoga puta pokreti ruku bili su brži, življi, vatreniji, a teret nije bio smrdljivi hlorbbon već nagrada u obliku KRENONA.

KRENON je bio novčana jedinica čitave galaksije. Njegova vrednost ogledala se u energiji koju je sadržao. Jedan KRENON mogao je osloboditi nekoliko desetina hiljada kilodžula energije na koju su Kroulsi, Dursi, Fersi i ostala vrsta u galaksiji bile otporne.

— Pre smrti bar ću još jedanput posetiti ovu planetu, i ako do tada oni ne budu poleteli, ja ću se spustiti dole i objasniti im ko im je poslao nagradu.

Diger nije ni slutio šta se desilo onog trenutka kad je nagrada stigla tamo dole.

KRAJ

PUSTINJSKA OAZA

Sunce se spuštalo na Uarah, krvavo i vrelo kao i beskrajna El Džuf pustinja kojom se od El Mrejera, u pravcu Edare, kretao karavan Moktara Babana: dvadeset kamila i četiri goniča.

Moktar je tim putem, ako bi tako uopšte mogao da se nazove nepravilan peščani nanos, čiji je oblik zavisio jedino od volje pustinjskog vetra, prolazio više stotina puta, najpre kao gonič, a kasnije i kao vlasnik karavana. U Edare je iz El Muela nosio piće, duvan, tkaninu i bakaluk za gostionice i dućane.

Najedanput je nebom blesnula jaka, neobična svetlost, intenzivnija čak i od sunca. Kao da je nepoznato, plamteće telo probilo nebeski svod; pojavilo se na njemu, munjevito obrušilo na zemlju i palo negde u predelu Adrare.

Goniči i kamile su se uznemirili, ali je pometnja kratko trajala. Moktar ih je brzo umirio jer se ništa drugo nije dogodilo. Nije mu bilo prvi put da vidi tajanstvenu svetlost. Često su mu se događale slične stvari i kao da je bio navikao na njih. Nije ih se plašio iz prostog razloga jer do tada nije čuo da su te plamteće strelice ikom naškodile. Za njih mu je učitelj Horma, iz Tidžikdže, pričao da su, u stvari, nekakvi meteoriti, odnosno kamenje različitih dimenzija, koje »sa neba« pada na

Zemlju, jer ih ona, navodno, privlači. Horma je bio učen čovek, pohodio je čak i Čabu i trebalo mu je verovati, no Moktar je imao i vlastito mišljenje o istom pitanju. Plamteće strele bile su Alahove poruke vernicima, njegova srdžba i znaci upozorenja.

Još dok je otključavao vrata svoj stana na dvadesetospratnici u BridžPortu u Čikaĝu, doktor Džordž Simon je čuo zvonjavu telefona. Tek se bio vratio sa naučnoĝ simpozijuma nuklearnih fizičara koji je nekoliko dana održavan u San Dileĝu, u Kaliforniji. Bio je umoran i s nostalgijom je, u sve tri projekcije, zamišljao udoban krevet u svom stanu. Zato je sada gotovo opsovao zbog telefona koji je neprekidno i dosadno zvonjao. U jednom trenutku Pomisli da iz zida izvadi telefonsku utičnicu, a onda se Predomisli, baci na kauč aktnašnu i kišni mantil i dohvati slušalicu.

— Stan Džordža Simona — reče mrzovoljno i zavalj se u fotelju.

— NaPokon! — odahnu muški glas iz slušalice. — Pa gde si do đavola? Tražim te čitav dan.

Bio je to glas Džordžovog velikog Prilatella, neumornog avanturiste. Poznatoĝ i Priznatoĝ naučnoĝ radnika i borca za ljudska Prava Džima Bellija.

Džordžovo raspoloženje se u trenutku PoPe za nekoliko Po-deoka na lestvici ljubaznosti.

– Tek sam stigao. Džime. Zamisli, tri cela celcilata dana Polemisanja, referata, slušalica na ušima za simultane Prevo-dioce, duvanskoḡ dima... Ni-kaP dobroḡ viskija, samo mine-ralna voda, Poneka kafa i rat-luk.

– A kolegīnice?

– Džime, nePoPravljiv si... Neḡo, zašto me zoveš? Doḡodilo se nešto?

– Otkud znaš?

– Ne znam, ali ne bi me zaba-dava zvao čitav dan. Mora da je nešto važno.

– U Pravu si... Jesi li um-oran?

– Još Pitaš, jedva čekam da se oPružim...

– Žao mi je, Džordže – Pre-kide ḡa Džim. – Odmaranje ćeš morati da odložiš za neku druḡu Priliku.

– Zašto, za ime sveta?

– Sve u svoje vreme. Seda! u Prvi avion i Pravo k meni. Oče-kulem te!

– Pa ti nisi normalan! – Planu Džordž ali ta njeḡova reakcija nije nimalo ličila na pravu ljutnju. – Jedva gledam i jedva hodam. Očni kapci mi padaju, a noge su mi kao od olova...

– Proći će te to kad čuješ šta sam otkrio, – prekide ga po-novo Džim. – Požuri da ne izgu-biš poslednji današnji avion. Čekam te na aerodromu. Ponesi prtljag i presvlaku za nekoliko meseci.

– Nekoliko meseci! – zgranu se Džordž. – Ti si uistinu skre-

nuo pameću. Moje obaveze, pre-davanja...

– Džordže... – opomenu ga Džim Bejli kao majka dete koje je pre jela zaboravilo da opere ruke.

– Zar je toliko važno? – upita Džordž mireći se sa sudbi-nom.

– I te kako. Sam ćeš da prosu-diš.

Pet časova kasnije Džordž Simon, visok i mršav ali držeći pedesetogodišnjak prosedih zalizaka, orlovskog nosa i oštrog pogleda, sedeo je u stanu svog prijatelja u prelepoj privatnoj vili, u jednoj četvrti Kembridža.

Njegov domaćin Džim Bejli bio je visok, atletski građen mlad čovek. Nije imao više od trideset i pet godina. Držanje mu je bilo dostojanstveno i mirno, ogromne mišice žilave, oči mutnozelene, kosa nordijski plava, a lice muževno i lepo.

– Hoćeš li mi, Džime, napo-kon, reći zbog čega si me lišio sna koji je bio preko potreban mom iscrpljenom organizmu?

Kroz prozor se pomaljalo zora.

– Dodī ovamo – pozva ga Džim pokazujući na veliki sto pored prozora.

Džordž ustade i sa čašom škotskog viskija u ruci pride pi-saćem stolu po kom su bile raz-bacane geografske mape, karte sazvežđa i astronomske karte.

– Poznato ti je da me godi-nama muči problem neidentifi-kovanih letećih objekata? – počē Džim.

Džordž klimnu glavom. Umor je najedanput iščezao iz njego-

vog tela. Ton prijateljevog glasa nagoveštavao je da će doznati nešto zaista interesantno. Džim je bio pravi stručnjak za priredivanje iznenađenja.

– Slušam.

– Odavno sam ubeden da tu ima nešto; da nisu prazna naklapanja kako ovlašćeni krugovi to prezentiraju širokim narodnim masama. Značajna svota novca koja se iz državnog budžeta, Pentagona i budžeta NASA odvaja za istraživanja na tom polju, još više me je uverila da sam na pravom tragu. Međutim, ne bih došao ni do kakvih konkretnih rezultata da mi u snu nije sinula genijalna ideja.

– U snu? – nepoverljivo upade Džordž.

– Da, u snu, i nemoj da se smeškaš tako potcenjivački? dok ti ne kažem sve do kraja. Dakle, povodeći se za idejom iz sna, počeo sam da prikupljam dokumentaciju o svim dosadašnjim viđenjima NLO-a. Onda sam se bacio na proračunavanje njihovih putanja i došao do iznenađujućih rešenja... Pogledaj, molim te.

Džim razgrnu karte sa stola i izvadi poveće parče fine crtaće hartije na kojoj su, u raznim bojama propraćene mnoštvom cifara, bile iscrtane čitave šume linija.

Džordž se naže nad sto i počeo intenzivno da proučava šemu. Nakon dvadesetak minuta podigao je pogled prema Džimu i rekao:

– Najveći deo tih putanja počinje ili se završava negde nad Afrikom.

– Odlično, Džordže – oduševi se Džim. – Potpuno si u

pravu. Tačnije nad Saharom, još tačnije negde u predelu pustinje El Džuf.

– Dobro, i šta sad?

Džim se nadmoćno osmehivao. Ispi gutljaj viskija iz lepe kineske porculanske posude.

– Dobro ćemo se ispavati, a po podne letimo za Madrid. Odatle u Port Etijen.

– Mauritanija?

– Tačno. Izdejstvovao sam od njihove ambasade dozvolu na dvomesečni istraživački rad. Navodno ćemo tragati za praiistorijskim naseljima koja su u Sahari postojala još dok ona nije bila pustinja. Smatram da ćemo tamo pronaći rešenje enigme.

– Dobro, a ko finansira taj poduhvat?

– Ja. Potrošiću i poslednji cent dok ne pronađem odgovore koji će razjasniti misteriju. Imam ludački osećaj da ću uspeti.

Džordž nepoverljivo izdiže obrve.

– A ja imam ludački osećaj da će te dugovi odvesti iza rešenja posle tog izleta u Saharu.

Dočekala ih je vrela Mauritanija u kojoj se ono što iole liči na normalan život odvija samo u priokeanskom pojasu i u deliću pograničnog toka reke Senegal. Glavni grad Noudhibou, ili Port Etijen, kako se ranije zvao, moderno je naselje u igradnji i broji jedva desetak hiljada stanovnika. Videvši naselje smešteno u zalivu Levier i zaštićeno od okeanskih vetrova rtom Blank, dvojici naučnika i avanturista bilo je

gotovo nemoguće da zamisle nedaće koje su ih očekivale i žarke predele o kojima su u toku puta čitali.

Pošto su se jedan dan odmarali u prelepom hotelu »Port Etijen«, razmenili dolare za ugije i snabdeli se neophodnom opremom, narednog dana su avionom mauritanske vazduhoplovne kompanije odleteli u Atar, jedan od većih gradova Mauritanije i jedan od retkih koji ima redovnu vazдушnu liniju i aerodrom, a nalazi se na domak pustinje El Džuf.

— Gospode! — otelo se Džordžu dok su preletali Akčar pustinju, — pa ovo je gore nego u Dolini smrti!

U Atar su stigli za nepun sat leta. Tu su, po veoma skupoj ceni, iznajmili vozača i stari »landrover«, pa su krenuli prema El Moueilu, starim karavanskim putem koji je vodio preko zaravni Adrar između pustinja Makteir i Karane.

Sunce je pržilo, a živin stub u barometru popeo se do četrdeset petog podeoka Celzijusove skale. Međutim, vozač Tingita im je na francuskom jeziku objasnio da je to sasvim podnošljivo i da se kreću »pitomim« predelom.

— Šta nas tek čeka kad zaidemo u pustinju? — jadao se Džordž Džimu, — On ovo bespuće naziva pitomim predelom!

Mada je od Atara do El Moueila bilo nešto više od dve stotine milja, putovali su čitav dan. Tingita nije propuštao pri-

liku da zastane, kada bi naišli na vode, pustinjske oaze s povremenim rečnim tokovima, u kojima su rasle palme, da se odmori, dospe vode u hladnjak motora i prezaglaji.

Napokon su stigli u El Mouilo, veće pustinjsko naselje na samom rubu pustinje Karane. Dan je bio na izmaku, a u vazduhu su zujali najraznovrsniji insekti.

— Kuda sad? — upitao je Džordž Džima dok su se jednom ulicom kretali između krovinjara u potrazi za vodičem.

— Na istok — odgovorio je Džim, — prema El Mrejeru, pustinjskoj oazi udaljenoj odavde oko dve stotine milja.

Džimu je uspeo da za tri stotine ugija iznajmi jednog vodiča, tri pomoćnika i tri kamile. Natovarili su na njih opremu, vodu i hranu za sebe i životinje i negde pred zoru krenuli na put. Vodič Kuld Dadaha je objasnio da je to najpogodnije vreme za putovanje.

Život u pustinji je paklen i Džordž se divio Mauritancima koji su sve nedaće podnosili stojički. U toku dana sunce je nesnosno peklo, noći su, opet, bile izuzetno hladne, a povremeno bi duvao vetar i šibao im lica pustinjskim peskom.

Čitavih sedam dana trebalo im je da pređu prilično negostoljubivu pustinju Karane, a onda su tri naredna dana putovali još negostoljubivijom pustinjom El Džuf.

Desetog dana su stigli u El Mrejer, pustinjsku oazu smeštenu oko bistrog izvorišta okruženog palmama i pamukovim drvećem. Nepravilno razbacane

1) Misli se na Dolinu smrti, pustinjsku oblast u Kaliforniji, u kojoj je zabeležena temperatura od 56,7 stepeni Celzijusa.

kolibe bile su načinjene od palmnog drveta, pruća i lišća. Tu se stanovništvo bavilo delimično stočarstvom, gajeći koze, ovce, magarce i deve, a delom poljoprivredom, uzgajajući pamuk, sijerak i proso.

— Sada smo negde na kraju puta — rekao je Džim Džordžu dok su u smiraj dana sedeli pod jednom palmom u naselju.

— Koliko odstupanje dozvoljavaš u svojim proračunima?

— Maksimalno stotinak milja u prečniku.

— Kažeš to kao da je deset jardi.

— Misli šta hoćeš, ali u odnosu na celu Afriku, ili Saharu pak, to nije mnogo, da ne računamo površnu predstavu onih koji nemaju pojma gde uopšte da traže NLO-e.

— Dobro, dobro, ali kako ćeš znati da li si na dobrom mestu ili ne? Za sada se boriš samo sa pretpostavkama. Šta će te rukovoditi u daljem traganju? Sto milja u prečniku nije mala stvar. Busola, sekstant i drugi instrumenti sada ti neće pomoći.

— Pretpostavljam da si u pravu — složi se Džim. — Ipak predosećam da ću otkriti mesto na kom nestaju NLO-i.

Džordž se zabezeknu.

— Zaista i dalje misliš da oni nestaju u ovom bespuću?

— Aha.

— Ludost, čista ludost — gundao je Džordž, — a ja sam najveća budala što sam dozvolio da me nagovoriš da pođem na ovaj bezuman put.

Džim potapša prijatelja po ramenu.

— Ne uzbuđuj se Džordže...

Nego, mogli bismo da speremo ovu prašinu sa sebe. Imam i bocu prokrijumčarenog viskija, pa ćemo okvasiti grlo. Razgovarao sam sa starešinom naselja. Voljan je da nam za dvadeset pet ugija zakolje, uredi i ispeče jare... Jesi li ikada jeo jaretinu?

— Nisam.

— Greška, prijatelju, velika greška. Živimo u smogu, okruženi betonom i lišeni svežeg, zdravog mesa bez primesa koncentrata. Sada ti se pruža prilika da probaš nešto ukusnije od najsočnijih bifteka i drugih kulinarskih specijaliteta njujorške Valdorf Astorije.

Potragu su započeli, odmorili, u osvit narednog dana. Mauritanici nisu, zapravo, znali šta dva naučnika traže, ali je Dadaha pristao da ih povede prema oazi Edare.

Džim nije poznavao put, ali je, neprekidno se orijentišući pomoću kompasa, zaključio da ne idu najkraćim putem prema oazi. Pravili su prilično širok luk. Kada je Kuld Dadahu upitao zašto to čine, ovaj je objasnio da je put kojim se kreću sigurniji.

— Zašto sigurniji, Dadaha? — zainteresovao se Džim.

Mauritanac je odbio da razgovara. Nešto je tajio, nešto što je Bejlju moglo da bude i te kako važno. Zato je Džim izričito zahtevao da prema Edareu krenu najkraćim putem.

— Tražili ste da vas vodim i ja to činim — odgovorio je Dadaha. — Odvešću vas u Edare. Nismo se dogovorili kojim putem ćemo ići.

– Onda želim da se ovog momenta dogovorimo – insistirao je Džim.

Dadaha zaustavi karavan.

– Posavetovaću se sa svojim ljudima.

Mauritanci su se izdvojili i čitavih pola sata razgovarali na arapskom. Žestoko su gestikulirali. Dadaha je ubedivao svoje pomoćnike. Napokon se vratio.

– Moji ljudi žele da u tom slučaju platite dvostruko.

Džim se osmehnu.

– Slažem se, Dadaha!

Iz pravca severozapada, smeru kojim su se do tada kretali, pošli su ka severoistoku. Međutim, što su dalje odmicali, strah među Mauritanima bio je sve prisutniji. Čega su se bojali? Nije im smetala ni žega, ni peskovit vetar, ni napor; prema tome su ostajali ravnodušni. Postojalo je nešto drugo što ih je činilo nervoznima. Džim Bejli je upravo takvu njihovu reakciju željno očekivao. U njihovom sujeverju i prirodnom strahu od nepoznatog nadao se da će pronaći tragove NLO-a.

– Uznemireni su – reče Džordž Džimu. – Misliš li ono što i ja?

– Mislim – potvrdi Džim. – Oni predosećaju da se nešto događa u ovim predelima. Njihov strah biće nam najpouzdaniji putokaz.

Zanoćili su u jednoj barhani²⁾. Barhane su retke akumulacije peska i obično se nalaze na onim mestima gde je pravac vetra stalan, kao, recimo, u Turkestanu. Dadaha je objasnio da će

se oblik njihove barhane promeniti čim dune jači vetar, a to, najverovatnije, neće biti pre zore. Dotle će im ona pružiti izvanredan zaklon.

Čim se sunce povuklo, zapalili su vatru jer se temperatura tla i vazduha naglo spuštala ka nuli. Uvili su se u vreće za spavanje i zaspali.

Verovatno da je prošla ponoć kada su Džima iz sna probudili nekakvi šumovi. U odsjaju vatre koja je dogorevala ugledao je skinuksa³⁾ kako »pliva«³⁾ kroz pesak u potrazi za insektima, svojom omiljenom hranom.

Džim se nije mnogo iznenadio kada je video da su kamile i vodiči nestali. Strah Mauritanaca bio je toliki da su njemu podredili i prilično visoku svotu novca, koju su sa njim i Džordžom ugovorili za svoje usluge. To je moglo da znači samo jedno: da je na pravom mestu.

Nije se mnogo uzbuđivao zbog toga, mada je biti ostavljen u pustinji, bez kamila, moglo da znači jedino smrt. Imao je, naime, u ličnom prtljagu snažnu radio-stanicu, kojom je u svakom trenutku mogao da dozove pomoć. Zalihe vode i hrane bile su tu i zahvaljujući njima on i Džordž su mogli da prežive desetak dana.

Tada je novi šum skrenuo Džimovu pažnju. Ugledao je tamnu priliku kako se udaljava od njihovog bivaka. Najpre mu se učinilo da je to oriks gazela, čest stanovnik ovih negostoljubivih

2) Barhane – izolovane peščane dine polumesečastog oblika koje su orijentisane u pravcu vetra.

3) Skinuks – vrsta pustinjskog gmizavca koga zbog krljušti i načina kretanja kroz pesak zovu i – peščana riba. Lovi i hrani se insektima u površinskom sloju peska.

oblasti, koja je žarkim uslovima klime bila prilagođena koliko i kamila, ali se ubrzo uverio da je pogrešio. Dva oka, koja su ga do malopre posmatrala, i u odsjaju vatre svetlucala kao u mačke, mogla su da pripadaju samo čoveku, majmunu ili nekom drugom dvonožnom biću.

Ne budeći Džordža Džim je dohvatio revolver i pojurio za nepoznatim. Nije mogao bolje da osmotri stvorenje jer je bila noć, ali je uspevao da ga prati.

Najedanput je nepoznati nestao, mada nigde unaokolo nije bilo nikakvog zaklona. Kao da je ispario. Ali je Džim znao da je to nemoguće i bio je uveren da ne halucinira.

Produžio je još malo, a onda oseti da gubi oslonac pod nogama i propada kroz pesak kao u živo blato. Pesak ga je usisao, poput snažnog, bešumnog usisivača, i Džim je izgubio svest.

Kada se probudio, zaključio je da leži u čistoj, beloj postelji, u sobi koja je ličila na bolničku. U to ga uveriše i mnogobrojni aparati i osciloskopi, koji su oko kreveta i po zidovima bili raspoređeni.

Gde li sam, pomisli, a onda se seti da je trčao za nepoznatim i da je propao u pesak.

Uto iz zvučnika odjeknu melodičan glas koji bi mogao da bude i muški i ženski:

– Dobrodošli, gospodine Bejli – pozdravi ga glas na besprekornom engleskom jeziku, kakvim se danas govori još jedino u okolini Londona.

Istovremeno jedan od ekrana na zidu zatreperi i na njemu se

pojavi spodoba velike glave, upalih očiju, tankih usana i retke kose. Grimasa na njenom licu najverovatnije je trebalo da predstavlja osmeh.

Sanjam li, zapita se Džim za sebe.

– Ne sanjate, gospodine Bejli.

Mladi naučnik i avanturista zinu od čuda. Ta je spodoba čitala njegove misli. Malo se pribra i upita:

– Telepatija?

– Da, maksimalni oblik espa, kako vi, Zemljani, nazivate način komunikacije mislima.

Ona ga je rupa u pesku, znači, odvela pravo u ovu sobu. Stvari su se događale takvom brzinom i neverovatnošću da nije bilo mesta iščudavanju. Nije san. Otkrio je bića sa neke druge planete. Stupa sa njima u kontakt. Da li su njegove pretpostavke o NLO-ima tačne, grozničavo je razmišljao Džim, i tek tada primeti da se na drugom ekranu, na zidu, njegove misli transofmišu u električne impulse i na momente daju sliku onoga o čemu razmišlja.

– Ne uzbuđujte se, doktore Bejli – javi se spodoba. – Učinite nam zadovoljstvo da sa našim »čovekom«, koji će doći po vas, podete u dvoranu Veća mudraca, gde vas sa nestrpljenjem očekujemo. Upoznaćemo se lično i dobićete odgovore na sva pitanja.

Ako je suditi po ljubaznom tonu njegovog sagovornika, onda su ti izvanzemaljci miroljubivi, zaključio Džim. Zar nije oduvek čeznuo za jednim takvim trenutkom, kontaktom sa naprednom miroljubivom izvanze-

maljskom civilizacijom? Imao je loga da se raduje.

Ekran se zamračí, a vrata njegove sobe se otvoriše i pojavi se biće sa glavom sličnom onoj koja je do pre nekoliko trenutaka titrala na ekranu. Grudni koš tog bića bio je izrazito razvijen, ruke su mu dopirale do kolena i imale su po tri digitalna izraštaja. U svemu je podsećalo na čoveka, s tim što su mu noge bile nesrazmerno kratke.

– Podite sa mnom, doktore Bejli – pozvalo ga je biće i Džim ustade iz postelje.

Istog trenutka mu se zavrte u glavi i oseti malaksalost. Pridrža se za naslon kreveta.

– Pričekajte malo – obrati mu se biće. – To je normalna reakcija organizma. Bezazlena posledica smanjivanja. Proći će već.

– Smanjivanja? – iznenadi se Džim. Osećao je kako mu se snaga vraća. – Ne razumem.

– Smanjeni ste tri hiljade i šest stotina puta, – objasni mu biće. – I sada ste stotinak puta manji od dužinske mere jedinice koju nazivate inč.

– Gospode – ote se Džimu, – da li ću ikada...

– Budite bez brige, gospodine Bejli – prekide ga biće koje je espom pročitao njegove misli. – Kada to zaželíte, vratićemo vam prirodnu veličinu.

Džim izade u hodnik i u njemu primeti šest paralelnih šina, kojima su se strelovito kretala elektromagnetska kolica. On i njegov domaćin sedošé u jedna od njih i krenuše. Nije bilo nikakvih propratnih reakcija: trzaja, mučnine, strujanja vazduha...

– I ovim kolicima upravljate espom? – upita Džim.

– Da, svi vaši zahtevi se espom prenose u CENTRALNI MOZAK, koji rukovodi životom u naselju.

– I svi govoríte engleski?

– Da, i mnoge druge jezike sa vaše planete.

– Ako sam vas dobro razumeo, s obzirom da sam smanjen tri hiljade i šest stotina puta, onda i ovo vaše naselje predstavlja minijaturu.

– U pravu ste, doktore, Bejli.

Zaustavili su se pred masivnim metalnim vratima i izašli iz kolica.

Vrata se bešumno otvoriše i oni stupiše u prostranu dvoranu koja je Džima podsećala na velelepne sale kraljeva potonule Atlantide iz filmova naučne fantastike. Bila je izgrađena od mermera modrikaste boje, a svodovi su joj bili poduprti predivnim akantusima.

Na suprotnom kraju dvorane, u kamenim stolicama pred velikim okruglim stolom, sedelo je desetak bića identično odevenih u šarene tkanine sintetičkog porekla.

Na mnogobrojnim ekranima instaliranim po zidovima Džim je zapanjeno posmatra život u ovom malom podzemnom naselju. Video je gradove i ulice, letilice najrazličitijih oblika, reke i jezera, pa čak i planine, prizemne saobraćajnice i fabrike: čitav jedan svet živeo je pod peskom Sahare.

Iz nevidljivih pora na zidovima dvorane isijavala je čudna svetlost koja je stvarala utisak intenzivne dnevne, sunčeve svetlosti.

– Pridite, doktore Bejli – pozva ga jedno od onih bića koja su sedela za okruglim stolom, i Džim posluša. – Ja sam Veliki učitelj. Najstariji sam u lotskom naselju i vođa sam Veća mudraca. Sedite – pokaza na jednu od kamenih stolica koje su bile prazne.

– Ja sam Džim Bejli – reče mladi naučnik sedajući, – ali vidim da o meni sve znate, pa verujem da nije potrebno da vam išta pričam.

– U pravu ste, doktore Bejli. – nastavi Veliki učitelj. Pretpostavljam da ste zainteresovani za sve što vam se dogodilo u poslednjih nekoliko zemaljskih dana.

– Jesam

– Mi smo Lotani, potičemo sa planete Lot-u drugoj Galaksiji. Bili smo srećan narod koji je, prošavši kroz sve faze nesuglasica i ratova, živio u miru, podižući kulturu i nauku do neslučenih visina. Naše kosmičke istraživačke ekipe putovale su beskrajnim prostranstvima svemira upoznajući razne civilizacije, a u nekoliko navrata posetile su i vašu Zemlju, koja je u to vreme bila u praistoriju, kako vi bi to kažete. Lično sam bio u jednoj takvoj ekspediciji i u povratku se dogodilo nešto strašno. Naša planeta beše iščezla, zapravo eksplodirala je iz neobjašnjivih razloga. Preživeli su jedino članovi moje ekspedicije. Dan danas to je misterija koju pokušavaju da reše naši najveći umovi. Oni sumnjaju da je Lot uništila civilizacija daleko naprednija od naše. Moji prijatelji i ja tada smo se vratili na Zemlju. Bilo nas je nešto više od pe-

deset, a sada nas ima preko dve stotine miliona. Nismo, međutim, želeli da remetimo normalan razvitak vaše civilizacije, pa smo ovde, u pustinji, ne smetajući nikom, izgradili svoj minijturni svet... Zašto baš ovde, pomislili ste? Iz mnogih razloga, a nabrojaću nekoliko najvažnijih. Najpre, jer je ovaj kraj potpuno nenaseljen, drugo: jer nam uslovi žarke klime i intenzivan sjaj sunca pružaju mogućnost opstanka. Posedujemo snažne akumulatore za sunčevu energiju, a za desetogodišnji rad svih uređaja u naselju dovoljna nam je dvomesečna akumulacija. I najзад, Mauritanija, na sreću, poseduje značajne rezerve gvozdene rude koja nam je potrebna gotovo isto koliko i sunce. Naše potrebe za gvozdenom rudom su velike, ali s vašeg stanovišta toliko neznatne da nas nikako ne smete okriviti za krađu.

– Kako održavate komunikaciju sa spoljnim svetom? – upita Džim.

– Čitava površina nad našim naseljem je pokretna i oslobađa ogroman otvor pritiskom na dugme. Kroz otvor u prijemnu komoru može biti usisan čak i vaš najveći kosmički brod. Zajedno sa usisanim objektom u prijemnu komoru dospeva i pesak, ali se on snažnim pumpama brzo izbacuje napolje, a onda se pristupa smanjivanju usisanog objekta, na principu zbijanja ćelija i atoma, do umanjenja od tri hiljade i šest stotina puta.

– Ne plašite se mogućih prapatnih negativnih posledica? – upade Džim.

– Nema ih. Naši smanjivači rade besprekorno i nikada nam se nije potkrala nijedna greška. Onaj ko želi na površinu podvr-gava se obrnutom procesu dejstva smanjivača, a onda biva izbačen napolje.

– Recite mi, molim vas, nešto o letilicama koje mi nazivamo neidentifikovani leteći objekti?

– upita Džim znatiželjno. Jesu li one vaše?

– Da, to su naše letilice za spoljnu upotrebu. Njima putuju naši emisari koji širom svemira neprekidno tragaju za nenasta-njenom planetom, jer nam je že-lja da jednoga dana napustimo Zemlju. Oni, uzgred, nadgledaju i vaš razvitak, tako da pratimo šta se događa u vašem životu, dokle su stigle nauka i kultura, kojim smerom ide vaša politika, i da vam dalje ne nabrajam.

Pratimo i rad vaših naučnika i shvatili smo da ste vi, doktore Bejli, najbliži istini o NLO-ima. Zato smo vam simulirali »genijalan«
san i doveli vas ovamo.

– Zašto?

– Želimo da nam pomognete.

– Ja, vama? – zaprepasti se Džim.

– Da, vi to možete. Želimo da u javnosti što više zataškate problem NLO-a. Ne želimo sukob do kog može doći. Živimo ovde u miru i želimo da tako i ostane dok naši leteći tanjiri ne otkriju pogodnu planetu koju bismo mogli da naselimo.

– Sigurni ste da ću vam po-moći?

– Potpuno. Dugo smo vas proučavali i prava je šteta što ne možete da budete Lotanin. Jedan ste od retkih Zemljana koji nam je blizak po shvata-njima. Jednoga dana, kada se odselimo, doći ćete na našu pla-netu...

Džim se osmehnu.

– Rado, ukoliko u to vreme još uvek budem živ.

– Bićete – uzvрати mu Veliki učitelj, takođe uz osmeh.

Zora je svitala kada je Džim Dejli bio izbačen na površinu u svojoj prirodnoj veličini. Bilo mu je hladno pa je ruke zavukao u džepove. Uputio se prema bivaku razmišljajući kako je u ovaj poduhvat uložio svu imovinu, nadajući se da će nakon toga ostvariti i lepe pri-hode, a sada se, zbog tajne koju je morao da čuva, nalazio pred bankrotom.

Ubrzo se naljutio na sebe što uopšte povezuje nauku sa zara-dom, kada u džepovima, pod prstima, oseti podeblje svež-njeve nekakvog papira. Izvadi ih i zabezeknuto zastade. Bile su to dolarske novčanice upako-vane u četiri svežnja od po sto komada. Četrdeset hiljada.

Džim se osmehnu i okrenu se prema mestu na kom je bio izba-čen na površinu.

– Hvala, prijatelji!

– Kraj –

PISMA ČITALACA

Poštovana redakcijo,

vašoj i našoj ediciji SF romana dajem svih pet zvezdica i uvjeren sam da će i dalje biti dobri, pošto ste to dokazali ovim prvim brojevima. Zaslužili ste sve pohvale jer se prije kod nas nije mogao naći tako dobar i tako jeftin SF roman. Zbog toga sam postao vaš redovan čitalac kojeg nikad nećete izgubiti.

Saša Vincek
43000 Bjelovar
Jože Vlahovića 1.

Poštovani drugovi,

drago mi je da se na našem tržištu pojavila još jedna dobra serija romana iz područja SF-a. Kako je u Zagrebu prilično teško »otkriti« vaša izdanja ove vrste, to vas molim, ako je moguće, da mi pouzecom pošaljete brojeve 1, 2. i 3. nove edicije, a i uplatnicu za pretplatu za ovu godinu.

Unaprijed hvala,

Milan Komorčec
41000 Zagreb,
Dobronićeva 5/1

Poštovani uredniče,

javljam se sa čestitkama povodom pokretanja X-100 SF edicije, kojom ste obogatili siromašno jugoslovensko SF tržište! Samo naprijed! Hrabro!

Mislim da se čitaoci ne bi ljutili ukoliko se poveća cijena, ako im pored već dobrog štiva ponudite i kvalitetniji omot.

Mnogo iskrenih želja za uspeh u daljem radu.

Naser Parić
Petrića 55
75430 Srebrenica

Poštovana redakcijo,

zadovoljan sam kvalitetom vaših SF romana. Molim vas da mi pošaljete brojeve koji mi nedostaju (sledi spisak).

Verni čitalac
Bojan Dimitrijević
Rade Končara 10
16000 Leskovac

Poštovani uredniče,

pročitao sam sve vaše romane. Moram vam reći da mi se veoma dopadaju, naprosto ne mogu da ih ispustim iz ruku kad počnem da čitam.

Drugarski pozdrav!
Lazar Vasić
Ul. R. Vrhovca br. 10
21000 Novi Sad

Cenjeni druže Pašćanoviću,

Pošto sam strastveni ljubitelj SF-a veoma me je obradovalo pokretanje još jedne edicije tog žanra. Pošto ste spremni na saradnju, odlučio sam da vam iznesem i neka svoja zapažanja, ponajviše se tiču romana Ch. A. Bella.

Dok čitam te romane, čini mi se da su pisani u stilu bajki i za mladi uzrast, te mi je radnja deluje nekako naivno. Ali, isto tako mi se čini da Bell iz romana u roman piše sve bolje.

O S. Tyrkleyu mogu reći sve najbolje. Prijatno sam iznenađen romanima, koji su mu veoma dobri, a u nekima me prosto fascinira svojom imaginacijom i riječitošću (»Zvezdani konkvistadori«), te sam roman pročitao u jednom dahu i pomislio da ne bi bilo loše da malo favorizujete ovog autora. Dakle, ja navijam za S. Tyrkleya a vi budite na visini

pa nam ponudite i nešto treće.

Uz drugarske pozdrave i za željom za što plodonosniji rad i ubuduće, drugarski vas pozdravljam.

Krešimir Gajski iz
Metkovića

Poštovani druže Pašćanoviću,

Redovan sam čitalac vaše i naše edicije i mogu iskreno da vam kažem da ste obavili sjajan posao što ste počeli sa objavljivanjem ovog serijala.

Vaš vjerni čitalac
Marko Radišić
iz Kline

Poštovani druže Pašćanoviću!

Sasvim slučajno sam na kiosku primjetio deseti broj roto-romana naučne fantastike. Kako sam dugogodišnji poklonik ovog štiva, želim da se pretplatim na ove romane počev od broja 11, te na prvo kolo biblioteke »Supernova«. Osim toga želim da kupim sve brojeve vaših romana od 1 do 9.

Unapred se zahvaljujem!

Drago Vaniček
55000 Slavonski Brod
Kvaternikova 39

Poštovani druže Pašćanoviću,

Redovan sam čitalac vaših odličnih romana ali me je šesti broj »Zvezdani konkvistadori« naprosto oduševio, oborio s nogu i neizmerno žalim što sam propustio prvih pet brojeva. Molim vas, ako je ikako moguće, da mi pošaljete tih prvih pet brojeva, da kao strastveni kolekcionar SF romana ne budem na nenadoknadivom gubitku. Plaćam na pošti prilikom preuzimanja pošiljke i ne pitam za cijenu! Dajem vam još jedan predlog: obavezno treba da predete na štampanje dva broja mesečno!

Jakub Žolja
Topole BB
71250 Kiseljak
SR Bosna i Hercegovina

Poštovani druže uredniče,

veoma sam zadovoljan SF romanima koje objavljujete. Nemam nikakvih primedbi. Ujedno molim da mi pošaljete treći roman »Ujed kobre« koji nisam mogao da nabavim jer je stravično brzo nestao sa prodajnih mesta.

Srdačan pozdrav i mnogo uspeha u radu!

Josip Mihočić
Kosovska 10
51410 Opatija

Poštovana redakcijo!

Prvo da kažem da mi se dopadaju vaši SF romani. Drugo, obraćam vam se sa molbom da mi pošaljete prva tri broja. Zameram vam što sveske dolaze sa velikim zakašnjenjem i brzo se rasprodaju, pa ako ne primetim odmah da je sveska stigla, kasnije ostanem bez nje. Verovatno vaša prodaja nije dobro organizovana. Ujedno bih želeo da pitam postoji li mogućnost da se pretplatim i da uštedim vreme da stalno ne obilazim kioske.

Drugarski pozdrav!

Nikola Kotevski
S. Markovića 15
76300 Bijeljina

Poštovana redakcijo!

Na vašu SF ediciju naišao sam nedavno, zahvaljujući slučajnosti, jer grafičko rešenje omotnih stranica suviše podseća na ostale sveske Roto-biblioteke X-100. Kao i drugi zaljubljenici ovog žanra, od srca pozdravljam vašu inicijativu na pokretanju izdanja koje će nam, vjerujem, omogućiti da se približimo hvatanju koraka sa svetom. Od biblioteke »Super-nova« očekujem da nam pruži zadovoljstvo uživanja u zaista izuzetnom izboru. Vaša inicijativa zaslužuje punu podršku i priznanje.

Drugarski vas pozdravljam!

Vjekoslav Klaić,
Zagreb, Braće Seljan 22

Poštovani čitaoci!

Primili smo veoma mnogo vaših pisama, od kojih smo nekoliko objavili u ovom broju. Kao što vidite, osnovne primedbe odnose se na to što objavljujemo uglavnom dela istih autora, što su ilustracije na naslovnim stranama loše, što su naslovne stranice slične naslovnim stranama ostalih naših izdanja i što čitaoci u nekim mestima teško dolaze do naših romana. Idemo redom.

Prvo, možemo vas obradovati da smo otkupili nekoliko romana stranih autora (francuskih, engleskih, ruskih i iz SAD) a imamo i dobru ponudu naših autora. Oni koji traže još romana o Marku Silardu takođe mogu da budu zadovoljni jer smo od Ch. A. Bella takođe uspeali da dobijemo još nekoliko romana o istom junaku koji su naišli na izvanredan prijem kod čitalaca, pogotovo onih mlađeg uzrasta.

Drugo, mi smo za naslovne stranice koristili ilustracije koje smo mogli da pribavimo. I tu ima šanse da se nešto izmeni nabolje, jer nam je nekoliko vrhunskih jugoslovenskih autora poslalo svoje radove koje smo ocenili kao vrlo dobre. Konačan sud o novim slajdovima na naslovnim stranama daćete, naravno, vi.

Treće i najvažnije, problem distribucije SF romana po kioscima, na žalost, uglavnom je van uticaja naše redakcije. Činimo koliko možemo, intervenisali smo kod prodavaca, ali oni su uporni u svojim tvrdnjama da prodaja slabo ide, da je interesovanje za SF romane slabo i da je zato remitenda (broj neprodatih primeraka) velika.

Zbog toga nam jedino preostaje da vam predložimo da iskoristite porudžbenicu koju objavljujemo u svakom romanu i da se pretplatite na našu i vašu SF ediciju. Na taj način ćete izbeći nepotrebno nerviranje, obilazak kioska i objašnjavanje sa prodavcima.

Oni kojima nedostaje neki od romana koji su bili u prodaji prethodnih meseci mogu da nam se obrate pismom ili razglednicom (adresa je odštampana na drugoj stranici sveske) i da naruče brojeve kojim im nedostaju a kojih više nema na kioscima.

U vezi sa pozivom na pretplatu još nešto: najverovatnije će se uskoro pribeći nepopularnoj meri – povećanju cena SF romana. Na to ćemo biti prinuđeni zbog povećanih troškova papira, grafičkih usluga i sl. No, efekat poskupljenja možete izbeći pretplatom jer pretplatnicima garantujemo sadašnju cenu najmanje do kraja ove godine.

Za sada, toliko.

Vaš
Gradimir Pašćanović,
urednik SF romana

NIŠRO »DNEVNIK«, OOUR IZDAVAČKA DELATNOST

21000 NOVI.SAD, Bulevar »23. oktobra«, br. 31

PORUDŽBENICA

Ovim se **neopozivo** pretplaćujem na:

12 brojeva naučno-fantastičnih romana Roto-biblioteke X-100, po ceni od 1800 dinara za svih 12 brojeva.

Romane ćete mi isporučivati počev od broja ———, uz obavezu da se ugovorena cena ne može menjati do isteka važnosti ove porudžbenice.

Iznos od 1.800 dinara uplatiću odjednom, po prijemu »Dnevnikove« uplatnice.

Poručilac: _____

Broj pošte i mesto: _____

Adresa stana: _____

U _____

Dana _____ 1986. godine

Potpis

NIŠRO »DNEVNIK«, OOUR IZDAVAČKA DELATNOST

21000 Novi Sad, Bulevar »23. oktobra«, br. 31

PORUDŽBENICA

Ovim se **neopozivo** pretplaćujem na

PRVO KOLO SF biblioteke »Supernova« (Spok mora da umre, Ka spuštanju noći, Nevolje sa Tihoom, Podmorsko tražanje, Kildožer i Zvezdani ponor), po pretplatnoj ceni od 1800 dinara.

Pretplatna cena ne može se menjati do isteka važnosti ove porudžbenice.

Iznos od 1.800 dinara uplatiću odjednom, po prijemu »Dnevnikove« uplatnice

Poručilac: _____

Broj pošte, mesto: _____

Adresa stana: _____

U _____

Dana, _____ 1986. godine

Potpis

SLEDEĆA SVESKA

B
 ROTO
 BIBLIOTEKA
X-100
 S F

SMRT NA NEPTUNU

Broj 12 • 150 dinara

ANDREW OSBORNE

Nekoliko ekspedicija je upućeno na Neptun ali su sve završile tako da su nestali i članovi ekspedicije i svemirski brodovi, zajedno sa opremom. Prema Neptunu najzad je upućen nov svemirski brod, poslednja reč zemaljske nauke.

Za vreme dugog leta događaju se mnoge čudne stvari. Na svemirski brod TRITON stiže i Marion, čovek vanljudskih sposobnosti ali ne Graf i dolazi do prvih sukoba. Iznenada se prekidaju sve veze sa Zemljom iako kompjuteri i dalje besprekorno rade. Međutim, elektronski mozgovi su se otrgli kontroli posade...

U međuvremenu, svemirski brod se približava Neptunu i počinje da kruži oko najvećeg od Neptunovih prirodnih satelita, po veličini i udaljenosti od matične planete sličnog Mesecu...